

БАНКОВА ГРУПА ДСК

Консолидиран финансов отчет

за годината приключваща на 31 декември 2019,
доклад за дейността и управлението,
декларация за корпоративно управление
и доклад на независимите одитори

БАНКОВА ГРУПА ДСК

**Консолидиран финансов отчет
за годината приключваща на 31 декември 2019,
доклад за дейността и управлението,
декларация за корпоративно управление
и доклад на независимите одитори**

**ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА,
НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ И
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ**

ЗА 2019

БАНКОВА ГРУПА ДСК
Доклад за управлението и дейността на
Банка ДСК ЕАД и дружествата от групата
за 2019 година

Основа за консолидация

Към края на 2019 г. Банка ДСК ЕАД притежава инвестиции в дъщерни предприятия и осъществява контрол и определяща функция върху оперативната и финансова дейност на тези дружества, като резултатите на тези дружества се консолидират в Банкова група ДСК, както следва (посочена е информация за % участие на Банка ДСК в капитала на тези дружества и балансовата стойност на участието):

- ПОК ДСК Родина 10,972 млн. лв. (99.75%)
- ДСК Турс ЕООД 7,137 млн. лв. (100%)
 - ДСК Транс Секюрити е 100% собственост на ДСК Турс ЕООД
- ДСК Управление на активи 7,300 млн. лв. (66%)
- ДСК Лизинг 1,962 млн. лв. (60.02%)
 - ДСК Лизинг АД притежава 100% от капитала на ДСК Ауто Лизинг ЕООД, ДСК Оперативен Лизинг ЕООД и ДСК Лизинг Застрахователен Брокер ЕООД.
- ДСК Мобайл ЕАД 7,200 млн.лв. (100%)
- ДСК Дом ЕАД 0,500 млн.лв. (100%)
- ОТП Факторинг България ЕАД 37,620 млн.лв. (100%)
 - ОТП Факторинг България ЕАД притежава 100% от капитала Проектна Компания Комплекс Баня ЕООД.
- Експресбанк АД 1 075,302 млн.лв. (99.74%)
 - Експресбанк АД притежава 100% от капитала на ОТП Лизинг ЕООД и Експрес Факторинг ЕООД и 52% от капитала на Регионален фонд за градско развитие АД.

На 15 януари 2019 година Банка ДСК финализира сделката за придобиване на 99,74% от капитала на Експресбанк АД (преди Сосиете Женерал Експресбанк АД) и непряк контрол върху нейните дъщерни дружества Експрес Факторинг ЕООД (преди Сосиете Женерал Факторинг ЕООД), ОТП Лизинг ЕООД (преди Сожелиз-България ЕООД) и Регионален фонд за градско развитие АД от френската банкова група Сосиете Женерал. Едновременно с това е финализирана сделката за придобиване на Експрес Животозастраховане АД (преди Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД) посредством непрякото придобиване на 41,55% от капитала на Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД, притежавани от Експресбанк АД, и прякото придобиване на оставащите 58,45% от капитала на Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД от Сожекап С.А. Експрес Животозастраховане АД е класифицирано като дъщерно дружество за продажба към дата на придобиване.

Експресбанк АД функционира като универсална банка и предлага на банковия пазар пълен набор от банкови продукти и услуги.

Основната дейност на Експрес Факторинг ЕООД е свързана с факторинг на търговски вземания.

ОТП Лизинг ЕООД е с основна дейност финансов лизинг на производствено оборудване, на строителна техника, на транспортна техника и на леки автомобили.

Регионален фонд за градско развитие АД е акционерно дружество с възмездно финансиране на градски проекти, включени в интегрирани планове за устойчиво развитие на градовете, за публично-частно партньорство или подобни, както са дефинирани в чл. 44 от Регламент на Съвета (ЕС) № 108362006 от 11 юли 2006 г., с последващите му изменения и придобиване на участия в такива проекти (включително посредством придобиване на участия в капитала на други дружества), както и други търговски дейности, които не са забранени от закона.

Експрес Животозастраховане АД е акционерно дружество с основна дейност застраховане по следните видове застраховки: животозастраховане; животозастраховане, свързано с инвестиционни фондове; застраховка злополука.

На 31 октомври 2019 година Банковата група продават собствеността си в Експрес Животозастраховане АД на френската застрахователна група Групама.

На 14 ноември 2019 година Банка ДСК и Експресбанк сключват договор за преобразуване по смисъла на Глава шестнадесета от ТЗ чрез вливане на Експресбанк (като Преобразуваща се банка) в Банка ДСК (като Приемаща банка) през 2020 година.

На 03 април 2019 година Банка ДСК с договор за покупка на акции, придобива 100 % от капитала на ОТП Факторинг България ЕАД, с което става едноличен собственик на капитала на дружеството и дъщерните му дружества.

Банка ДСК ЕАД притежава инвестиции в асоциирани предприятия, както следва:

- Дружество за касови услуги 2,964 млн. лв. (25%).

Банкова Група ДСК

Макроикономическа среда

Световната икономика бе силно повлияна от геополитическата конюнктура и процеса по пренареждане на търговските взаимоотношения сред развитите държави, което доведе до закономерното ѝ забавяне, тенденция която се очаква да продължи и в краткосрочен план. Европа и в частност Евроразоната не остана в страни от глобалният тренд. Намиращи се в условията на повишаващ се публичен дълг и дисбалансирана инвестиционна активност, страните на стария континент се изправят пред редица предизвикателства. Изминалата 2019 година оставя в наследство последствията от БРЕКЗИТ, неразрешените структурни проблеми, нормативни регулации и тежестта от дисбаланса между страните в съюза. Наред с това демографският проблем и качеството на образованието остават ключови за дългосрочното икономическо и социално развитие. В средносрочен план се предвижда икономиката на ЕС да се движи с по-бавни темпове на растеж. В икономическата карта на Европа, България изпъква с все още високия си темп на стопански ръст. През четвъртото тримесечие на 2019 г. брутният вътрешен продукт нараства с 3.5% спрямо съответното тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни (експресна оценка на НСИ). Основен двигател на националното стопанство остава вътрешното търсене. Спадащият относителен дял на износа в състава на националния продукт е осезаемото въздействие от забавянето на големите европейски икономики, представляващи основни търговски партньори на България. Потвърждение на тази динамика се вижда чрез показателите за бизнес климата. В промишлеността и по-малка степен в сферата на услугите се наблюдава спад на годишна база, докато при търговията на дребно все още се отчита нарастваща тенденция. Строителната активност също поддържа възходящ темп на развитие в условия на стабилен пазар на недвижими имоти, с положителен ценови тренд. През 2019 г. индексът на потребителските цени остана стабилен, отчитайки средногодишна инфлация от 3.1%. Исторически ниските нива на безработица в страната (средногодишна: 5.9%

според данни на Агенцията по заетостта) са в синхрон и със стабилната тенденция за нарастване на средната работната заплата, която е с 11,1% по-висока от средногодишната заплата година по-рано, но е и сериозна индикация за нарастващият недостиг на работна сила. Необходими са навременни мерки по отношение на демографската политика и мерки в сферата на образованието с цел превенция от нарастващия риск в областта. В заключение може да се обобщи, че българската икономика посреща 2020 година в добра инвестиционна позиция, с поглед към ниския държавен дълг, който се явява добър буфер на правителството срещу неочаквани икономически шокове, както и съществуващият паричен съвет, доказано добра среда за трайна ценова стабилност. На прага на банковия съюз и ЕРМ II, банковата система в страната е стабилна и добре капитализирана. Потвърждение за това са и резултатите от проведените от ЕЦБ стрес-тестове през 2019 г. Печалбата в сектора през 2019 г. запазва нивото си от предходната година (близо 1.7 млрд. лв.), а показателите за капиталова адекватност и ликвидност останаха високи и надхвърлят средните нива в Европейския съюз. Активността на банките в кредитирането се увеличава, необслужваните кредити продължават да намаляват и в резултат на благоприятната среда в българската банкова система се наблюдава засилен инвеститорски интерес към придобивания и сливания.

Резюме

През 2019 г. Банка ДСК и Експресбанк заедно притежават лидерската позиция на пазара в портфейла от кредити и депозити в банкиране на дребно и задържа стабилността си по отношение на ликвидност и капиталова позиция. Към края на декември 2019 г. Банките заедно са на първо място на кредитния пазар с пазарен дял от 20,7% при 20,6% в края на 2018 г. По отношение на депозитите Банките заедно също заемат първо място в банковата система на страната с пазарен дял от 19,5% при 19,9% в края на 2018 г. Въпреки, че Банките продължават да следват стратегията за ефективно управление на свободния ресурс, задържаността на депозитния портфейл остана висока и над средната за пазара.

Основната цел за 2020 г. след интегриране на дейностите на двете банки е, да се запази стабилна лидерската позиция на банковия пазар като се минимизира евентуален отлив на клиенти в резултат на процеса по интеграция. Стратегията на банката в по-дългосрочен план е също водена от приоритета за запазване на силните позиции в банкиране на дребно. От друга страна, в банкирането с предприятия банката ще цели по-скоро затвърждаване на консолидираната позиция след сливането на двата портфейла.

В резултат на процеса по управление на проблемни кредити, който включва непрекъснати подобрения, двете банки продължиха положителната тенденция в динамиката на качеството на портфейла и отчетоха по-добро от планираното качество в края на годината.

Съотношението оперативни разходи към доход от банкови операции на Групата към края на 2019 г. е 51,3%. Увеличаването на коефициента се дължи до голяма степен на разходите, които се заделят по проекта за интеграция на двете банки. Без тези разходи, съотношението към края на 2019 г. би било 49%, което показва стабилното ефективно управление на инвестиционната политика и контрол върху текущите разходи.

През 2019 г. Банка ДСК ЕАД и Експресбанк АД продължават основно да предлагат традиционни кредитни и депозитни продукти за населението, като запазват лидерските си позиции в този сегмент.

Пазарният и кредитен риск регулярно се следят и оценяват от съответните отговорни звена. Групата съблюдава както регулаторните, така и вътрешните правила за рискове. Няма индикации за повишаване на риска в сегментите или по продукти, както и по отношение баланса на Банковата група относно качество на активите, ликвидност, валутна позиция,

лимита за търгуване и капиталова адекватност над нивата, които Групата е способна да посрещне.

Използват се различни видове финансови инструменти за управление на ликвидността и пазарните рискове за собствена сметка и в подкрепа на клиентите си.

За клиенти се предлагат финансови инструменти за управление на валутен и лихвен риск като валутни форуърди, валутни и лихвени суапи и валутни опции. Позициите в резултат на клиентски нареждания се управляват съгласно политиката за управление на пазарните рискове като преобладаващо се затварят на междубанковия пазар.

Групата предоставя инвестиционни услуги за сметка на клиенти като спазва Наредба №38 от 25.07.2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и Наредба № 58 за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисионни, други парични и непарични облаги от 28.02.2018 г. на Комисията за финансов надзор (КФН), както и приетите във връзка с тази наредба вътрешнобанкови нормативни актове.

Банките съхраняват цялата документация, свързана със сключването на клиентски договори и изпълняването на клиентски нареждания, включително всички документи, които гарантират идентифицирането на клиентите според изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Също така Банките поддържат отчетност и водят сметки за държаните клиентски активи по начин, който гарантира разграничаването от финансовите инструменти, собственост на Банките.

По отношение на административните функции е налице наблюдение на изпълнението на дейностите (особено тези, които се отнасят до взаимоотношенията с външни страни). Административно обслужване е осигурено за цялата клонова мрежа, като повечето договори за доставки са централизирани и поръчките, доставките и съответните разходи се контролират от Централно управление. Отчетите и другите задължения към външни страни и регулаторни органи се подготвят и изпращат своевременно и съблюдаването на всички законови изисквания се контролира от направление Финанси и стратегия, Управление Правно и Управление Сигурност. Операционният риск се наблюдава и регулярно се извършват отчети към КУОР (Комитет за управление на оперативния риск) с измерване на откритите събития и реализирани загуби и съответните потенциални загуби, както и препоръки за понижаване на операционния риск.

През 2019 г. Банковата група няма действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Към 31.12.2019 г. Банковата група не е придобивала и не притежава собствени акции.

Обща информация за управлението и структурата на Групата

Банка ДСК ЕАД притежава пълен лиценз за банкова дейност с право да извършва всички банкови операции, разрешени от действащото законодателство в страната. Тя е универсална търговска банка с преобладаваща дейност в банкирането на дребно.

Банка ДСК ЕАД има двустепенна система на управление. Управленските органи са: Общо събрание (ОС), Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС).

През 2019 г. Банка ДСК ЕАД се ръководеше от Надзорен съвет и Управителен съвет в следния състав:

Надзорен съвет

Ласло Бенчик - председател на НС и главен финансов директор на Банка ОТП
 Ласло Волф - член на НС
 Андраш Такач - член на НС
 Габор Кунце - член на НС
 Акош Ференц Тиса-Пап - член на НС
 Илона Търбок - член на НС
 Кристиан Шелмеци – член на УС

Управителен съвет

Виолина Маринова – председател на УС и главен изпълнителен директор
 Диана Митева – член на УС и изпълнителен директор
 Славейко Славейков – член на УС и изпълнителен директор
 Юрий Генев – член на УС и изпълнителен директор
 Боян Стефов – член на УС и изпълнителен директор
 Арно Льоклер - член на УС и изпълнителен директор
 Михаил Комитски – член на УС и ръководител направление „Стоково кредитиране“

Във Висшето ръководство на Банка ДСК промените през 2019 г. са както следва:**Промени, както следва на дата 25.03.2019 г.:**

Считано от 25.03.2019 г. са вписани като нови членове на УС:

- Арно Рене Жюлиен Льоклер, изпълнителен директор
- Славейко Любомиров Славейков, изпълнителен директор
- Михаил Руменов Комитски

Считано от 01.04.2019 г. са заличени като членове на УС и изпълнителни директори:

- Маргарита Добрева Петрова-Кариди
- Доротей Николаева Николова

На 18.9.2019 г. Боян Стефов е вписан като изпълнителен директор

В Надзорния съвет на Банка ДСК персоналните промени през 2019 г., са както следва:

- Считано от 30.04.2019 г. е заличен като член на НС:
 - Атила Кожик
- Считано от 19.08.2019 г. са вписани нови членове:
 - Кристиан Шелмеци;
 - Илона Търбок

През 2019 г. Банка ДСК няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон с членове на управленския състав.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 3,6 млн. лв.

През 2019 г. **Експресбанк АД** се ръководеше от Надзорен съвет и Управителен съвет в следния състав:

Надзорен съвет

Ласло Бенчик – председател на НС
 Ференц Бьоле – член на НС
 Атила Кожик – член на НС
 Кристиан Шелмеци – член на НС
 Боян Филипов Стефов – член на НС
 Пламен Благов Илиев – член на НС

Управителен съвет

Доротея Николаева Николова – член на УС и главен изпълнителен директор
 Дамян Евгениев Медаров – член на УС и изпълнителен директор
 Ерик Хаушилд – член на УС и изпълнителен директор
 Вили Пиер Абал – член на УС и изпълнителен директор
 Славейко Любомиров Славейков - член на УС, прокурист и главен финансов директор
 Даниела Димитрова Христова - член на УС и прокурист
 Момчил Любомиров Момчилов – член на УС

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 2,2 млн. лв.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав на Групата са съгласно договорите за управление и възлизат на 8 млн. лв.

Участие на членове на НС и УС на Банка ДСК ЕАД в акционерния капитал

Членове на НС и УС нямат участие в акционерния капитал и не притежават права за придобиване на акции и облигации на дружеството.

Участията на членовете на УС в управителни и контролни органи на търговски дружества към края на 2019 г. като представляващи Банка ДСК е както следва:

Име	Дружество	Позиция
Виолина Маринова	ПОК „ДСК Родина“ АД „Борика“ АД	Председател на НС Заместник-председател на СД
Диана Митева	„ДСК Управление на активи“ АД „ДСК Мобайл“ ЕАД „ДСК Дом“ ЕАД	Член на НС – Зам. председател Председател на НС Председател на СД
Юрий Генев	„ДСК Мобайл“ ЕАД	Член на НС

Славейко Славейков	„ДСК Транс секюрити“ ЕАД „Експресбанк“ АД	Член на СД Член на УС
Арно Льоклер	„ОТП Факторинг – България“ АД	Председател на СД
Михаил Комитски	„ДСК Лизинг“ АД „ОТП Лизинг“ ЕООД „ДСК АУТО ЛИЗИНГ“ ЕООД „ДСК Оперативен лизинг“ ЕООД	Председател на УС Управител Управител Управител
Боян Стефов	„Експресбанк“ АД	Член на НС

Адресът на централния офис на Банка ДСК ЕАД е 1036, гр. София, ул. Московска №19.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК ЕАД има 10 регионални центъра, 40 финансови центъра, 20 бизнес центрове и зони, 95 клона, 81 филиала и 76 банкови офиса.

Към 31 декември 2019 г. Експресбанк АД има 133 поделения.

Участията на членовете на УС на Експресбанк в управителни и контролни органи на търговски дружества от групата на ОТП към края на 2019 г. е както следва:

Име	Дружество	Позиция
Доротейникова	„Пенсионно осигурителна компания ДСК-Родина“ АД „ДСК Управление на активи“ АД	Член на УС Член на УС
Дамян Медаров	"ДСК Мобайл" ЕАД	Член на УС
Ерик Хаушилд	Няма участия	
Славейко Славейков	„ДСК Транс секюрити“ ЕАД „Банка ДСК“ ЕАД	Член на СД Член на УС
Вили Пиер Абал	Няма участия	
Даниела Христова	Няма участия	
Момчил Момчилов	Няма участия	

Органите на управление на другите дружества в Групата към 31.12.2019 г са както следва:

ПОК „ДСК-Родина“ АД

Двустепенна система на управление.

Управителен съвет:

Доротей Николаева Николова,
Николай Иванов Марев,

Румяна Боянова Сотирова,
Михаил Петров Сотиров.

Надзорен съвет:

Виолина Маринова Спасова,
Чаба Наги,
Янаки Севастиянов Янакиев.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,5 млн. лв.

„ДСК-Турс“ ЕООД

Дружеството се представлява от управителя Андрей Стоянов Андонов.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 18 хил. лв.

„ДСК-Транс Секюрити“ ЕАД

Дружеството се управлява от съвет на директорите в състав:

Светлин Атанасов Бонев,
Славейко Любомиров Славейков,
Красимир Иванов Керчев.

През месец февруари 2020 г. Светлин Бонев е заменен с Живко Минчев като член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 53 хил. лв.

„ДСК Мобайл“ ЕАД

Двустепенна система на управление.

Управителен съвет:

Васил Георгиев Димитров,
Дамян Евгениев Медаров,
Емил Стефанов Христов.

Надзорен съвет:

Диана Дечева Митева,
Юрий Благоев Генов,
Петер Беньо.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 6 хил. лв.

„ОТП Факторинг България“ ЕАД

Едностепенна система на управление.

Управителен съвет:

Илка Георгиева Димова-Мазгалева,
Андраш Немет,
Пал Валачай,
Арно Рене Жюлиен Льоклер.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,3 млн. лв.

„Проектна Компания Комплекс Баня“ ЕООД

Дружеството се представлява от Илка Георгиева Димова - Мазгалева – управител.

„ОФБ Проекти“ ЕООД

Дружеството се представлява от Илка Георгиева Димова - Мазгалева – управител.

„ДСК Дом” ЕАД

Дружеството се управлява от съвет на директорите в състав:

Диана Дечева Митева,
Веселин Христов Петров,
Димитър Александров Александров,
Роза Аради Девени.

Дружеството се представлява от изпълнителния директор Веселин Христов Петров.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 192 хил. лв.

„ДСК Лизинг“ АД

Двустепенна система на управление.

Управителен съвет:

Динчер Емридтин Вели,
Костадин Димитров Караджов,
Михаил Руменов Комитски,
Борислав Веселинов Матакиев.

Надзорен съвет:

Золтан Тубой,
Кристиян Шелмеци,
Иван Атанасов Атев.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,5 млн. лв.

„ДСК Ауто Лизинг” ЕООД

Управителен съвет:

Борислав Веселинов Матакиев,
Михаил Руменов Комитски.

„ОТП Застрахователен брокер“ ЕООД

Дружеството се представлява от Костадин Димитров Караджов.

„ДСК Оперативен Лизинг“ ЕООД

Управителен съвет:

Борислав Веселинов Матакиев,
Михаил Руменов Комитски.

„ДСК Управление на активи” АД

Двустепенна система на управление.

Управителен съвет:

Петко Кръстев Кръстев,
Доротея Николаева Николова,
Светослав Спасов Велинов.

Надзорен съвет:

Бенедек Балаж Къовеш,
Диана Дечева Митева,
Петер Янош Хаас.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,4 млн. лв.

“Експрес Факторинг” ЕООД

Управителен съвет:

Александър Благоев Консулов,
Надежда Пламенова Петкова.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,2 млн. лв.

“ОТП Лизинг“ ЕООД

Дружеството се представлява от Михаил Руменов Комитски – управител.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,2 млн. лв.

„Регионален Фонд за градско развитие“ АД**Управителен съвет:**

Асен Илиев Асенов,
Камен Маринов Колчев,
Дидие Щосел,
Мартин Михайлов Заимов.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 80 хил. лв.

Финансов резултат и рентабилност**Финансови показатели на Групата**

За 2019 г. Банкова група ДСК отчита печалба преди данъци в размер на 342,9 млн. лв. и отчита увеличение (21%) в сравнение с 2018 г. основно в резултат на по-високи нетни лихвени доходи подкрепени и с ръст в нелихвените доходи. Влияние върху ръста (около половината от ефекта) има и придобиването на Експресбанк

Печалбата след облагане с данъци за 2019 г. е 309.1 млн. лв.

Нетният лихвен доход е в размер на 643,6 млн. лв. Приходите от лихви са 669,7 млн. лв., а разходите за лихви са 26,1 млн. лв. Нетният лихвен доход е по-висок от 2018 г. с 206 млн. лв. или 47 %, като 38 пункта (165 млн. лв.) се дължат на придобиването на Експресбанк. Останалият ръст е свързан с кредитната дейност.

Нетният нелихвен приход за 2019 г. е 312.2 млн. лв. и нараства спрямо 2018 г. с 68 млн. лв. или 28% изцяло поради придобиването на Експресбанк. Без ефекта на Експресбанк, групата отчита спад от 15% поради намалението на нетните приходи от търговски операции. Нетният доход от такси и комисиони е в размер на 256,3 млн. лв. и нараства с 35% почти изцяло от ефекта на придобиването.

Оперативните разходи (вкл. разходи за персонал, амортизации, външни услуги, консумативи и др.) са 490,2 млн. лв. и се увеличават с 50% годишно, като 41 пункта се дължат на придобиването. Следва да се има предвид, че увеличението се дължи и на допълнителни разходи във връзка с интеграционния проект с Експресбанк.

Списъчният брой на персонала на Банкова група ДСК към края на 2019 г. е 6 777.

Активите на един зает са 3,19 млн. лв. към края на 2019 г. Печалбата на едно лице от персонала е 45,6 хил. лв.

Балансови показатели на Групата

Активите на Банкова група ДСК към 31 декември 2019 г. са в размер на 21 645,5 млн. лв. и нарастват с 6 950,6 млн. лв. (или 47,3%) в сравнение с края на 2018 г. в резултат на придобиването на Експресбанк и дъщерните ѝ дружества.

Банка ДСК притежава дял от 13,9% в общата сума на банковите активи в страната към края на 2019 г. (13,7% към края на 2018 г.) и заема второ място. Експресбанк АД държи дял от 5,6% по същия показател (6,1% към края на 2018 г.) и заема второ място във втора група на банковата система.

Лихвочувствителните активи имат 87,7% относителен дял в общата сума на балансовите активи.

Кредитният портфейл на Банкова група ДСК по балансова стойност към края на 2019 г. е 12 691,7 млн. лв. и отчита годишен ръст от 54% изцяло вследствие на придобиването.

Кредитите на граждани по брутна балансова стойност преди обезценка към края на 2019 г. са 7 611,2 млн. лв.

Пазарният дял на групата Банка ДСК и Експресбанк при кредитите на домакинства в края на 2019 г. е 31,5%. Към декември 2018 г. пазарният дял на кредити на домакинства е 31,2%. При кредитите на нефинансови предприятия пазарният дял към декември 2019 г. е 13,8% при 14,9% за 2018 г.

Кредитите на предприятия и бюджет по брутна балансова стойност преди обезценка са 5 080,5 млн. лв.

Обезценката на портфейла към декември 2019 г. е в размер на 863,7 млн. лв.

Клиентските депозити възлизат на 17 832 млн. лв. и отчитат годишен ръст от 55%, като 46 пункта се дължат на придобиването.

Депозитите на граждани към края на 2019 г. са 13 711,5 млн. лв.

Пазарният дял на групата Банка ДСК и Експресбанк при депозитите на граждани към края на 2019 г. е 24,1% (при 23,9% за 2018 г.).

Депозитите на предприятия и бюджет възлизат на 3 743,3 млн. лв. към края на 2019 г.

Депозитите от финансови институции възлизат на 377,2 млн. лв.

Капиталова адекватност

Банкова група ДСК постоянно поддържа ниво на обща капиталова адекватност достатъчно за покриване на рисковете от дейността си и спазване на регулаторните изисквания. Към 31 декември 2019 г. общата капиталова адекватност е 19,37%. Банката осигурява 458,3 млн. лв. свободен капитал над общото капиталово изискване въз основа на процеса по надзорен преглед и оценка и комбинирания капиталов буфер, в т.ч. предпазен капиталов буфер (327 млн. лв.), буфер за системен риск (392,4 млн. лв.), буфер за ДСЗИ (98,1 млн. лв.) и антицикличен капиталов буфер (65,4 млн. лв.).

Кредитен риск

Основният кредитен риск, на който е изложена Групата, възниква в резултат на предоставените заеми на клиенти. Към края на 2019 г. кредитният портфейл на Банкова група ДСК на база на амортизирана стойност преди обезценка се състои от кредити на

граждани и домакинства (60%) и кредити на предприятия и бюджет (40%). При кредитите на граждани и домакинства рискът е добре разпределен между заеми за текущи нужди (54,7%) и кредити, обезпечени с ипотека.

Банкова група ДСК измерва кредитния риск в съответствие с изискванията на МСФО (официално приети за отчитане според българското законодателство) и съгласно приетата Политика за обезценка на Банкова група ДСК в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност..

Коефициентът на покритие (процентите на покритие на кредитния портфейл от обезценки за очаквани кредитни загуби) към 31 декември 2019 г. е както следва:

Общ кредитен портфейл – 6,81%

Съгласно класификацията на качеството на портфейла по реални дни закъснения покритието с обезценка за всяка група е както следва:

- Фаза 1 – 1,05%
- Фаза 2 – 8,71%
- Фаза 3 – 69,31%

Рискът произтичащ от характерния за Банкова група ДСК профил в банкиране на дребно е добре диверсифициран по видове продукти, обезпеченост и рискови експозиции. Следи се различна форма на свързаност между отделни експозиции и спрямо качеството им се предприемат и корективни мерки, които да ограничат превантивно нарастването на риска от концентрация. Въведените отраслови лимити за кредити на предприятия целят допълнително да се подобри диверсификацията на риска в портфейла. Централизираната комисия по проблемни кредити следи спазването на лимитите на месечна база и налага ограничения и препоръчва конкретни мерки при отчитане на нарушения в лимитите или индикации за такава тенденция.

Към края на 2019 г. кредитните експозиции, които се обслужват редовно, включителни и тези с повишен кредитен риск (класифицирани във Фаза 1 или Фаза 2) са 91,9%.

През цялата година продължи работата по интензивни мерки за подобряване на процеса по следене и управление на качеството на портфейла, като подобряване на процедурите по обследване и анализ на проблемни кредити, подобряване на работата на инспекторите по проблемни кредити в клоновата мрежа, ранно идентифициране на проблемни експозиции и предприемане на интензивни действия за установяване на причините и намиране на решение, отговарящо на променените обстоятелства, съобразено едновременно с интересите, както на Групата така и на кредитополучателите. За тази цел в Групата е създадено дружеството ОТП Факторинг България, на което се продават или възлагат необслужвани кредити за управление.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банкова група ДСК и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Банкова група ДСК да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банкова група ДСК е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Банковата група, когато

станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

За анализа на ликвидността Банките в групата изготвят падежни таблици за активите и пасивите, в които паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Банките в групата анализират стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководствата на Банките в групата.

Очакваните парични потоци на Групата по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни или да се увеличават.
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 24 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява до 4 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2019 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Банкова група ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност:

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Банкова група ДСК е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Банкова група ДСК е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банкова група ДСК спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банковата група управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т. н. BPV лимити.

Банковата група анализира лихвения риск от банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути.

Управлението на лихвения риск се допълва от наблюдение на чувствителността на финансовите активи и финансовите пасиви към различни лихвени сценарии.

Валутен риск

Банкова група ДСК е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банкова група ДСК изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банкова група ДСК управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени, от ръководството, лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегиите на Банковата група е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открита валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банковата група.

За измерване на валутния риск на Банковата група се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банките използват исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни..

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банките в групата управляват нетната експозиция като купуват и продават чуждестранна валута на спот курсове, когато се прецени за подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция

Операционен риск

Операционният риск е рискът загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банкова група ДСК се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие

ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Заседанията се провеждат след края на всяко тримесечие на текущата година, като на тях се предоставя за разглеждане отчет за нивото на операционния риск и се планират мерките за ограничаване/елиминирание на последиците от операционните рискове, идентифицирани през изминалото тримесечие. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимо от бизнес звената направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

Групата има изградена система за управление на операционния риск чрез събиране на данни за операционни събития и ръководството е периодично информирано за нивото на операционния риск. Системата е базирана на така наречените риск отговорни лица - служители на мениджърски позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дружествата от Групата, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Групата, като класификацията им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове.

Като част от рамката за управление на операционния риск на Групата се включва и управлението на моделните рискове, произтичащи от използваните вътрешни модели. Управлението на моделния риск има за цел да изгради среда с подходящи контроли чрез идентифициране на използваните модели, тяхната категоризация и оценка, както и спазването на изискванията на внедрените контроли. Отдел „Управление на операционния риск“ изготвя годишен доклад във връзка с моделните рискове, който се предоставя на членовете на КУОР, включващ начините, по които моделите в различните редови категории съответстват на изискванията за контрол.

Ежегодно се извършва инвентаризация на продуктите, предоставяни от Банките, като фокусът е подобряване на качеството на предлагането им. Целта на процеса е да се избегне възможността от настъпване на репутационен риск, поради прилагане на некоректни продажбени практики и минимизиране на риска от финансови загуби и загубата на доверие от страна на клиентите.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи, посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, които обхващат основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Групата бизнес процеси.

Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от различните звена, ползващи методологическа

подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“. Като част от този процес се изготвят и т.н. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Групата и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятно за настъпване събитие с катастрофални последици.

Разработена е и се прилага методология за извършване на стрес тестове, базирана на Монте Карло симулации, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Банкова група ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

Управлението на операционния риск включва дейности като идентифициране, регистриране на операционните събития, измерване на размера на щетите за Групата и определяне на необходимия капитал за покриване на риска от евентуална загуба. В Групата към настоящия момент изложеността към операционен риск се следи по вид на рисковите събития и по отделни групи дейности.

Банковата група разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен контрол и одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП. За 2019 година оценката от всички одити е, че Групата има създадена организация, процедури и контролни механизми за управление на операционния риск. Те са адекватни на обема на дейността и непрекъснато променящата се среда и развитие на Групата.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31.03.2014 година.

През 2019 година няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Групата.

Инвестиционна програма

През годината Банката на ниво група е направила инвестиции за 47,9 млн. лв. включително такива, касаещи интеграцията с Експресбанк.

Инвестициите в информационни проекти са 37,9 млн. лв., като дялът им е 79% от всички инвестиции (за 2018 г. този дял е 74 %).

Инвестициите за капитално строителство за годината са 5,9 млн. лв. в строително монтажни работи, целящи оптимизация и подобрения в стратегически обекти на централно управление.

1,9 млн. лв. е инвестираната сума за обновяване на осветителни системи, трансформация на работни места, визуална комуникация и подмяна на климатични системи.

Инвестицията за закупуване на инкасови автомобили е 1,7 млн. лева.

ПОК ДСК Родина АД

Пенсионноосигурителна компания ПОК ДСК Родина е лицензирана за извършване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване, като има регистрирани и управлява четири пенсионни фонда - Универсален пенсионен фонд, Професионален пенсионен фонд, Доброволен пенсионен фонд и Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми.

Към края на отчетната година ПОК ДСК Родина отчита печалба след данъци в размер на 15 499 хил. лв. Приходите от управление на четирите пенсионни фонда са 27 624,0 хил. лв., което е ръст спрямо тези отчетени през 2018 г. от 9,4%.

Към края на отчетната година броят на осигурените лица нарасна на 759 хиляди, което е ръст от 51,3 хиляди или 7,2% спрямо 2018 г. Нетните активи управлявани от компанията достигнаха 2 577 694,8 хил. лв. и отбелязват ръст от 24,3% спрямо 2018 г.

ДСК Транс Секюрити ЕАД

ДСК Транс Секюрити е компания, специализирана във физическа охрана на обекти, дейности по инкасо, изграждане на структурни системи и кешови операции. Дружеството обслужва с тези дейности Банка ДСК ЕАД, като същевременно разширява дейността си привличайки външни клиенти. От 2018 г. дружеството предлага и VIP услуги - ескорт и охрана на физическите лица. По отношение на основната си дейност "Инкасо", включително обслужване на АТМ устройства, ДСК Транс Секюрити е сред водещите компании на пазара, поради добрата си кадрова и материална обезпеченост.

През 2019 г. предприятието отчита загуба от 1 132 хил. лв., като спрямо 2018 г. увеличава загубата с 600 хил. лв. Ръстът в загубата се дължи на ръстът в дейността, като увеличението на приходите не успява да компенсират ръста в оперативните разходи. В тази връзка, през 2020 г. е предвидено цялостно преразглеждане на структурата и ефективността на дейността, оптимизиране на разходите и преизчисляване на ценообразуването на предоставяните услуги.

ДСК Турс ЕООД

Основният предмет на дейност на ДСК Турс ЕООД е свързан със стопанисване и експлоатация на туристическата база на Банка ДСК ЕАД, хотелиерство и ресторантьорство, туроператорска и тур-агентска дейност. Дружеството стопанисва леглова база за морски и планински туризъм, балнеолечение и екологичен туризъм.

Дружеството реализира положителен паричен поток, но реализираните приходи са недостатъчни, за да покрият годишните разходи за амортизация на стопанисваните сгради.

ДСК Турс отчита печалба за отчетния период от 32 хил. лв. в резултат на реализиран приход от продажба на туристическа база.

Компанията предоставя комплексни туристически услуги: хотелски резервации в България и целия свят, организирани екскурзии в страната и в чужбина, специализирани програми за балнео-туризъм, работни срещи, конференции и семинари, отдых на море и планина, наем на автомобили и др.

ДСК Управление на активи АД

Към края на 2019 г. ДСК Управление на активи АД управлява дванадесет Договорни Фонда – “ДСК Алтернатива”, “ДСК Алтернатива 1” ((предишно име “ДСК Фонд на паричния пазар в лева”) и “ДСК Алтернатива 2” (предишно име “ДСК Фонд на паричния пазар в евро”) – фондове в краткосрочни облигации; “ДСК Стандарт”, “ДСК Евро Актив” (фондове в облигации), “ДСК Баланс” (балансиран фонд), “ДСК Глобални защитни компании” (предишно име “ДСК Имоти”), “ДСК Растеж” и “ДСК Глобални компании” (фондове в акции), “ДСК Стабилност” – европейски акции и “ДСК Стабилност” – немски акции (фондове със защита на главницата). От 2018 г. дружеството притежава лиценз за управление на ДФ “ДСК Динамика“, който следва максимално гъвкава инвестиционна стратегия за абсолютна доходност.

Към края на декември 2019 г. финансовият резултат на дружеството след данъци е печалба в размер на 123 хил. лв.

Към края на 2019 г. общият размер на управляваните активи е в размер на 205 330 хил. лв. (2018: 217 511 хил. лв.).

ОТП Факторинг България ЕАД

Дружеството ОТП Факторинг България е създадено през 2010 г., с основен предмет на дейност извършване на факторингова дейност, в т.ч. покупка и събиране на вземания.

На 03 април 2019 г. Банка ДСК с договор за покупка на акции, придобива 100 % от капитала на ОТП Факторинг България ЕАД, с което става едноличен собственик на капитала на дружеството и дъщерните му дружества.

Дружеството е създадено с цел подобряване процеса по управление на проблемни кредити на Банката. Съвместната работа между Банка ДСК ЕАД и факторинговото дружество включва продажба на проблемни кредити от Банката към него с прехвърляне на всички ползи и рискове, както и работа срещу комисионно възнаграждение от страна на дружеството по проблемни кредити, които остават в баланса на Банката. За финансиране на дейността си ОТП Факторинг България ЕАД ползва изцяло само кредити от Банка ДСК ЕАД, поради което, рискът за Банката се определя от риска, който дружеството носи от придобитите от банката вземания, които са основен източник за погасяване на задълженията му.

Към края на 2019 г. дружеството реализира печалба след данъци в размер на 9 061 хил. лв.

ДСК Лизинг АД

ДСК Лизинг е регистрирано през април 2005 г. През втората половина на 2005 г. бе създаден ДСК Ауто Лизинг ЕООД, 100% собственост на ДСК Лизинг, с предмет на дейност – лизинг на леки автомобили. През 2007 г. бе регистрирано и второ дъщерно дружество ДСК Лизинг Застрахователен Брокер ЕООД. През м. декември 2014 г. ДСК Лизинг АД учредява 100% дъщерно дружество – ДСК Оперативен Лизинг ЕООД, което е специализирано в предоставянето на оперативен лизинг на леки и товарни автомобили.

За отчетния период Групата на ДСК Лизинг реализира печалба в размер на 5 589 хил. лв.

ДСК Мобайл ЕАД

Във връзка с дългосрочната стратегия на Банка ДСК ЕАД за дигитализиране на банковите услуги и обвързването им с небанкови с цел предлагане на по-високо качество на комплексно обслужване, през септември 2016 г. беше учредено дъщерно дружество ДСК Мобайл ЕАД с капитал 250 хил. лв., разпределен в 10 000 броя поименни налични акции, всяка с номинална стойност 25 лв. и емисионна стойност 720 лв. Основен предмет на дейност на дружеството е посредничество при търговия със стоки и услуги, маркетингови и рекламни дейности, разработване и опериране на информационни системи за обработка на данни. Към края на 2019 г. дружеството все още няма реална оперативна дейност.

ДСК Дом ЕАД

През август 2018 г. Банка ДСК учреди дъщерно дружество ДСК Дом ЕАД с капитал 100 хил. лв., разпределен в 10 000 обикновени (непривилегировани) налични поименни акции с право на глас с номинална стойност 10 лева всяка. Основен предмет на дейност на дружеството е кредитно посредничество. Към на 2019 г. ДСК Дом реализира печалба в размер на 177 хил. лв.

Експресбанк АД

Експресбанк АД функционира като универсална банка и предлага на банковия пазар пълен набор от банкови продукти и услуги.

Финансови показатели

Към декември 2019 г. Експресбанк АД отчита печалба преди данъци в размер на 115,6 млн. лв. и отчита намаление (4.2%) в сравнение с 2018 г. основно в резултат на по-нисък нетен доход от лихви.

Печалбата след облагане с данъци за 2019 г. е 105.7 млн. лв.

Нетният лихвен доход е в размер на 163,1 млн. лв. и е по-нисък от 2018 г. с 1.2 млн. лв.

Нетният нелихвен доход за 2019 г. е 117,5 млн. лв. (увеличение от 17,8% или 17,8 млн. лв. в сравнение с 2018 г.), Нетния доход от такси и комисиони е в размер на 57.5 млн. лв. и нараства с 1.1 млн. лв. спрямо 2018 г.

Оперативните разходи (вкл. разходи за персонал, амортизации, външни услуги, консумативи и др.) са 108,5 млн. лв., което е намаление с 2.3 млн. лв. или с 2% в сравнение с 2018 г.

Балансови показатели

Активите на Експресбанк АД към 31 декември 2019 г. са в размер на 6 339,5 млн. лв. и намаляват с 92,2 млн. лв. (или 1%) в сравнение с края на 2018 г.

Към края на 2019 г. Банката заема седмо място в българската банкова система по размер на активите, като притежава дял от 5,6% (при 6,1% година по-рано).

Кредитният портфейл на Експресбанк АД по балансова стойност към декември 2019 г. е 4 850,8 млн. лв., като спрямо края на 2018 г. нараства с 425,9 млн. лв. или 9,6%.

Кредитите на граждани към 31 декември 2019 г. са 1 823,9 млн. лв. и бележат ръст от 149,2 млн. лв. (9%) в сравнение с края на предходната година. По този показател Банката държи дял от 7,5% в края на 2019 г., регистрирайки лек спад спрямо края на 2018, когато дялът е 7,6%. При кредитите за потребление, с вкл. нежилищни ипотечни кредити и овъдрафти, Експресбанк заема пета позиция с дял от 8,8%, а при жилищните заеми дялът ѝ е 6,4% към края на 2019 г. Година по-рано тези показатели са съответно 9,7% и 6,6%.

Кредитите на предприятия са 3 026,9 млн. лв. и бележат увеличение в размер на 276,7 млн. лв. (10.1%) в сравнение с 2018 г. В портфейла от кредити на нефинансови предприятия, Банката притежава пазарен дял от 5,5% и влошава позицията си спрямо края на 2018 г, когато заеманият дял е 6,7%.

Клиентските депозити възлизат на 5 276,7 млн. лв. Това представлява намаление с 0,5% или 23.9 млн. лв. спрямо края на 2018 г.

Депозитите на граждани към края на 2019 г. са 3 710,5 млн. лв. и бележат ръст в размер на 152,4 млн. лв. или 4,3%.

Депозитите на предприятия възлизат на 1 566,2 млн. лв. към края 2019 г. и намаляват с 176,3 млн. лв. спрямо 2018 г.

При депозитите на населението Експресбанк държи дял от 6,4% (при 6,7% към края на 2018 г.), а при депозитите на нефинансови предприятия притежаваният дял е съответно 5,3% (при 6,5% година по-рано).

Експресбанк притежава инвестиции в следните дружества:

ОТП Лизинг ЕООД

Експресбанк притежава 100% от капитала на ОТП Лизинг ЕООД, учредено през 2005 г. като Сожелиз-България ЕООД. ОТП Лизинг е дружество, специализирано в областта на финансовия и оперативен лизинг, което предлага услугите си за всички сектори на икономиката и промишлеността, с изключение за момента на сектора недвижимо имущество. Основна дейност му е финансов лизинг на производствено оборудване, на строителна техника, на транспортна техника и на леки автомобили.

Реализираният финансов резултат на дружеството за 2019 г. е печалба в размер на 13 648 хил. лв.

Експрес Факторинг ЕООД

Експресбанк притежава 100% от капитала на „Експрес Факторинг“ ЕООД, учредено през 2008 г. като „Сосиете Женерал Факторинг“ ЕООД. Предмет на дейност на дружеството е факторинг на клиентски задължения.

През 2019 г. дружеството реализира печалба в размер на 2 984 хил. лв.

Регионален фонд за градско развитие АД

Дъщерното дружество е учредено от Експресбанк през 2011 г., с 52% участие в капитала. Предмет на дейност на дружеството е възмездно финансиране на градски проекти, включени

в интегрирани планове за устойчиво развитие на градовете, за публично-частно партньорство.

Реализираният финансов резултат през 2019 г. е печалба възлизаща на 360 хил. лв.

Експрес Животозастраховане АД

Към датата на придобиване на Експресбанк от Банка ДСК, Експресбанк притежава 41.55% от капитала на застрахователно акционерно дружество „Експрес Животозастраховане“ ЗАД с предишно наименование „Сожелайф България“ АД. Експрес Животозастраховане АД е акционерно дружество с основна дейност застраховане по следните видове застраховки: животозастраховане; животозастраховане, свързано с инвестиционни фондове; застраховка злополука.

На 31 октомври 2019 г. собствеността на дружеството е продадена на френската застрахователна група Групама.

Асоциирани предприятия

Дружество за касови услуги АД

Дружеството за касови услуги е регистрирано през 2007 г. с акционери Банка ДСК ЕАД, УниКредит Булбанк, Българска народна банка и Обединена българска банка. През 2008 г. като акционер се присъединява и Райфайзенбанк България. Всички акционери имат по 20% дял в капитала. През август 2019 г. Райфайзенбанк България продават притежаваните в дружество акции на останалите акционери, като по този начин делът им в капитала нараства на 25%.

Към края на 2019 г. дружеството реализира печалба в размер на 1 331 хил. лв.

Събития след края на отчетния период

Ръководството на Банка ДСК отбелязва следните събития, настъпили след края на отчетния период, които биха имали съществено влияние върху дейността на Групата:

- Събитие, което е специфично за дейността на Банковата група и е в съответствие с очакванията и стратегията на Групата - на 27 февруари 2020 Управителният съвет на Българската народна банка взе решение за разрешаване на преобразуването на Експресбанк АД чрез вливане по реда на чл. 262 от Търговския закон в Банка ДСК ЕАД.

Очаква се процесът по вливане да бъде завършен в рамките на м. май 2020 г.

- Събитие от глобален мащаб, засягащо цялата банкова система и световната икономика - разпространението на COVID-19 е с влияние върху глобалното търсене и предлагане, като съществува значителна несигурност в икономическата активност, което ще окаже директно негативно влияние върху кредитната активност и върху качеството на вече отпуснатите кредити което може да доведе до съществени корекции в балансовата стойност на активите и пасивите в рамките на следващата финансова година.

Към този етап на разпространение на вируса и динамиката, с която се развива е трудно да бъдат измерени ефекти за икономическото развитие на банката. В

съответствие с мерките, предприети от Правителството на страната и от Управителния съвет на Българска Народна Банка, Ръководството на Групата е предприело действия като е създаден кризисен щаб за проследяване и превенции. В дългосрочен план може да се очакват ефекти върху обема на търговия, паричните потоци и печалбата. Независимо от това към датата на одобрение на настоящият индивидуален финансов отчет Банката продължава да посреща задълженията си, когато станат дължими, да поддържа ликвидност и да спазва капиталовите изисквания, съответно изготвя отчетите си на база предположението за действащо предприятие.

Основни цели за 2020 г.

(основните цели са изготвени преди края на отчетния период и не отразяват евентуалните промени, които биха имали влияние във връзка със събитията, настъпили след края на отчетния период)

През 2020 г. ръководствата на двете банки поставят следните приоритети в дейността :

- Успешна реализация на проекта по интеграция на двете банки;
- Повишаване на удовлетвореността на клиентите чрез въвеждане на нови продукти и услуги и подобрене на процесите, свързани с обслужване на клиентите;
- Оптимално използване на пазарния потенциал при продажба на кредити;
- Увеличаване на доходите в съответствие с положителните очаквания за икономическата обстановка и изцяло компенсирание на отрицателните ефекти от продължаващия макар и с по-бавни темпове спад на маржовете;
- Защитаване на пазарните позиции в банкиране на дребно;
- Задържане на спада в позициите в банкирането с предприятия в сегментите, в които банката има рисков апетит;
- Поддържане на ценовата политика по привлечени средства с цел продължаване на оптимизацията на ерозията на маржа на доходите свързана с натрупаната ликвидност;
- Увеличаване на цялостната клиентска активност и в частност използването на електронните канали.

Основни цели на дружествата от Групата са следните:

ПОК ДСК Родина – през 2020 г. дружеството планира да остане сред водещите компании на пенсионно-осигурителния пазар, като очаква да засили позициите си и да увеличи пазарния си дял по брой осигурени лица и по размер на управляваните активи.

ДСК Транс Секюрити – през 2020 основната амбиция на дружеството е да разшири дейността си и увеличи приходите си от предоставени услуги на външни клиенти. Същевременно, следва да бъде осигурена и дейността по обслужване на обединената банка след интеграцията, запазвайки ефективността и качеството на предлаганите услуги.

ДСК Турс - дружеството запазва бизнес модела си през 2020 г. като планира да увеличи приходите си от тур операторска и агентска дейност.

ДСК Управление на активи – през 2020 г. дейността на дружеството ще се осъществява в съответствие с основните цели: увеличаване на активите под управление в ДСК Взаимни

фондове; стабилно и устойчиво нарастване на цените на дяловете им; повишаване интереса на инвеститорите към КИС, чрез реализиране на маркетингови и разяснителни кампании.

ДСК Лизинг – през 2020 г. се планира дружеството да продължи да обслужва клиентите си по съществуващите вече сключени договори, без да развива нов бизнес, който ще се поеме от дъщерното дружество ОТП Лизинг.

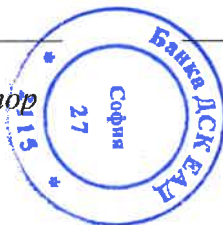
ОТП Лизинг – дружеството планира да разшири дейността и да продължи да бъде сред лидерите на лизинговия пазар. Основно предизвикателство за управлението на ОТП Лизинг АД през следващия период ще бъде провеждането на адекватна политика предвид предизвикателствата на икономическа среда, фокусирана върху запазване на доброто качество на лизинговия портфейл при поддържане на оптимална доходност от дейността.

За целта ръководството на Дружеството планира да концентрира усилията си върху стриктния мониторинг на съществуващите лизингови договори, завишаване изискванията към рисковия профил на всички потенциални лизингоискатели, като в същото време се стреми към разширяване на достигнатия пазарен дял.

ДСК Дом - утвърждаване на ДСК Дом като най-големия кредитен посредник в България; устойчив ръст на продажбите на ипотечни кредити; поддържане на високо качество на портфейла кредити; изградена структура от представители с трайни и лоялни взаимоотношения с ДСК Дом.

Докладът за управлението и дейността на Банка ДСК ЕАД за 2019 г. е приет от Управителния съвет с протокол №12 от 20.03.2020 г.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

в съответствие с чл. 41 и чл.48 от Закона за счетоводството

Цел: Банкова група ДСК се стреми да създава и поддържа високи банкови стандарти, най-добри управленски практики и етични бизнес норми, спазвайки законите на Република България, наредбите и правилата в банковото дело и относимото законодателство на ЕС.

Екипът на Банкова група ДСК се стреми да подпомага изграждането на устойчиви бизнес модели, като осигури максимално пълно и ефикасно обслужване и отлично клиентско преживяване. Сред ключовите цели на институцията е и постигането на растеж и изпреварване на конкуренцията, като в същото време поддържа индивидуална и устойчива корпоративна култура, която откликва на промените в средата и способства за създаване на дългосрочни отношения с клиентите. Не на последно място, Банковата група отстоява позицията си на лидер по доверие сред потребителите на банкови и финансови услуги в страната, и най-предпочитан работодател в сектора от студентите в страната.

Стратегия: Процесът на интеграция на Банка ДСК и Експресбанк ще създаде една от най-големите и силни банкови институции на българския пазар, която предлага пълен спектър от модерни финансови продукти и услуги. След неговото приключване новата банкова организация ще се доближи до челната позиция по размер на активите и кредитния портфейл, ще разполага с най-голямата клонова мрежа и ще бъде първа по депозити в България.

Сливането на двете банки ще има най-голям положителен ефект върху клиентите на двете банки, благодарение на по-големите възможности за развитие и въвеждане на иновации, включително и по отношение на мрежата от клонове и банкомати, и електронните канали за банкиране. Следвайки най-високите стандарти и съчетавайки добрите практики и опита на двете институции, обединената банка ще продължи да гарантира отлично ниво на клиентско обслужване, защита на средствата на клиентите, както и да осигурява иновативни продукти и услуги.

Организационна структура, инфраструктура, продукти: Като част от Група ОТП и в резултат на високите стандарти и мащабната инвестиционна програма на групата, Банкова група ДСК се утвърди като стабилна институция, изключително динамично развиваща се, модерна и гъвкава, ориентирана към нуждите на всички клиентски сегменти, и предлагаща заедно с дъщерните си дружества широка гама от услуги като: пенсионно осигуряване, управление на активи, охрана, транспорт и инкасова дейност, планински и морски туризъм.

В процеса на интеграция между Банка ДСК и Експресбанк през 2019 г. бизнес дейностите, вътрешните системи, клоновата мрежа, активите и ресурсите на двете банки бяха внимателно проучени и оценени, което позволи да стартира изграждането на възможно най-добрата банкова организация. През този период се взема най-доброто от двете институции – история и традиции в банковото дело, бизнес стратегии, експертиза и капацитет, продукти и иновации, за да предоставим на нашите клиенти и служители оптимални възможности, като в същото време заемем лидерско пазарно присъствие в банковия сектор на страната. Новата обединена банка ще има възможност да приложи добрите практики и опита на силната европейска Група ОТП, от която сме неразделна част, както и да създаде нови възможности за служителите с цел развитие и работа в отлична среда.

Сред основните приоритети на Банковата група е създаването на стабилна връзка със съвременните хора, а доказателство за гъвкавия подход на финансовата институция при предлагането на продукти и услуги на тези клиенти, които да отговарят на техните потребности и начинът им на живот са иновативните продукти на банката.

Като клиентски-ориентирана институция, през 2019 г. Банкова група ДСК стартира работа по редизайн на приложението си за мобилно банкиране DSK Smart (за двете операционни системи Android и iOS) с бета тестинг кампания сред клиентите, като предвиждаме да вземем предвид мнението на участниците в кампанията относно новия дизайн и функционалностите на DSK Smart и по този начин да включим приноса на клиентите към развитието на онлайн услугите на банката.

За улеснение и удобство на клиентите си Банковата група вече предлага DSK mToken - мобилно приложение за смарт устройства с операционни системи Android и iOS. Приложението служи за потвърждаване на преводи и документи, изпратени през интернет банкирането за индивидуални клиенти - ДСК Директ и мобилното банкиране DSK Smart. Иновативното решение отговаря на най-високите стандарти за сигурност и представлява алтернатива на използваните досега цифрови сертификати и тоукън устройства, като съчетава в себе си редица предимства и възможности.

Като утвърден лидер на пазара на иновативни продукти и дигитални услуги в банковия сектор Банковата група разработва различни проекти с иновативен подход към цялостно онлайн обслужване. В края на март 2019 г. Банковата група стартира нова електронна услуга от разстояние - процес за онлайн кандидатстване и усвояване на потребителски кредити, с който клиентите ни да могат да подпишат своя договор и други необходими документи чрез мобилния си телефон с квалифициран електронен подпис на Евротръст.

Неслучайно в началото на 2019 г. Банка ДСК бе обявена за най-предпочитаната и разпознаваема банка сред българските потребители. Това показаха данните от редовното изследване „Financial Intelligence“ на GfK – изследване на потреблението на банкови продукти и услуги. Участниците в проучването са анкетирани относно разпознаваемостта на банките в страната и предпочитанията им към банковите институции и услуги.

През годината Superbrands Bulgaria 2019 обяви Банка ДСК за най-силната марка в категория „Финансови услуги/банки“. Седмото независимо проучване на потребителския сегмент на българския пазар Superbrands Bulgaria 2019 се проведе през месец март в партньорство с водещия институт за пазарни проучвания GfK Bulgaria, а Банка ДСК е победител в категорията за втори път след 2017 г.

Следвани политики по отношение на основните и спомагателните дейности на предприятието и други: Като клиентски ориентирана и социално отговорна банкова институция Банкова група ДСК прилага политики, фокусирани върху всеки един клиентски сегмент, стремейки се да постигане високо качество на обслужване и ефективност. Като банка с 68-годишна история, Банка ДСК е доказала, че изключително успешно съчетава традиции и иновации и проявява завидна способност за адаптиране към променящите се регулаторни и пазарни условия и към динамично развиващите се клиентски потребности и нагласи.

Провежданите от Банковата група политики следват дългосрочните перспективи, зададени в рамките на Групата, а като работодател банката поддържа отговорни взаимоотношения на базата на партньорство, което стимулира обвързаността, взаимното уважение и подкрепа. Специален фокус банката има към младите хора, на които дава възможност да се развиват в една модерна и дружелюбна работна среда, да бъдат подготвени да посрещат предизвикателствата на професиите на бъдещето и да изграждат умения за работа в екип.

От години Банковата група следва политика за безотпадъчна банкова администрация, чиято основна цел е опазване на околната среда. На практика това включва събиране на всички тонери и мастилени

касети от печатащите устройства във всички клонове на банката и тяхното рециклиране в специална технологична линия.

Всички наши обновени клонове са изградени според визията на Групата с енергоспестяващи фасади, а в цялата клонова мрежа на банката се ползват енергоспестяващи крушки.

От няколко години служителите на Банковата група са съпричастни с мисията на фондация „Идея в действие“, която обединява грижата за природата с подкрепата за благородни каузи. Колегите участват в събиране на пластмасови капачки, които се предават с цел рециклиране в определени за целта пунктове, а събраните от това средства се изразходват за различни благотворителни инициативи.

В навечерието на Деня на Земята, 22 април, служители на Банка ДСК и Експресбанк дадоха своята глътка кислород за въздуха на София. Около 100 доброволци посадиха 1 000 млади акации. Така те подкрепиха проекта „Новата гора на София“ на Столична община, който предвижда засаждането на над 125 000 дръвчета на площ от 225 дка в ж.к. „Суходол“. Инициативата цели изграждане на зелен филтър в близост до София, който да подпомогне подобряването на качеството на атмосферния въздух, чрез трансформация на пустеещи общински земи в гора.

Друга благотворителна инициатива на Банка ДСК и Експресбанк бе проведеният на 27 юни 2019 г. „Базар на добрите сърца“, на който колегите от двете банки се обединиха около нова благородна кауза, чиято цел бе набиране на средства за каузата „ЕвроVELO за всеки“. Целта на каузата е създаването на специализирана триколка с електрически двигател, с чиято помощ хора в неравностойно положение ще могат да се включат във велопоходи и да изживяват незабравими приключения.

С общите усилия на участниците в благотворителния базар успяхме да съберем 4227.74 лв., които бяха преведени по сметка на сдружението.

През 2019 г. благотворителността и спортът поставиха началото на още една обща за Банка ДСК и Експресбанк традиция – колеги да бягат благотворително. През месец май отбор от служители на Банка ДСК и Експресбанк, както и децата им, също се включи в бягане с кауза - Run2Gether България 2019. Колегите ни станаха част от хилядите, които рамо до рамо с хора с увреждания пресякоха заедно финалната линия на благотворително 5-километрово бягане по двойки, целящо да популяризира спорта за всички и да даде гласност на нуждата от равен достъп и промяна на нагласите към хората с увреждания.

На 12 юни дванадесет колеги от Банка ДСК и Експресбанк участваха като един сплотен екип в ежегодното благотворително бягане с кауза Business Run, организирано от Спортен Клуб „Бегач“. Събитието се състоя в Бизнес Парк София, а Банка ДСК и Експресбанк се представиха общо с три отбора - жени, мъже и смесен тим от двете банки. Всеки участник пробяга 4 км. преди да предаде щафетата на колега.

40 колеги от Банка ДСК и Експресбанк участваха днес в благотворителното щафетно бягане за отбори от фирми Business Run Plovdiv 2019, организирано от Спортен Клуб Begach. С участието си те подкрепиха каузата на Фондация „За Нашите Деца“ повече деца да живеят и да се развиват в сигурна семейна среда чрез програмата „Ранна детска интервенция“, насочена към деца с увреждания и трудности в развитието.

В края на септември 2019 г. Банка ДСК и Експресбанк се обединиха на спортната площадка – отново с благотворителна цел. На 28-ми и 29-ти септември в София и Варна се проведе първата мащабна съвместна инициатива на Банка ДСК и Експресбанк, насочена към служителите на двете банкови организации. Под мотото „Изграждаме успеха заедно“, близо 300 служители участваха активно в общи спортни занимания, изграждайки по-близки и неформални отношения през призмата на отборните

ценности и принципи за успех, които са присъщи за всеки колективен спорт. С участието си всеки служител допринесе и за благородната кауза „Оле Мале“ на фондация „Майко мила“. От името на всички, обединената Банка ДСК дори 5 000 лв. в подкрепа на майки на деца с увреждания.

Като социално отговорна институция Банкова група ДСК подкрепя широка гама от инициативи и програми, за да изрази своя ангажимент към обществото и да способства за разрешаване на редица социални предизвикателства.

Фокусът на социалните практики е партньорството с SOS Детски селища България – организация за социално развитие, която гарантира правото на всяко дете да има семейство и да расте в среда на любов, уважение и сигурност. Партньорството датира от 2011 г., когато банката пое ангажимент да се грижи постоянно за две SOS семейства. Положената грижа не се изчерпва единствено с финансовото подпомагане с цел осигуряване на средства за храна, облекло, обувки, учебни пособия и др.

Като един от най-лоялните, щедри и дългогодишни партньори и съмишленици на SOS Детски селища, през 2019 г. Банка ДСК получи голямата награда за най-крупен корпоративен дарител на годишните награди „Едно семейство“ на сдружението.

Основание за нея е подкрепата ни за сдружението (чрез ежегодно дарение на сумата от 36 000 лв. за издръжка на две SOS семейства от Трявна и Перник, възможност за дарения през банкоматите на банката и лични дарения на служителите), насочена към подпомагане на деца и младежи в риск и осигуряване на равен старт и по-добър живот за тях.

През 2019 г. постъпилите суми за дарения към SOS детски селища на банкомати на Банкова група ДСК са близо 650 000 лева.

Като една от институциите в България с най-дългогодишна история и традиции, Банка ДСК е приела като част от своята мисия подкрепата на стойностни проекти в областта изкуството и културата, включително и в областта на възраждане на културното и художествено наследство на България.

Традиционната подкрепа на Банкова група ДСК за детския шахмат е една от утвърдените добри практики на институцията, насочена към младежите и спорта. От години банката неотлъчно подкрепя организаторите на различни шахматни турнири - през 2019 г. отново подкрепи детския шахматен турнир за купа „Ивис“, както и традиционния национален университетски шампионат по шахмат за студенти - в усилията им да създадат подходящи възможности за изява на талантиливи деца и младежи от цялата страна и чрез дългосрочното сътрудничество да съдейства за спортното и интелектуалното развитие на подрастващото поколение в България.

Всяка година Банковата група подкрепя различни благотворителни инициативи - “Българската Коледа”, „Подкрепи една мечта“ и др., но фокусът на благотворителната дейност е традицията за Коледа да се организира вътрешнобанково събитие с благотворителен характер – Коледен обяд, в рамките на който желаещите да участват носят домашно приготвени ястия, които се продават и консумират от колегите, а събраните средства се даряват за различни каузи.

Всяка година екипът на Банкова група ДСК избира да подкрепи различна кауза след вътрешно допитване до всички служители. За 2019 година това е проект ParaKids на сдружение „Спортен клуб Шарк“, който популяризира и развива спортни занимания за деца с увреждания и гръбначни изкривявания. В програмата се организират курсове по адаптирано плуване, ски, лечебна гимнастика и се осигурява специална екипировка, за да могат децата с увреждания да спортуват наравно с техните връстници.

През декември 2019 г. служителите на Банка ДСК и Експресбанк се включиха в поредица от благотворителни събития в най-големите си централни офиси в София и Варна. Стотици служители от двете банки се събраха заедно на коледни срещи, на които закупиха домашно приготвена от техни колеги храна, ръчно изработени бижута и празнични картички, и така събраха средства за децата от ParaKids. Паричните средства, събрани тази година от служителите на двете банки, бяха удвоени от Банка ДСК и общата сума за дарение към ParaKids възлиза на над 18 000 лева.

Като банков, финансов и технологичен лидер на пазара, ориентиран и инвестиращ в знанията на младите хора, Банкова група ДСК носи отговорността да осигури на тези хора знания в областта на финансите. С тази цел през 2018 г. банката стартира своя самостоятелна програма за финансова грамотност - „Национална олимпиада по финанси“, насочена към повишаване на финансовите знания на учениците от различни възрасти и техните родители. В началото на 2019 г. се състоя първото ѝ издание под формата на състезание между гимназисти на възраст 16 - 19 години и техните родители. Всеки екип, състоящ се от двама души от едно и също семейство, се бори за стипендия в размер на 3 000 лв. за следващата учебна година. Полуфиналите и финалите на първото издание на „Национална финансиада“ се проведоха на живо в „Сердика център“ в София на 9-и и 10-и март. В тях се включиха 12 отбора (родител и гимназист) от София, Стара Загора, Велико Търново и Русе, класирани сред 672 отбора общо от първия етап на надпреварата.

Отбор Da Vinci стана големият победител в първото издание на „Национална финансиада“. 16-годишната Жанет Таблова и баща ѝ Стоян Таблов от София се пребориха с конкуренцията по време на двудневните полуфинали и финали на инициативата, и спечелиха стипендия за образование за учебната 2019/2020 година в размер на 3 000 лв.

Дигиталната образователна инициатива на Банковата група „Национална финансиада“ продължи с лятно издание. „Лятната финансиада“ се състоя от три игри, проведени се между април и септември 2019 г., под формата на тестове от по 20 въпроса на финансова тематика. Състезанията бяха отново по двойки в смесени отбори от родители и ученици (16-19 г.) и се проведоха изцяло онлайн на платформата www.finansiada.bg.

Дигиталната образователна инициатива на Банковата група заслужено спечели и няколко награди през годината. „Национална финансиада“ бе отличена с престижната първа награда в категория „Кампания за устойчиво развитие/корпоративна социална отговорност“ на конкурса PR Приз 2019 на БДВО (Българско дружество за връзки с обществеността) в оспорвана конкуренция с общо 30 организации (комуникационни агенции, компании, неправителствени сдружения и институции), които представиха рекордния брой от 92 проекта в общо 14 категории. Най-оспорваната надпревара бе именно за „Кампания за устойчиво развитие/ корпоративна социална отговорност“, която събра най-много конкурентни проекти на бранша.

Финансовата образователна програма на банката беше високо оценена и на Годишните награди b2b Media Annual Awards. В оспорвана конкуренция инициативата първа награда в категория „Образователна идея“.

Банковата група следва политика на социална ангажираност към служителите, предлагайки им отлични условия за работа, обучение и развитие. Една от отличителните характеристики на институцията е наложената корпоративната култура, която отдава дължимото и признава заслугата на своите служители, създава устойчив модел на мотивирани и ангажирани служители с чувство на принадлежност и споделена цел.

През 2019 г. за Банка ДСК беше обявена за най-желания от студентите в България работодател. Това показва единственото по рода си проучване у нас Graduate Survey, което се провежда от ToTheTop Agency.

В Graduate Survey 2019 са се включили 8 241 учещи в 51 университета в България, като за първа година в проучването участват и студенти в университети зад граница. Студентите определят имиджа на работодателите, попълвайки анкета от над 50 въпроса, обхващащи емоционални и функционални характеристики на компаниите, сред които „силно лидерство на мениджърите“, „ясно структурирана стажантска програма“, „силна визия за бъдещето“, „лидер в сектора си“ и „добри перспективи за бъдещо развитие“.

Фактът, че българските студенти определят Банка ДСК като най-желано работно място за начало на кариерата им, е едно от най-ценните признания. Банката дава възможност на младите хора да се развиват в една модерна и дружелюбна работна среда, да бъдат подготвени да посрещат предизвикателствата на професиите на бъдещето и да изграждат умения за работа в екип.

Банка ДСК прилага балансирана социална политика. През 2019 г. социалните разходи са 7,9 % от общите разходи за труд. През 2019 г. социалните разходи на дъщерните дружества на Банка ДСК са били 4,39 % от общите разходи за труд.

Вътрешното корпоративно развитие на служителите продължи да бъде един от управленските приоритети. През 2019 г. над 250 служители реализираха вътрешно кариерно развитие в Банката, а в дъщерните дружества кариерно развитие са получили 206 служители.

През 2019 г. са организирани и проведени 1336 различни форми на вътрешно и външно обучение на служителите, като броят на участията в тези обучения е 10818. В дъщерните дружества на Банка ДСК са били организирани и проведени 272 различни форми на вътрешно и външно обучение на служителите, като броят на участията в тези обучения е 9479.

Банкова група ДСК успешно защити два световни стандарта за сигурност и безопасност на картовите трансакции и разплащания в интернет – PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard) и PCI 3DS (Payment Card Industry 3-D Secure).

Международният стандарт за сигурност на картовите трансакции PCI DSS включва списък от изисквания в шест основни области - изграждане и поддържане на сигурна мрежа, защита срещу кражба на данни, разработване и поддържане на програма за управление на уязвими места, прилагане на мерки за контрол на достъп, наблюдение и тестване на мрежата, и поддържане и прилагане на политика за информационна сигурност. Съответствието с PCI DSS означава, че ИТ инфраструктурата и използваните системи за обработка на картовата информация на Банка ДСК отговарят на критериите на стандарта и съхраняват по сигурен начин чувствителни данни като номер на карта, валидност, код за верификация, имена на клиента, данни, свързани с ПИН кода и др.

Въвеждането на стандарта за сигурност на картовите разплащания е от изключителна важност за Банкова група ДСК, включително и в контекста на предстоящата интеграция с Експресбанк, която се очаква да приключи в средата на 2020 г. Тогава Банкова група ДСК ще обслужва още близо 500 000 клиента с карти, за които потвърдената надеждност на картовите разплащания в банката е допълнително предимство и гаранция за изключително клиентско преживяване.

Правилата на стандарта PCI DSS се обновяват постоянно, така че Банковата група остава с постоянен ангажимент да проверява редовно и да следи дали са спазени всички изисквания за осигуряване на сигурността на картовите трансакции.

Паралелно на успеха със сертифициране по PCI DSS, Банковата група защити още един сериозен международен стандарт за сигурност, свързан с картовите трансакции - Payment Card Industry 3-D Secure (PCI 3DS). Като притежател на този сертификат, финансовата институция гарантира прилагане на логически контроли за сигурност на клиентите, които да поддържат целостта и конфиденциалността на процеса по картовите им разплащания в интернет. Основната цел на PCI 3DS протокола е да улесни и гарантира сигурен обмен на данни между интернет търговци и клиенти, които използват банкови карти като средство за разплащане.

И двата сертификата - PCI DSS и PCI 3DS, са разработени от PCI Security Standards Council. Съветът е основан през 2006 г. от пет световни бранда за разплащане - American Express, Discover Financial Services, JCB International, Mastercard Worldwide и Visa Inc., и отговаря за развитието, управлението и поддържането на информация за стандартите за сигурност PCI.

За Банкова група ДСК почтеността в бизнес отношенията е приоритет, във връзка с който е възприела политика за „нулева толерантност“ към корупцията във всички нейни проявления. Банката изисква от всеки неин служител и всяко друго лице, което действа от нейно име, да се придържа към високите стандарти за етично поведение на Групата, като не допуска корупционни практики или поведение в разрез с етиката. Съзнавайки, че всяка слабост в прилагането на установените стандарти, може да изложи на риск доброто име и репутацията на Банкова група ДСК, нейното ръководство непрестанно се стреми да усъвършенства вътрешните процеси и регулации, както и да повиши информираността и ангажираността на служителите ѝ към ценностите, които застъпва.

ДЕКЛАРАЦИЯ
ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
в съответствие с чл.39 ЗСч и член 100н ЗППЦК

1. Информация по чл.100н, ал. 8, т.1, б. „а“

„Банка ДСК“ ЕАД спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление публикуван на интернет страницата на Българска фондова борса в съответствие с чл.39 ЗСч и на член 100н ЗППЦК;

2. Информация по чл.100н, ал. 8, т.3:

2.1. Системата на вътрешен одит на Банка ДСК ЕАД се основава на три основни елемента – управленски контрол, интегриран в процесите контрол и независим вътрешен контрол. Управление „Вътрешен контрол и одит“ е структурната единица за независим вътрешен контрол.

Организационното позициониране осигурява независимост при планирането и осъществяването на дейността по вътрешен одит, а докладването се извършва на най- високо управленско ниво - Управителен съвет, Надзорен съвет, управление „Вътрешен одит“ на банката- майка ОТП Унгария.

Целта, правомощията и отговорностите на Управление „Вътрешен контрол и одит“ са регулирани с Правила за вътрешен контрол и одит на Банка ДСК ЕАД Група. Правилата са съобразени с действащите норми на: Закон за Българска Народна Банка, Закон за кредитните институции, Наредба № 10 на Българската Народна Банка за вътрешния контрол в банките,

Законът за комисията за финансов надзор, Закон за публичното предлагане на ценни книжа, Закон за дружествата със специална инвестиционна цел, Закон срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закон за пазарите на финансови инструменти.

Фокусът на дейността се определя от оценката на риска на отделните видове дейности и управленски звена на Банка ДСК и дъщерните дружества; от бизнес плана, бюджета и инвестиционната политика на Банката; от постоянното оптимизиране на управленските процеси и на банковите операции, централизиране на определени дейности и процеси, предлагане на нови банкови продукти и програмното им осигуряване, разработването и внедряването на нови програмни продукти.

2.2. В процеса на оперативна работа в Банката е организиран и се осъществява вътрешен финансов контрол - предварителен, текущ и последващ. В рамките на дейността на Банката са утвърдени системи за вътрешен контрол върху финансовата отчетност.

Предварителният контрол се извършва при всички видове счетоводни операции и предхожда извършването на счетоводните операции и има за цел да осигури тяхното законосъобразно реализиране.

Текущият контрол при операции с висока степен на операционен риск се извършва в процеса на осъществяване на банковите операции и има за цел текущото отстраняване на отклонения от установените правила и ред за извършване и оформяне на счетоводните операции, осигуряване на тяхното законосъобразно осъществяване, своевременно отстраняване на допуснатите грешки и други.

Последващият контрол обхваща всички действия и мерки, с цел своевременно да се открият незаконосъобразни действия и операции, пропуски и грешки, злоупотреби, разхищения и други нередности, които са били допуснати, въпреки взетите мерки от предварителния и текущия контрол.

Вътрешно-контролната среда, изградена от Банката, осигурява надеждността на отчетната информация. Функциите по контрол върху финансовата отчетност обхващат: организационна и оперативна независимост на звеното отговарящо за финансовата отчетност от бизнес направленията; съгласуваност между организационната структура и процесите по контрол и управление на свързаните рискове чрез ясно определяне на отговорностите; интегрирани информационни системи даващи възможност за изготвяне на детайлни справки и отчети; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност и

информационната сигурност; дефиниране и съблюдаване на нива на одобрение и система от вътрешни контролни процеси; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност; независима оценъчна дейност за законосъобразността и съответствието осъществява от Управление „Вътрешен контрол и одит“.

- 2.3. Контролът и управлението на риска на Банката се определя в зависимост от рисковия апетит и възможностите на Банката да осъществява мониторинг на поетите от нея рискове. За целта Банка ДСК ЕАД има ясно дефинирани нива на компетентност, според вида и общия размер на риска, който се поема към клиент/контрагент и клиентска група. Звената, ангажирани с одобрителни и контролни функции в кредитния процес, са независими от бизнес направленията.

Банката използва вътрешна рейтингова система за оценка на кредитоспособността на своите клиенти.

Освен чрез клиентските и контрагентски лимити, Банка ДСК ограничава концентрацията на експозициите си и чрез отраслови лимити за фирмените си клиенти. Отрасловите лимити се определят съгласно методика, приета с Правилата за поемане на риск и се одобряват от Съвета по кредитите и лимитите, а спазването им се контролира, както от управление "Обща политика и управление на риска", така и от звеното, осъществяващо вътрешен контрол и Централизираната комисия по проблемни кредити. Преразглеждане или актуализиране на лимитите би могло да се предложи при промяна в бизнес плана за рисковите експозиции към фирмените клиенти на Банката, при промени в макроикономическата рамка, които оказват или биха оказали съществено влияние върху развитието на принадлежащите към отрасъла фирми, респ. върху финансовите показатели на отраслите или при увеличаване на бизнеса над одобрения план за годината.

- 2.4. В областта на пазарния риск действат позиционни лимити, stop-loss лимити, VaR лимити и др., които подпомагат адекватното управление на този вид риск. Спазването на лимитите е осигурено чрез тяхното интегриране в системата за сключване на трейдъри сделки като по този начин играят ролята на превантивен контрол. Допълнително има изградени в рамките на банковата група на специализирани аналитични среди, които позволяват тяхното детайлно наблюдение. Има изградена система за ескалация при нарушение на лимит и са дефинирани конкретни срокове за предприемане на коригиращи мерки в случай на нарушение. Самите лимити подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от промените в бизнес плановете и бизнес средата.

- 2.5. Банката има изработена надеждна система за идентификация, регистрация и последваща актуализация на всички възникнали събития, предизвикващи финансови щети, така и събития, които влияят на доброто име и репутацията на Банката. Събраната информация подлежи на регулярен анализ и представяне пред компетентните органи на управление на банката. Изготвени са планове за реакция при непредвидени обстоятелства, които да позволят запазване на работоспособността на банката и ограничаване на финансовите и репутационни ефекти от тяхното възникване.

3. Информация по чл.100н, ал. 8, т.4:

- 3.1. „Банка ДСК“ ЕАД няма значими преки или косвени акционерни участия по смисъла на чл. 85 (отм.) от Директива 2001/34/ЕО;
- 3.2. „Банка ДСК“ ЕАД няма акционери, които притежават акции със специални права на контрол;
- 3.3. „Банка ДСК“ ЕАД няма въведени ограничения върху правата на глас на акционерите;
- 3.4. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на Управителния съвет и Надзорния съвет и внасянето на изменения в Устава са:
- Устава на „Банка ДСК“ ЕАД;
 - Раздел IV. „Механизъм за вземане на решения“ към Правилата за управление на Банка ДСК ЕАД;
 - Правилата за конфликт на интереси;

- Инструкцията за осигуряване на съответствие с изискванията за оценка на пригодността на членовете на управителните органи, изпълнителните директори и други ключови позиции в „Банка ДСК“ ЕАД и нейната група.
- 3.5. 1. Правомощията на членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на „Банка ДСК“ ЕАД са определени в:
- Устава на „Банка ДСК“ ЕАД;
 - Раздел IV „Механизъм за вземане на решения“ към Правилата за управление на Банка ДСК ЕАД.
- 3.5.2. Членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на „Банка ДСК“ ЕАД нямат право да вземат решение за емитиране или обратно изкупуване на акции.

4. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 5

- 4.1. Съставът на управителните и надзорните органи, Одитният комитет, Комитетът за управление на активите – пасивите, Инвестиционен комитет, Комитетът по риска и Комитетът по възнагражденията на „Банка ДСК“ ЕАД са определени в:
- Устава на „Банка ДСК“ ЕАД;
 - Правилата за управление на „Банка ДСК“ ЕАД;
 - Правилата за работа на Комитета по възнагражденията.
- 4.2. Функционирането на управителните и надзорните органи и комитетите на „Банка ДСК“ ЕАД е уредено в:
- Правилата за работа на Надзорния съвет;
 - Правилата за работа на Управителния съвет;
 - Правилата за работа на Инвестиционния комитет;
 - Правилата за дейността на Комитет за управление на операционния риск;
 - Правилата за работа на Комитета по риска;
 - Процедурата за работа на Комитета по подбор;
 - Правила за работа на Комитет за управление на активите и пасивите;
 - Правила за работа на Комитета по възнагражденията
 - Статут на Одитния комитет;

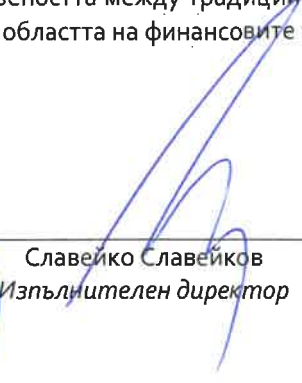
5. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 6

- Банка ДСК осъществява многообразие чрез:
- балансирана полова и възрастова структура на всички нива на управление и контрол;
 - образователно ниво и различни области от знанието (финанси, право, информационни технологии) в съответствие с националните регулаторни изисквания;
 - адекватен за съответните позиции професионален опит при спазване на регулаторните изисквания.

Многообразието в Банка ДСК е свързано и с приемствеността между традициите в исторически аспект и бързото адаптиране към новите технологии в областта на финансовите услуги.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2019**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционера на Банка ДСК ЕАД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на Банка ДСК ЕАД („Банката“) и нейните дъщерни дружества (общо „Банкова Група ДСК“ или „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 година и консолидирания отчет за печалбата или загубата, консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2019 година и нейните финансови резултати от дейността и паричните ѝ потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен по-долу в таблицата, описанието на това как този въпрос е бил адресиран при проведенения от нас одит, е направено в този контекст.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Обезценка от кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти

Виж Приложения 4 и 20 от консолидирания финансов отчет

Предоставените кредити и вземания от клиенти представляват съществена част (54.64%) от общите активи на Банкова група ДСК към 31 декември 2019 година, като тяхната брутна балансова стойност възлиза на 12,691,673 хил. лв., а натрупаната обезценка е в размер на 863,732 хил. лв. Групата прилага модел на обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (ОКЗ), в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти.

Определянето на обезценката на кредити и вземания от клиенти при прилагането на този модел е свързано с използването на значително ниво на преценки от страна на ръководството на Групата, по отношение на идентифицирането на кредити и вземания с кредитни загуби, и определянето размера на очакваните кредитни загуби. Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на ОКЗ са свързани с разработване на количествени и качествени показатели за:

- проследяването на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните експозиции кредити от клиенти по фази;
- определянето на „вероятността от неизпълнение“ (PD/PL), „загубата при неизпълнение или загуба“ (LGD/LGL) и „експозиция при неизпълнение или загуба“ (EAD);
- включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ;
- обхвата и пълнотата на входящите данни и логиката на изчисление, тъй като Групата прилага статистически модели, основаващи се на входящи

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:

- Проучващи запитвания и получаване на разбиране за процеса на определяне на обезценката за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти.
- Инспекция и преглед на вътрешните политики и процедури, свързани с процеса по определяне на обезценка за кредитни загуби. Проучващи запитвания към експертите на Групата, отговорни за моделирането и управлението на кредитния риск.
- Преглед и оценка на адекватността, последователността и продължаващата уместност на методологията и моделите, използвани от Групата, за целите на идентификация на кредитни загуби и изчисление на обезценка за избрани значими портфейли.
- Преглед и оценка на дизайна и приложението на ключови контроли при определянето на размера на обезценката на кредити и вземания от клиенти, и извършване на тестове на оперативната ефективност на контролите, свързани с изчислението на очакваните кредитни загуби.

На основата на горепосочените процедури, ние разработихме специално насочени одиторски процедури, така че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените обезценки за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти:

- Анализ и оценка на адекватността на приложените от ръководството допускания, заедно с експертите на одиторските екипи по оценка на кредитен риск, по отношение вероятността от неизпълнение/вероятността от загуба и приблизителната оценка на сумата на загубата при неизпълнение/ при събитие на загуба, в контекста на спецификата на портфейлите на Групата и наличието на вътрешна историческа информация и на данни за бъдещо развитие на параметрите;

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

параметри, с произход от вътрешни и външни източници.

- допусканията и преценките на ръководството при прегледа на индивидуално значими кредитно-обезценени експозиции, свързани със скорошни загуби, набор от вероятностни сценарии по сумите и времето разпределение на паричните потоци и крайните резултати, включително и бъдеща реализуемост на обезпеченията.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства, че: а) процесът на определянето на обезценката по кредити и вземания от клиенти предполага множество преценки, присъщо високо ниво на несигурност при допусканията и преценките, и специфични модели и изчисления от страна на ръководството на отделните параметри на моделите и на размера на кредитните загуби; и б) съществеността на самия отчетен обект за консолидирания финансов отчет на Групата, както е посочено по-горе, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- Анализ и оценка на уместността на направеното разпределение на експозициите по фази съгласно определените от Групата класификационни критерии;
- Анализ за разумност на изчисленията на използваните параметри за PD и LGD чрез преглед на подкрепяща информация за ключовите предположения и входящи данни;
- В зависимост от характеристиките на значимите портфейли:
 - Анализ на изчисленията на параметрите, използвани от Групата, с оглед включването на корекция в модела за обезценка относно бъдещото развитие на макро икономическите фактори и тяхната взаимовръзка с предоставените кредити на клиенти на Групата; или
 - Независимо преизчисление, включително проверка на математическата и изчислителна логика, съвместно с експертите на одиторските екипи по оценка на кредитен риск, на параметрите, използвани в изчислението на обезценката за значими портфейли; както и извършване на процедури, на извадкова база върху съответните входящи данни;
- В зависимост от характеристиките на значимите портфейли:
 - Независимо преизчисление, съвместно с експертите на одиторските екипи, базирано на математическа и изчислителна логика в съответствие с изискванията на МСФО 9 *Финансови инструменти* на натрупаната обезценка за значими портфейли; или
 - Проследяване на изчислението на очакваните кредитни загуби от Групата, за целите на начислението на обезценка за кредитни загуби към 31 декември 2019 година, включително входиране на данни, обработка на данни и изчисление. За извадка от кредити независимо преизчислихме очакваните кредитни загуби и проследихме резултатите до изчислението, извършено от Групата;

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

- Преглед и оценка, за извадка от индивидуално значими експозиции във Фаза 3, на уместността на прилаганата методология за обезценка. Извършване на детайлни тестове, на основата на извадка от кредити за оценка на адекватността на начислените обезценки за кредитни загуби. За съответните експозиции в извадката са направени следните одиторски процедури:
 - анализ и оценка на основните допускания и преценки, направени от ръководството на Групата, включително оценка на адекватността на прилаганите сценарии и тяхната тежест като вероятност, както и на очакваната бъдеща събираемост;
 - независим анализ на финансовото състояние и резултатите от дейността на кредитополучателите;
 - инспекция на доказателствата, подкрепящи обслужването на кредитите от съответните кредитополучатели; както и
 - анализ и оценка на оценителските доклади на обезпеченията по съответните експозиции.
- Оценка на уместността и адекватността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата относно обезценката за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Придобиване на дъщерни дружества при бизнес комбинация

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:

Виж Приложение 40 от консолидирания финансов отчет

На 15 януари 2019 година Банкова Група ДСК е придобила 99.74% от капитала на Експресбанк АД и непряк контрол върху нейните дъщерни дружества Експрес Факторинг ЕООД, ОТП Лизинг ЕООД и Регионален фонд за градско развитие АД срещу възнаграждение, възлизащо на 1,075,302 хил. лв. За целите на

- Проучващи запитвания и получаване на разбиране за процеса на бизнес комбинация по придобиване на дъщерни дружества, включително определянето на дата на придобиване и разпределението на цената на инвестицията.
- Инспекция и преглед на вътрешните политики и процедури, свързани с процеса по придобиване на дъщерни дружества, включително на процеса по отчитане на

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

придобиването Групата е извършила разпределяне на покупната цена, в резултат на което цената на инвестицията е разпределена между придобитите разграничими активи и пасиви, неконтролиращо участие и репутация, както е оповестено в Приложение 40 от консолидирания финансов отчет.

Отчитането на придобиването на дъщерни дружества по реда на бизнес комбинация е свързано с прилагането на съществена преценка от страна на ръководството на Групата по отношение на определянето на датата на придобиване съгласно изискванията на МСФО 3 *Бизнес комбинации и респективно* за тяхното консолидиране за първи път.

Самото разпределение на цената на придобиване на инвестицията също е свързано с използването на значително ниво на преценки и допускания от страна на ръководството на Групата, по отношение на:

- оценката на справедливата стойност на придобитите разграничими активи и пасиви в рамките на бизнес комбинацията; както и
- разпределението на цената на придобиване между придобитите разграничими активи и пасиви, включително нематериални активи и отсрочени данъчни пасиви, признати към датата на придобиване; неконтролиращото участие и репутация.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства, че: а) процесът на отчитане на бизнес комбинацията, включително определянето датата на придобиване и разпределението на цената на придобиване, предполага множество преценки, присъщо високо ниво на несигурност при допусканията и преценките от страна на ръководството; и б) съществеността на придобиването като цяло за консолидирания финансов отчет на Групата, както е посочено по-горе, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

бизнес комбинации.

- Преглед на дизайна на ключови контроли на процеса на отчитане на придобивания в Групата.

На основата на горепосочените процедури, ние разработихме специално насочени одиторски процедури, така че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с придобиването на дъщерни дружества през годината, приключваща на 31 декември 2019:

- Преглед на договора за покупко-продажба и други съпътстващи документи с цел преценка адекватността на определената от ръководството на Групата дата на придобиване;
- Проследяване на определянето на формираната цена на придобиване на инвестицията (платеното възнаграждение) до подкрепящите я документи;
- Преглед на разпределението на цената на придобиване на инвестицията, извършено от Групата между придобитите разграничими активи и пасиви, включително нематериални активи и отсрочени данъчни пасиви, признати към датата на придобиване; неконтролиращото участие и репутация.;
- Проверка на оценката на справедливите стойности на признатите разграничими активи и пасиви в рамките на бизнес комбинацията, на база на широко използвани оценителски модели, с помощта на нашите експерти оценители; както и процедури, на извадкова база, върху съответните входящи данни;
- Оценка на уместността и адекватността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата относно отчитането на бизнес комбинацията по придобиване на дъщерни дружества, включително определянето датата на придобиване и разпределението на цената на придобиване.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Банката („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Банката („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато

такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- Получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамката на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет.
- Ние сме отговорни за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Носим изключителна отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажмента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година, от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството и Законът за публичното предлагане на ценни книжа

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и чл.100н, ал.8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100н, ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Допълнително докладване във връзка с Наредба №38/2007 г. и №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

Изявление във връзка с чл. 33 от Наредба №38/2007 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията за дейността на инвестиционните посредници и чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облиги.

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Групата в хода и контекста на нашия одит на нейния консолидиран финансов отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 28-31 от Наредба №38 и на чл. 3-10 от Наредба №58 на КФН по отношение на дейността на Банките в Групата в ролята им на инвестиционен посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 на Групата от Общото събрание на акционерите (заседанието на едноличния собственик), проведено на 04 април 2019 година, за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 на Групата представлява пети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Групата на 24 март 2020 година на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Не са предоставяни посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит на Групата, Делойт Адвайзъри енд Мениджмънт Кънсълтинг Прайвит Лимитид Къмпани, Унгария (дружество от мрежата на Делойт), е предоставил самостоятелно и следните услуги на Групата, които не са посочени в доклада за дейността или консолидирания финансов отчет на Групата:
 - Дейности, свързани с анализа на най-добрите практики в Централна и Източна Европа за стратегията за премиум ритейл сегмента, конкурентост, клиентски изследвания, канали на разпространение, клиентско позициониране.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт Одит ООД, е предоставил самостоятелно следните услуги на Групата, които не са посочени в доклада за дейността или консолидирания финансов отчет на Групата:
 - Одит на консолидиран групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2019 година на Банка ДСК ЕАД, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на консолидиран групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2018 година на Банка ДСК ЕАД, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;

- Ограничен преглед на групов консолидационен финансов пакет на Банка ДСК ЕАД към 30 юни 2019 година и 30 септември 2019 година, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на групов консолидационен пакет към 31 декември 2018 година на ОТП Факторинг България ЕАД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Аналитични процедури върху групов консолидационен пакет към 31 декември 2019 година на ОТП Факторинг България ЕАД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на отделни позиции от консолидиран групов консолидационен пакет към 31 декември 2019 година на ДСК Лизинг АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на отделни позиции от консолидиран групов консолидационен пакет към 31 декември 2018 година на ДСК Лизинг АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2019 година на Експресбанк АД (контролирано дружество), изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Преглед на групов консолидационен финансов пакет на Експресбанк АД (контролирано дружество) към 30 юни 2019 година и 30 септември 2019 година, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Договорени процедури относно приложението на Наредба 10 на БНБ за периода 1 януари – 31 декември 2018 година - преглед на текущото състояние на системите за вътрешен контрол на Експресбанк АД (контролирано дружество), в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, извършени съвместно с „Ърнст и Янг Одит“ ООД.
 - Одит на групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2019 година на ОТП Лизинг ЕООД (контролирано дружество), изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт Одит ООД и АФА ООД, са предоставили съвместно следните услуги на Групата, които не са посочени в доклада за дейността или консолидирания финансов отчет на Групата:
 - Договорени процедури относно приложението на Наредба 10 на БНБ за периода 1 януари – 31 декември 2018 година - преглед на текущото състояние на системите за вътрешен контрол на Банката, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.

- Договорени процедури, свързани с финансовия надзор, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, по отношение ГФО за Надзорни цели на ПОК „ДСК-Родина“ АД (контролирано дружество) за 2018 година, представляващи съпоставяне на извадкова база на сумите в отчета за финансовото състояние и отчета за всеобхватния доход в ГФО за надзорни цели, с цел най-общо съответствие със съответните суми в одитираните годишни финансови отчети, изготвени съгласно националното счетоводно законодателство, приложимо за 2018 година и МСФО.

За Делойт-Одит ООД

Силвия Пенева
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

За АФА ООД

Рени Йорданова
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

ул. Оборище 38
1504 София, България

24 март 2020 година

Съдържание:

Консолидиран отчет за печалбата или загубата	1
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	2
Консолидиран отчет за финансовото състояние	3
Консолидиран отчет за паричните потоци	4
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	5
1. База за изготвяне и правен статут и управление	6
2. Промени в счетоводната политика	14
3. Основни елементи на счетоводната политика	17
4. Оповестяване на политиката по управление на риска	42
5. Нетен доход от лихви	92
6. Нетен доход от такси и комисиони	93
7. Нетни доходи от търговия	93
8. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	94
9. Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	94
10. Други оперативни доходи, нетно	95
11. Нетни загуби от обезценка на финансови активи	95
12. Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	95
13. Разходи за персонала	96
14. Разходи за амортизация	96
15. Други разходи	96
16. Разход за данък върху печалбата	97
17. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	97
18. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти	98
19. Кредити и вземания от банки	102
20. Кредити и вземания от клиенти	103
21. Вземания по договори за факторинг	104
22. Нетни вземания по финансов лизинг	104
23. Инвестиции в ценни книжа	105
24. Репутация	106
25. Инвестиционни имоти	107
26. Активи с право на ползване	108
27. Дълготрайни материални активи	109
28. Дълготрайни нематериални активи	112
29. Други активи	113
30. Депозити от банки и кредити от банки и финансови институции	114
31. Депозити от клиенти	115
32. Задължения по лизинг	116
33. Провизии	116
34. Пасиви по отсрочени данъци	118
35. Други задължения	120
36. Капитал	120
37. Условни задължения и ангажименти	121
38. Парични средства и парични еквиваленти	123
39. Дружества от групата	123
40. Придобиване на дъщерни дружества	124
41. Сделки между свързани лица	126
42. Събития след края на отчетния период	127

Консолидиран отчет за печалбата или загубата

за годината, приключваща на 31 декември

		2019	2018
<i>В хиляди лева</i>	Прил.		
Приходи от лихви		669 715	451 667
Разходи за лихви		(26 120)	(13 979)
Нетен доход от лихви	5	643 595	437 688
Приходи от такси и комисиони		304 751	206 720
Разходи за такси и комисиони		(48 405)	(16 129)
Нетен доход от такси и комисиони	6	256 346	190 591
Нетни приходи от търговия	7	26 761	57 035
Нетни приходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	8	5 814	(4 331)
Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	9	6 991	16 444
Нетни загуби от валутна преоценка		(1 732)	(36 931)
Други оперативни приходи, нетно	10	17 872	21 458
Оперативен доход		955 647	681 954
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	(93 238)	(67 835)
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	12	(8 603)	(17 976)
Нетни приходи/(разходи) за провизии	33	(21 294)	13 792
Разходи за персонала	13	(192 433)	(134 848)
Разходи за амортизация	14	(91 839)	(37 804)
Други разходи	15	(205 885)	(153 295)
Дял от печалбата на асоциирани предприятия, отчитани по метода на собствения капитал	39	541	168
Печалба преди данъци		342 896	284 156
Разход за данък върху печалбата	16	(32 047)	(27 818)
Печалба за годината от продължаващи дейности		310 849	256 338
Преустановени дейности - дъщерни дружества с цел препродажба:			
Загуба за периода от дъщерни дружества, придобити с цел препродажба		(1 783)	-
Печалба за годината		309 066	256 338
Отнасяща се до:			
Собствениците на предприятието майка:			
Печалба за годината от продължаващи дейности		308 275	232 353
Загуба за годината от дъщерни дружества, придобити с цел препродажба		(1 780)	-
Печалба за годината, отнасяща се до собствениците на предприятието майка		306 495	232 353
Неконтролиращо участие:			
Печалба за годината от продължаващи дейности		2 574	23 985
Загуба за годината от дъщерни дружества, придобити с цел препродажба		(3)	-
Печалба за годината, отнасяща се до неконтролиращото участие		2 571	23 985

Консолидираният отчет за печалбата или загубата следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 42, представляващи неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 20 март 2020 г.

Виолина Марينو̀ва

Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков

Изпълнителен директор

24.03.2020

Силвия Пенева
Регистриран Одитор
ДЕЛОИТ ОДИТ ООД

24.03.2020
Рени Йорданова
Регистриран Одитор
АФА ООД

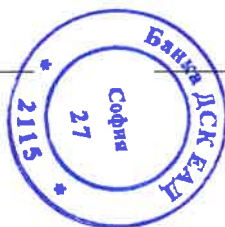
**Консолидиран отчет за всеобхватния доход
за годината, приключваща на 31 декември**

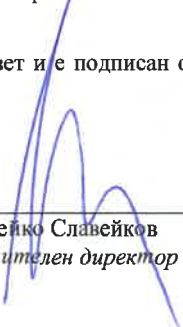
	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Печалба за годината	309 066	256 338
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата</i>		
Себестойност на хеджирането на форуърден елемент за валутен и форуърден базов спред, когато не участва в хеджиращото взаимоотношение	(14 811)	(2 623)
Изменение на преоценъчния резерв от инвестиции в дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	36 515	(13 392)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата	(2 593)	1 453
	<u>19 111</u>	<u>(14 562)</u>
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата</i>		
Изменение на преоценъчния резерв от инвестиции в капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход	3 207	1 434
Печалби и загуби от преоценка на земи и сгради	(28)	4 183
Последващи оценки на пасиви на пенсионни планове с дефинирани доходи	(1 351)	(622)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата	(302)	(528)
	<u>1 526</u>	<u>4 467</u>
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	20 637	(10 095)
Общо всеобхватен доход	329 703	246 243
Отнасящ се до:		
Собствениците на предприятието майка	327 104	222 252
Неконтролиращо участие	2 599	23 991

Консолидираният отчет за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 42, представляващи неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 20 март 2020 г.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

24.03.2020
Силвия Пенева
Регистриран Одитор
Делойт Одит ООД

24.03.2020
Ренни Йорданова
Регистриран Одитор
АФА ООД

**Консолидиран отчет за финансовото състояние
към 31 декември**

<i>В хиляди лева</i>	Прил.	31-декември-2019	31-декември-2018
Активи			
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	17	2 707 191	3 210 371
Финансови активи държани за търгуване	18	208 318	96 717
Деривативни финансови инструменти	18	31 536	14 880
Кредити и вземания от банки	19	2 949 633	1 923 718
Кредити и вземания от клиенти	20	11 827 941	7 458 394
Вземания по договори за факторинг	21	222 578	38 168
Нетни вземания по финансов лизинг	22	1 050 803	155 688
Инвестиции в ценни книжа	23	1 832 493	1 261 035
Текущи данъчни активи		7 447	2 491
Инвестиции в асоциирани дружества	39	3 773	2 757
Репутация	24	78 547	1 175
Инвестиционни имоти	25	20 297	20 740
Активи с право на ползване	26	67 406	-
Дълготрайни материални активи	27	440 809	340 535
Дълготрайни нематериални активи	28	120 742	49 686
Други активи	29	76 028	118 557
Общо активи		21 645 542	14 694 912
Пасиви			
Депозити от банки	30	69 143	7 994
Деривативни финансови инструменти	18	43 493	27 437
Депозити от клиенти	31	17 832 064	11 485 138
Кредити от банки и финансови институции	30	285 207	199 030
Текущи данъчни пасиви		1 243	3 442
Задължения по лизинг	32	65 166	-
Провизии	33	101 488	61 860
Пасиви по отсрочени данъци	34	15 700	4 824
Други задължения	35	162 372	121 125
Общо пасиви		18 575 876	11 910 850
Собствен капитал			
Основен капитал	36	1 327 482	1 327 482
Резерви		1 376 825	1 133 452
Неразпределена печалба		350 201	284 988
Капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието майка		3 054 508	2 745 922
Неконтролиращо участие		15 158	38 140
Общо собствен капитал		3 069 666	2 784 062
Общо пасиви и собствен капитал		21 645 542	14 694 912

Консолидираният отчет за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 42, представляващи неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 20 март 2020 г.

Виолетта Маринова
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

24.03.2020
Силвия Пенева
Регистриран одитор
ДЕЛОЙТ ОДИТ ООД

24.03.2020
Рени Йорданова
Регистриран одитор
АФА ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО
София
Рег. № 033
ДЕЛОЙТ ОДИТ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО
София
Рег. № 015
АФА ООД

**Консолидиран отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември**

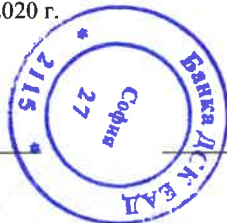
		2019	2018
<i>В хиляди лева</i>	Прил.		
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		342 896	284 156
Корекции			
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	93 238	67 835
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	12	8 603	17 976
Амортизация	14	91 839	37 804
Нетни загуби/(печалби) от операции с инвестиции		(7 235)	(19 067)
Нетни загуби от валутна преоценка		1 732	36 931
Нетен лихвен приход	5	(643 595)	(437 688)
Дивиденди	10	59	47
Дял от печалбата на асоциирани предприятия		(541)	(168)
Други непарични изменения		(5 848)	7 216
Увеличение/(намаление) на провизии		21 294	(13 408)
Нетни парични потоци използвани в оперативна дейност преди изменение в активите и пасивите от оперативна дейност		(97 558)	(18 366)
Промяна в активите, участващи в оперативната дейност			
Увеличение на ценни книжа в търговски портфейл		(119 077)	(61 457)
Увеличение на кредити и вземания от банки		(807 002)	(384 825)
Увеличение на кредити и вземания от клиенти		(4 448 866)	(726 749)
Увеличение на вземания по договори за факторинг		(184 410)	-
Намаление/(увеличение) на други активи		44 846	(67 981)
Промяна в пасивите, участващи в оперативната дейност			
Увеличение/(намаление) на депозити от банки		65 709	(6 773)
(Намаление)/увеличение на кредити от банки и финансови институции		(813 611)	13 212
Увеличение на задължения по предоставени депозити от клиенти		6 333 278	1 212 225
Увеличение/(намаление) на други пасиви		32 889	(39 704)
Парични средства, генерирани от операции		6 198	(80 418)
Получени лихви		660 545	487 196
Платени лихви		(27 788)	(30 211)
Платен данък върху печалбата		(37 790)	(26 833)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		601 165	349 734
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, нетно (Покупки)/продажби на инвестиции в ценни книжа, нетно		(257 751)	(44 819)
Придобиване на дъщерни дружества нетно от придобитите парични средства		(207 921)	293 308
Придобиване на асоциирани дружества		(311 399)	-
Придобиване на акции в контролирано дружество		(475)	-
Продажба на дъщерни дружества, придобити с цел продажба		(37 620)	-
Продажба на дъщерни дружества, придобити с цел продажба		(1 783)	-
Нетни парични потоци (използвани в)/от инвестиционна дейност		(816 949)	248 489
Парични потоци от финансова дейност			
Увеличение на основния капитал	36	-	1 173 498
Платени дивиденди		-	(271 525)
Погасяване на задължения по лизингови договори		(18 050)	-
Нетни парични потоци (използвани във)/от финансовата дейност		(18 050)	901 973
Нетно (намаление)/увеличение на парични средства и парични еквиваленти		(233 834)	1 500 196
Ефект от промяна на валутните курсове		768	460
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	38	3 210 371	1 709 715
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	38	2 977 305	3 210 371

Консолидираният отчет за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 42, представляващи неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 20 март 2020 г.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

24.03.2020
Силвия Пелева
Регистриран одитор
Делойт Оудит ООД

24.03.2020
Рени Чорданова
Регистриран одитор
АФА ООД

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал
за годината, приключваща на 31 декември

	Основен капитал	Законови и други резерви	Преоценъчен резерв - земи и сгради	Преоценъчен резерв от инвестиции - финансови инструменти	Резерв от хеджирани дефинирани доходи	Резерви по планове за пенсиониране	Неразпределена печалба	Общо капитал отнасящ се до собствеността на предприятието майка	Неконтролиращо участие	Общо капитал
<i>В хиляди лева</i>										
Салдо към 1 януари 2018	153 984	1 000 833	110 911	32 427	1 414	(2 656)	316 308	1 613 221	22 468	1 635 689
Всеобхватен доход	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	232 353	232 353	23 985	256 338
Друг всеобхватен доход	-	-	3 765	(10 615)	(2 623)	(628)	-	(10 101)	6	(10 095)
Общо всеобхватен доход	-	-	3 765	(10 615)	(2 623)	(628)	232 353	222 252	23 991	246 243
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(668)	-	-	-	668	-	-	-
Други изменения	-	1 292	-	-	-	-	(794)	498	(341)	157
Сделки със собствениците, отразени директно в капитала										
Увеличение на основния капитал	1 173 498	-	-	-	-	-	-	1 173 498	-	1 173 498
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	(263 547)	(263 547)	(7 978)	(271 525)
Салдо към 31 декември 2018	1 327 482	1 002 125	114 008	21 812	(1 209)	(3 284)	284 988	2 745 922	38 140	2 784 062
Всеобхватен доход										
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	306 495	306 495	2 571	309 066
Друг всеобхватен доход	-	-	(26)	36 797	(14 811)	(1 351)	-	20 609	28	20 637
Общо всеобхватен доход	-	-	(26)	36 797	(14 811)	(1 351)	306 495	327 104	2 599	329 703
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(308)	-	-	-	308	-	-	-
Разпределение на печалбата за общи резерви	-	223 072	-	-	-	-	(223 072)	-	-	-
Признаване на неконтролиращи участия в резултат на бизнес комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	2 737	2 737
Ефект от промяна в неконтролиращи участия	-	-	-	-	-	-	(18 518)	(18 518)	(28 318)	(46 836)
Салдо към 31 декември 2019	1 327 482	1 225 197	113 674	58 609	(16 020)	(4 635)	350 201	3 054 508	15 158	3 069 666

Консолидираният отчет за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 42, представляващи неразделна част от финансовите отчети.
Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 20 марту 2020 г.

Виолина Маринова

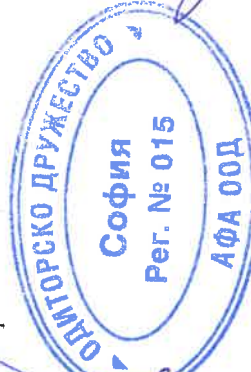
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков

Изпълнителен директор

24.03.2020
Рени Морганова
Регистриран Офис
АФА 000

24.03.2020
Славия Петрова
Регистриран Офис
Депозит ОДНТ 000

1. База за изготвяне и правен статут и управление

(а) Правен статут и управление

Банка ДСК ЕАД (преди Държавна Спестовна Каса) е създадена на 2 март 1951 г. в България като централизирана депозитно-приемателна институция. От 1998 г. Банка ДСК ЕАД („Банката“) е преобразувана в търговска банка със Закон за преобразуване на ДСК и по силата на този закон има право да извършва всички сделки по чл.1, ал.2 от действащия към датата на преобразуване Закон за банките. Впоследствие със Заповед №220882 от 26 септември 2002 г. БНБ предоставя на Банката пълен банков лиценз да оперира като търговска банка.

На 26 януари 1999 г. Софийски градски съд регистрира ДСК като еднолично акционерно дружество със 100% участие на държавата. През 2001 г., съгласно съдебно решение, Банката е преобразувана в акционерно дружество с капитал, разпределен между Министерски съвет на Република България – 75% и Банковата консолидационна компания АД – 25%.

На 29 ноември 2002 г., на база решение на Софийски градски съд, Банковата консолидационна компания (БКК) придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

На 29 октомври 2003 г., на база решение на Софийски градски съд, Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

Банка ДСК има двустепенна система на управление - Управителен съвет с 6 (шест) члена и Надзорен съвет с 6 (шест) члена.

Към 31 декември 2019 г. лицата, отговорни за общото ръководство на Банката, представлявано от Надзорният съвет са: председател – Ласло Бенчик; членове – Ласло Волф, Габор Кунце, Андраш Такач, Акош Ференц Тиса-Пап, Илона Тьорьок и Кристиан Шелмеци.

Към 31 декември 2019 г. ръководството на Банката се представлява от Управителния съвет, съставен от: председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор – Виолина Маринова; членове на Управителния съвет и изпълнителни директори – Диана Митева, Славейко Славейков, Арно Льоклер, Юрий Генев и Боян Стефов; Михаил Комитски - член на Управителния съвет и Ръководител направление.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава и съдебната регистрация на Банката, тя се представлява заедно от двама изпълнителни директори.

В Банката функционира Одитен комитет, който отговаря за наблюдението на работата на външните одитори, изпълнението на вътрешния одит, управлението на риска, счетоводната дейност и финансовото отчитане. Към 31 декември 2019 г. одитния комитет се състои от: председател – Наташка Лазарова; членове – Золтан Тубой и Василка Койчева.

Към 31 декември 2019 г. консолидираният финансов отчет на Банкова група ДСК включва Банка ДСК ЕАД и нейните дъщерни и асоциирани дружества (общо посочвани като Групата).

(б) Действащо предприятие

Ръководството е направило оценка на способността на Групата да продължи работа като действащо предприятие и е убедено, че разполага с необходимите ресурси да развива бизнеса в обозримо бъдеще. Нещо повече ръководството не е установило никакви съществени индикатори за несигурност, които биха могли да предизвикат съмнение в способността на Групата да продължи като действащо предприятие. Затова финансовите отчети продължават да бъдат изготвяни на база действащо предприятие.

(в) Приложими стандарти и представяне

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

Групата представя своя отчет за финансово състояние по ред на ликвидност на активите и пасивите.

(г) База за оценяване

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и земите и сградите, които са оценени по справедлива, респективно преоценена стойност.

(д) Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в български левове (BGN), която е функционалната валута на Групата. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

(е) Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от приложението за първи път на МСФО 16 Лизинг. При приемането на МСФО 16 Лизинг Групата е приложила модифициран ретроспективен подход при първоначалното му прилагане и сравнителните данни за предходната година (2018) не са преизчислявани.

Ефектите от първоначалното прилагане на новия МСФО 16 Лизинг са представени в приложение 2.

(ж) Използване на оценки и преценки

Изготвянето на финансови отчети изисква от ръководството да прави преценки, оценки и предположения, които влияят на приложените счетоводните политики и отчетените суми на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преразгледаните счетоводни оценки се признават в периода, през който оценката се преглежда и във всички засегнати бъдещи периоди.

Ръководството обсъжда с Одитните комитети на дружествата от Групата развитието, избора и оповестяването на съществените счетоводни политики и оценки, както и приложението на тези политики и оценки.

Определяне на контрол над инвестиционни и пенсионни фондове

Групата действа като управляващо дружество на редица договорни фондове – ДСК Растеж, ДСК Стандарт, ДСК Баланс, ДСК Евро Актив, ДСК Глобални защитни компании, ДСК Стабилност – Европейски акции, ДСК Стабилност – Немски акции, ДСК Алтернатива, ДСК Алтернатива 1, ДСК Алтернатива 2, ДСК Глобални компании и ДСК Динамика. За да определи дали контролира тези инвестиционни фондове, Групата се фокусира върху оценка на общия икономически интерес на Групата във фонда (представляващ доход от лихви и очаквани такси от управление) и правата на инвеститорите да отстранят управляващия фонда. Инвеститорите нямат права за отстраняване без причина на управляващия за всички фондове, управлявани от Групата и общият икономически интерес на Групата е незначителен. В резултат от анализа Групата достига до извода, че във всички случаи има функциите на агент на инвеститорите, поради което не консолидира фондовете.

Универсалният пенсионен фонд, Професионалният пенсионен фонд, Доброволният пенсионен фонд и Доброволният пенсионен фонд по професионални схеми, управлявани от ПОК ДСК Родина, са изключени от консолидираният отчет на Групата, тъй като дружеството ги управлява в полза на трети лица и действа като агент на инвеститорите.

Определяне на контрол над дружества без участие в капитала

Банкова група ДСК има договорни отношения с ОТП Факторинг България ЕАД, свързани с продажбата на кредити на дружеството, управление на кредити, отпуснати от Банката, както и участието на представители на Банковата група в управлението на дружеството. За да определи дали контролира дружеството без участие в капитала, Групата се фокусира върху оценка на елементите, определящи наличие на контрол, а именно: правомощия в предприятието, излагане на или права върху променливите приходи, както и възможността на използване на правомощия за да окаже влияние върху размера на възвращаемостта. В резултат от анализа предвид фактите, че основната дейност на дружеството и съответните приходи, реализира от нея, са в резултат на взаимоотношенията с Банковата група, свързани с покупка на кредити с определени от Банката ценови равнища и възнаграждения за предоставени за управление кредити на Банката, както и наличието на представител на Банковата група в ръководството на дружеството като председател на Съвета на директорите, Банковата група достига до извода, че е изложена на променливата възвръщаемост от своите взаимоотношения с дружеството и има възможност да влияе на тази възвръщаемост, чрез своята власт над предприятието. Предвид анализа и наложените от него изводи, Банковата група през 2018 година консолидира без наличие на участие в капитала им ОТП Факторинг България ЕАД и неговите дъщерни дружества. През 2019 година Банка ДСК придобива 100% от капитала на ОТП Факторинг България ЕАД и дъщерните му дружества.

Областите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са както следва:

Очаквани кредитни загуби от финансови активи

Групата редовно прави преглед на финансовите си инструменти за обезценка. Ръководството определя адекватността на разходите за обезценка въз основа на прегледа на отделните кредити и депозити, опит от претърпени загуби от последните години, текущи икономически условия, рискови характеристики на различните категории кредити и други относими фактори. За целите на МСФО се прилага модел от три фази. Методологията за обезценка се използва за класифициране на финансовите инструменти, с цел да определи дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване на активите и да идентифицира активи с кредитна обезценка. За инструменти с кредитна обезценка или значително увеличение на кредитния риск се признават очаквани загуби.

Отчитане на придобиване на дъщерни дружества през периода

Групата отчита бизнес комбинации, чрез прилагане на метода на покупката, при прехвърляне на контрола към Групата. Прилагането на метода на придобиване изисква прилагането на съществени преценки по отношение на определяне датата на придобиване и признаване и оценка на разграничимите придобити активи, поети пасиви и неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, както и признаване и оценка на репутацията възникнала в рамките на бизнес комбинацията. Прилагани допускания и преценки на ръководството се базират на клаузите на договорите за придобиване, други съпътстващи документи и прилагането на релевантни за индустрията модели на оценка.

Справедлива стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи (приложение 4 (е)).

Преоценка на земи и сгради

Към 31 декември 2019 година не е правена преоценка на земите и сградите на Групата. Последната преоценка на тези активи е правена към 31 декември 2018 с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители, които са използвали приемливи оценъчни методи и техники (приложение 27).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу Групата ръководството преценява вероятността и рисковете за негативен изход от тях и начислява провизии в случаи, в които отчита вероятност повече от 50% изходът да не бъде в полза на Групата или при потенциални рискове от повишаване на претенциите от страна на клиенти към Групата, свързани с плащания по договори за продукти и услуги (приложение 33).

(3) Основа за консолидация

Консолидираните финансови отчети включват финансовите отчети на Банката и предприятията контролирани от Банката (нейните дъщерни дружества) към 31 декември всяка година. Контрол е налице когато Банката:

- има власт над предприятието;
- е изложена или има права върху променливата възвращаемост от участието си в инвестицията, и
- има правомощия да влияе върху печалбата.

Банката може да преоцени правата си на контрол върху дружество, в което е инвестирала, когато са налице факти и обстоятелства, водещи до промяна в един или повече от изброените по-горе три елемента на контрол.

В случаите, когато Банката притежава по-малко от необходимото квалифицирано мнозинство от пълномощията за гласуване в дадено предприятие, се приема че тя има власт над дружеството, когато пълномощията ѝ за гласуване са достатъчни да контролира едностранно съответните дейности на дружеството. Банката взима предвид всички необходими факти и обстоятелства, за да прецени дали притежаваните от нея права на глас в инвестираното дружество са достатъчни за упражняване на контрол, в това число:

- съотношение на притежаваните от Банката права на глас към общия дял и разпределените правомощия между останалите инвеститори;
- потенциалните права на глас, разпределени в полза на Банката, други притежатели на права или трети лица;
- възникване на права в резултат на договорни отношения; и
- всички допълнителни факти и обстоятелства, въз основа на които би могло да се приеме, че Банката притежава или не текущата способност да управлява съответните дейности при необходимост от вземане на решение, включително разпределението на гласовете на предишни събрания на акционерите.

Консолидирането на дъщерно предприятие започва от момента на придобиване на контрол върху предприятието и се преустановява при загубване на правото на контрол. По-конкретно, финансовият резултат на дъщерните предприятия, придобити или отчуждени през годината, се включват в консолидирания отчет за печалбите и загубите от датата на придобиване на контрол до датата на преустановяване на контрол върху предприятието.

Печалбата или загубата и всеки компонент на друг всеобхватен доход (OCI) се отнасят към собствениците на Банката и към неконтролиращите участия (NCI). Общият всеобхватен доход на дъщерните предприятия се отнася към собствениците на Банката и към неконтролиращите участия, дори ако това води до отрицателно салдо на неконтролиращите участия.

При необходимост, се правят корекции във финансовите отчети на дъщерните дружества, с цел уеднаквяване със счетоводните политики на Групата.

В консолидираните финансови отчети, финансовата информация на дъщерните дружества се консолидира по метода на пълна консолидация, ред по ред. Инвестициите на компанията-майка се елиминират срещу нейния дял в капитала на дъщерните предприятия към датата на придобиване. Всички вътрешногрупови активи и пасиви, собствен капитал, приходи, разходи и парични потоци, свързани с трансакции между членове в Групата се елиминират при консолидация, с изключение на печалби или загуби от валутни преоценки по парична позиция в Групата при деноминиране в чуждестранна валута на поне една от страните.

Неконтролиращите участия в дъщерните предприятия се определят независимо от груповия капитал в тях. Тези интереси на неконтролиращи акционери, които представляват право на собственост върху нетни активи при ликвидация, биха могли първоначално да бъдат оценени по справедлива стойност или пропорционално на притежавания дял на неконтролиращите участия от справедливата стойност на разграничимите придобити нетни активи. Изборът на оценка се прави поотделно за всяко придобиване. Други неконтролиращи участия се оценяват първоначално по справедлива стойност. След придобиването, балансовата стойност на неконтролиращите участия е размерът на тези участия при първоначалното им признаване, към която е добавен съответния дял на неконтролиращо участие в резултат на промяната в капитала.

Промените в дяловете на Групата в дъщерни дружества, които не могат да доведат до загуба на контрол се отчитат като капиталови сделки. Балансовата стойност на дяловете на Групата и на неконтролиращите участия е коригирана, за да отрази промените в техните относителни дялове в дъщерните предприятия. Всяка разлика между коригирания размер на неконтролиращите участия и

справедливата стойност на възнаграждението, платено към акционерите се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на компанията-майка.

Когато Групата загуби контрол върху дъщерно предприятие, признатата печалба или загуба от освобождаването се изчислява като разлика между (i) сбора от справедливата стойност на възнаграждението, платено на акционерите и справедливата стойност на всяко неразделено участие и (ii) предходната балансова стойност на активите (вкл. репутация), намалена с пасивите на дъщерното дружество и всякакви други неконтролиращи участия. Всички суми, първоначално отчетени в друг всеобхватен доход по отношение на дадено дъщерно предприятие се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е освободила от свързаните активи или пасиви (напр. отнесени в печалба или загуба или пренесени в друга категория собствен капитал съгласно приложените МСФО). Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти, или където е уместно за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие.

(1) Отчитане на бизнес комбинации, които се осъществяват през отчетния период

Групата отчита бизнес комбинации чрез прилагане на метода на покупката при прехвърляне на контрола към Групата. Прилагането на метода на придобиване изисква:

- а) идентифициране на придобиващия;
- б) определяне датата на придобиване;
- в) признаване и оценяване на разграничимите придобити активи, поети пасиви и неконтролиращо участие в придобиваното предприятие; и
- г) признаване и оценяване на репутацията или печалбата от изгодна покупка.

Принципи на признаване

Към датата на придобиване Групата (придобиващият) признава разграничимите придобити активи, поети пасиви и условни пасиви по тяхната справедлива стойност и признава положителна репутация, която впоследствие тества за обезценка.

За да отговаря на условията за признаване като част от прилагането на метода на придобиване, разграничимите придобити активи и поети пасиви трябва да отговарят на дефиницията на актив и пасив в Общите положения за изготвяне и представяне на финансовите отчети към датата на придобиване.

Към датата на придобиване, придобиващият класифицира или определя разграничимите придобити активи и поети пасиви както е необходимо за прилагане впоследствие на други МСФО. Банковата група прави тези класификации и определения на базата на договорните условия, икономически условия, своята оперативна или счетоводна политика и други съществени условия, каквито съществуват към датата на придобиване.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване и признава произтичащата печалба или загуба, ако има такава в печалба или загуба. Сумите от участие в придобитото предприятие преди датата на придобиване, които първоначално са били признати в друг всеобхватен доход, се рекласифицират в печалба или загуба, където такова третиране е уместно, в случай че участието е прекратено.

Когато първоначалното отчитане на бизнес комбинация е непълно към момента на одобряване на финансовите отчети за публикуване, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането

не е приключило. Тези провизорни суми се коригират по време на периода на отчитане (виж по - горе) или се признават допълнителни активи и пасиви, с които да се отрази новата информация относно факти и обстоятелства налични към датата на придобиване, които биха оказали влияние върху признатите към този момент суми.

Репутация

Репутацията, възникваща при бизнес комбинация, се измерва като превишението на цената на придобиване над участието на придобиващия в справедливата стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие. Ако след преценка, цената на придобиване надвишава стойността на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие, надвишението автоматично се признава в печалба и загуба като печалба от изгодната покупка.

Репутацията не се амортизира, но поне веднъж годишно подлежи на тест за обезценка. За целта на теста за обезценка, репутацията се разпределя между частите на Групата, които генерират парични потоци и за които се очаква да имат полза от синергичния ефект на бизнес комбинацията. Единиците, генериращи парични потоци с репутация се тестват за обезценка веднъж годишно или по – често, в случай на индикация, че единицата може да бъде обезценена. Ако възстановимата стойност на генериращата парични потоци единица е по – малка от балансовата ѝ стойност, загубата от обезценка следва първо да се начисли за намаляване на балансовата сума на репутацията, разпределена към единицата, и след това към другите активи на единицата пропорционално на базата на балансовата сума на всеки актив в единицата. Призната загуба от обезценка на репутация не подлежи на възстановяване през последващ период. При освобождаване/прекрътяване на контрол над генерираща парични потоци единица, приписаната дължима репутация се включва при определянето на печалбата или загубата при освобождаването.

Към датата на придобиване Групата признава, отделно от репутацията, придобитите идентифицируеми активи, поетите задължения и всяко неконтролирано участие в придобиваното предприятие.

(2) *Дъщерни дружества*

Дъщерни са онези дружества, които се контролират от Банката. Групата контролира едно предприятие когато има власт над предприятието и е изложена на или има права върху променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието и има възможност да оказва въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия.

Към 31 декември 2019 година Банка ДСК консолидира по метода на пълна консолидация: ПОК ДСК Родина АД, ДСК Турс ЕООД, ДСК Дом ЕАД, ДСК Мобайл ЕАД, ДСК Управление на активи АД, ДСК Лизинг АД, ДСК Ауто Лизинг ЕООД, ДСК Оперативен Лизинг ЕООД, ОТП Застрахователен брокер ЕООД (предишно наименование ДСК Лизинг Застрахователен брокер ЕООД), ДСК Транс Секюрити ЕАД, ОТП Факторинг България ЕАД, Експресбанк АД, ОТП Лизинг ЕООД, Експрес Факторинг ЕООД, Проектна компания Комплекс Баня ЕООД и Регионален фонд за градско развитие.

(3) *Дъщерни предприятия, придобити с цел препродажба*

Дъщерни предприятия, придобити специално с цел препродажба, се класифицират като групи за изваждане от употреба, държани за продажба, когато отговарят на следните изисквания:

При първоначално им признаване, поетите разграничими пасиви се отчитат по справедлива стойност, докато разграничимите активи на дъщерни предприятия придобити с цел препродажба се отчитат по тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажба и увеличена с поетите пасиви по справедлива стойност. В края на отчетния период, Групата прави преоценка на поетите пасиви в съответствие със съответните МСФО и на групата за изваждане от употреба по справедлива стойност, като в края на отчетния период, общата сума на активите е равна на сумата на пасивите плюс цената на групата за изваждане от употреба. В своите консолидирани финансови отчети, Групата представя активите и пасивите на групите за изваждане от употреба отделно от другите активи и пасиви.

В консолидирания отчет за всеобхватния доход, Групата представя печалбата или загубата след данъчно облагане от дъщерното предприятие придобито с цел препродажба и признатата при последваща оценка печалба или загуба след данъчно облагане.

(4) *Придобиване на дъщерни дружества през периода*

На 15 януари 2019 година Банка ДСК финализира сделката за придобиване на 99,74% от капитала на Експресбанк АД (предишно наименование Сосиете Женерал Експресбанк АД) и непряк контрол върху нейните дъщерни дружества Експрес Факторинг ЕООД (предишно наименование Сосиете Женерал Факторинг ЕООД), ОТП Лизинг ЕООД (предишно наименование Сожелиз-България ЕООД) и Регионален фонд за градско развитие АД от френската банкова група Сосиете Женерал. Едновременно с това е финализирана сделката за придобиване на Експрес Животозастраховане АД (предишно наименование Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД) посредством непрякото придобиване на 41,55% от капитала на Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД, притежавани от Експресбанк АД, и прякото придобиване на оставащите 58,45% от капитала на Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД от Сожекап С.А. Експрес Животозастраховане АД е класифицирано като дъщерно дружество за продажба към датата на придобиване.

Експресбанк АД функционира като универсална банка и предлага на банковия пазар пълен набор от банкови продукти и услуги.

Основната дейност на Експрес Факторинг ЕООД е свързана с факторинг на търговски вземания.

ОТП Лизинг ЕООД е с основна дейност финансов лизинг на производствено оборудване, на строителна техника, на транспортна техника и на леки автомобили.

Регионален фонд за градско развитие АД е акционерно дружество с възмездно финансиране на градски проекти, включени в интегрирани планове за устойчиво развитие на градовете, за публично-частно партньорство или подобни, както са дефинирани в чл. 44 от Регламент на Съвета (ЕС) № 108362006 от 11 юли 2006 г., с последващите му изменения и придобиване на участия в такива проекти (включително посредством придобиване на участия в капитала на други дружества), както и други търговски дейности, които не са забранени от закона.

Експрес Животозастраховане АД е акционерно дружество с основна дейност застраховане по следните видове застраховки: животозастраховане; животозастраховане, свързано с инвестиционни фондове; застраховка злополука.

На 14 ноември 2019 година Банка ДСК и Експресбанк сключват договор за преобразуване по смисъла на Глава шестнадесета от ТЗ чрез вливане на Експресбанк (като Преобразуваща се банка) в Банка ДСК (като Приемаща банка) през 2020 година.

(5) *Придобиване на собственост в контролирани предприятия без предходно участие в капитала*

На 03 април 2019 година Банка ДСК с договор за покупка на акции, придобива 100 % от капитала на ОТП Факторинг България ЕАД, с което става едноличен собственик на капитала на дружеството и дъщерните му дружества. Преди придобиването дружествата са консолидирани ред по ред от Банката на базата на контрол без участие в капитала. Резултатът от придобиването е представен като транзакция под общ контрол между собствениците и е отразен като движение в капитала в консолидираните финансови отчети.

(6) *Освобождаване от дъщерни дружества придобити с цел препродажба през периода*

На 31 октомври 2019 година Банковата група продава собствеността си в Експрес Животозастраховане АД на френската застрахователна група Групама.

(7) *Асоциирани дружества*

Асоциирано дружество е предприятие, над което Групата има значително влияние и което не е нито дъщерно дружество, нито съвместно предприятие. Значително влияние е властта за участие в решенията свързани с финансовата и оперативна политика на дружеството, но не е контрол или съвместен контрол върху тези политики. Инвестициите в асоциирани дружества се отчитат по метода на собствения капитал. Методът включва признаването в консолидирания отчет за печалбата или загубата на дела на Банката в общата сума на признатите печалби или загуби на асоциираните предприятия за годината. Делът на Банката в асоциираните предприятия се отчита в консолидирания отчет за финансовото състояние по стойност, която отразява дела на Банката в нетните активи на предприятието.

Банката притежава 25% от капитала на Дружество за касови услуги АД и упражнява значително влияние върху финансовата и оперативната политика на дружеството.

2. Промени в счетоводната политика

Ефект от първоначално прилагане на МСФО 16 Лизинг

Групата прилага МСФО 16, издаден от СМСС през януари 2016 г., с дата на преминаване 1 януари 2019 г., което е довело до промени в счетоводните политики и корекции на сумите, които преди това са били признати във финансовите отчети.

МСФО 16 Лизинг заменя МСС 17 – Лизинги, Разяснение КРМСФО 4 – Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР 15: Оперативен лизинг - стимули и ПКР 27: Оценка на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг.

Целта на новия стандарт е да се улесни съпоставимостта на показателите от финансовите отчети, представяне и на оперативния, и на финансовия лизинг в отчета за финансовото състояние, както и осигуряване на съответната информация за ползвателите на финансовите отчети относно рисковете, произтичащи от споразуменията.

Влияние върху отчетността на лизингополучателя

Новият стандарт преустановява разграничаването между финансов и оперативен лизинг в счетоводните книги на лизингополучателя и налага изискването да се признае актив с право на ползване и задължение за лизинг за всеки договорен лизинг/лизингов договор.

Съгласно МСФО 16, даден договор се определя като лизингов, когато е изпълнено условието този договор да предоставя на клиента правото за контрол на ползване на даден актив за определен период срещу възнаграждение.

Новият акцент в дефиницията за лизинг в сравнение с МСС 17 и МСФО 16 е въвеждането на принципа на контрол върху използван, специфичен актив, посочен директно или индиректно в договора за лизинг.

Разходите, свързани с използването на актива, повечето от които са били отчитани в разходи за външни услуги, ще бъдат текущо класифицирани като намаление на цената на актива/амортизация и разходи за лихви/лихвен разход на задължението по лизинг.

В отчета за паричните потоци, плащанията по главницата се класифицират към финансова дейност, докато плащанията по краткосрочни лизинги, по лизинги на активи с ниска стойност и всички други плащания, които не са включени/признати в оценката на лизинговите задължения се отчитат като потоци от оперативна дейност. Плащанията на лихвата се класифицират съгласно МСС 7.

Групата в качеството си на лизингополучател използва модифициран ретроспективен подход. Прилагането на модифицирания ретроспективен подход изисква лизингополучателят да представи кумулативния ефект от МСФО 16 като корекция на началното салдо на собствения капитал за периода, в който стандартът се прилага за първи път.

Ефект на МСФО 16 върху финансовите отчети

Вследствие на приемането на МСФО 16, Групата е признала:

- произтичащите от лизингова сделка активи с право на ползване и лизингови пасиви в консолидирания Отчет за финансово състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на лизинговите плащания към датата на първо прилагане на МСФО 16. Лизинговите плащания са дисконтирани с лихвения процент по лизинга, или в случай, че този лихвен процент не е предварително определен, посредством дисконтов лихвен процент по задължението на лизингополучателя.
- Амортизация на активите с право на ползване и лихва върху лизинговите пасиви в консолидирания Отчет за печалбата или загубата и
- Разделяне на общата сума на плащанията между частта на главницата и лихвата в консолидирания Отчет за печалбите или загубите.

Въвеждането на МСФО 16 изисква извършването на оценки и калкулации, които въздействат върху определяне стойността на задълженията по финансови лизинги и активите с право на ползване. Тук са включени оценки като:

- определяне на договорите, предмет на МСФО 16;
- преценка на срока на тези споразумения (включително договори с неопределен срок или такива, с опция за продължаване);
- определяне на приложимите лихвени проценти при дисконтиране на бъдещи парични потоци;

- определяне на норми на амортизация.

Групата счита за целесъобразно по отношение на краткосрочни лизинги (които са със срок на договора до 12 месеца) и лизинги на активи на ниска стойност (под 10 000 лева) да не признава финансови задължения и съответно активи с право на ползване. Тези видове лизингови плащания се признават като разходи, изчислени по линейния метод за времето на живот на лизинга.

Въздействието на прилагането на МСФО 16 върху признаването на допълнителни финансови пасиви и съответните активи с право на ползване се изчислява въз основа на договорите, които са в сила към 31 декември 2018 година.

В Консолидирания отчет за печалбата или загубата МСФО 16 рефлектира в намаление на други разходи и увеличение на разходите за амортизация и разходите за лихви.

Първоначално признаване на активи с право на ползване

<i>В хиляди лева</i>	Земни, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
Активи с право на ползване			
Първоначално признати	40 300	30	40 330
Трансферирани от дълготрайни материални активи	-	1 027	1 027
Общо активи с право на ползване към 01 януари 2019 г.	40 300	1 057	41 357
Начислена амортизация на активи с право на ползване			
Трансферирана от дълготрайни активи	-	63	63
Общо начислени амортизации към 01 януари 2019 г.	-	63	63
Лизингови задължения			
Първоначално признати	40 524	30	40 554
Трансферирани от задължения по финансов лизинг	-	991	991
Общо лизингови задължения към 01 януари 2019 г.	40 524	1 021	41 545

Прилагането на МСФО 16 към лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17, доведе до признаването на активи с право на ползване в размер на 41 357 хил. лв. и лизингови задължения в размер на 41 545 хил. лв. Това доведе за Групата и до намаление на другите разходи в размер на 16 460 хил. лв. и увеличение на амортизацията в размер на 15 810 хил. лв. и разходи за лихви в размер на 650 хил. лв.

Лизинговото задължение по лизингови договори, класифицирани преди това като финансов лизинг съгласно МСС 17 и представяни преди това в Други задължения (Задължения по финансов лизинг) на стойност 63 хил. лв. е представено в реда Задължения по лизинг. Няма промяна в признатия пасив.

Влияние върху отчетността на лизингодателя

За лизингодателя, МСФО 16 запазва изискванията и правилата на МСС 17 за първоначалното признаване и оценяване. Лизингите следва да се класифицират като финансови или оперативни съгласно МСФО 16. В сравнение с МСС 17, МСФО 16 изисква от лизингодателите да оповестяват

по-подробна информация от досегашната, но като цяло основните характеристики на счетоводно третиране се запазват.

3. Основни елементи на счетоводната политика

(а) Признаване на приходи и разходи от лихви

Приходите и разходите от лихви, представени в отчета за печалбата или загубата включват:

- лихвата върху финансовите активи и пасиви по амортизирана стойност, изчислена по метода на ефективен лихвен процент;
- лихвата върху ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, изчислена по метода на ефективен лихвен процент.

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за печалбата или загубата, чрез прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Групата оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от кредита.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи включват вътрешно присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването или емитирането на финансов актив или пасив.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани на колективна основа. За тези финансови активи Групата признава лихви на база нетната амортизирана стойност на вземанията. За целта се начислява коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и изчислената лихва на база ЕЛП към амортизираната стойност на актива, намалена с коректива за очакваните кредитни загуби.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани индивидуално с кредитна обезценка на база unwinding, когато се очаква покриване на вземането от договорните парични потоци от обезпечения или други парични потоци. За тези финансови активи Групата признава лихви на база дисконтираните парични потоци от unwinding чрез начисляване на коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и разликата между настоящите стойности на паричните потоци от unwinding в отделните отчетни периоди, дисконтирани с ЕЛП.

(б) Валутни операции

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата на чуждестранната валута се прилага обменния курс към момента на сделката или операцията. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват по официалния курс валиден за деня.

Курсовите разлики възникнали в резултат на преоценката се отчитат в отчета за печалбата или загубата. Непаричните активи и пасиви, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческия обменен курс към датата на операцията.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата в момента на възникването им към статия "нетни печалби/(загуби) от търговия".

(в) Такси и комисиони

Приходите от такси и комисиони, включително такси за обслужване на сметки, управление на инвестиции, продажби на услуги, гаранции и акредитиви се признават с извършването на съответните услуги.

Разходите за такси и комисиони, свързани основно с транзакции, такси за обслужване и други разходи за такси се признават с получаването на съответните услуги.

Изпълнение на задълженията и политики за признаване на приходите

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с разплащателни операции	<p>Групата предоставя на своите клиенти различни видове услуги, свързани с тегления и вноски на суми по сметки, разплащания в лева и валута, по които прилага различни такси.</p> <p>При такси за транзакции (например теглене/такса за плащане на ПОС/АТМ или в поделения на Банковата група, и др.) начисляването на такса става непосредствено след транзакцията или веднъж месечно. Таксата обикновено се определя в процентно съотношение от размера на транзакцията с фиксиран минимален праг.</p> <p>В случаите на такси по транзакции, когато услугите се изразяват в превод на суми, таксата се начислява в момента на транзакцията. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер.</p> <p>Групата редовно преразглежда таксите, които прилага.</p>	<p>Таксите по транзакции се начисляват в момента на осъществяване на транзакцията или еднократно в края на месеца.</p>
Такси и комисиони свързани с кредитни сделки	<p>Групата предоставя набор от услуги по клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове кредитни банкови карти, по които прилага различни такси.</p> <p>Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с обслужване на сметки, за издаване на кредитни банкови карти, годишни такси за кредитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки.</p> <p>Годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта.</p> <p>Групата редовно преразглежда таксите, които прилага.</p>	<p>Таксите за текущи услуги по обслужване са на месечна база.</p> <p>Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.</p>

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с депозитни сделки	<p>Групата предоставя набор от услуги по управление на клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове дебитни банкови карти, по които прилага различни такси.</p> <p>Таксите, произтичащи от тези услуги, са предимно свързани с такси за откриване и закриване на сметки, обслужване и управление на сметки, за електронно банкиране, за издаване на дебитни банкови карти, месечни такси за дебитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки.</p> <p>Таксите за текущите услуги по управление на сметките се начисляват на месечна база. Те обикновено са с фиксиран размер, който варира в зависимост от пакетната програма или категорията на клиента.</p> <p>Месечните или годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта.</p> <p>При услуги със случаен характер, Банковата група начислява такса в момента, в който клиентът се възползва от услугата. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер.</p> <p>Групата редовно преразглежда таксите, които прилага.</p>	<p>Таксите за текущи услуги по управление на клиентски сметки са на месечна база.</p> <p>Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.</p>
Други	<p>Таксите, които се отчитат в категория „Други такси“ са за съхранение на ценности в сейфовете на обществения трезор, издаване на удостоверение, издаване на банкова референция, фотокопия на документ и други.</p> <p>Тези такси са свързани с предоставянето на дългосрочни услуги (съхранение на ценности в сейфовете) или еднократни административни услуги.</p> <p>В тази категория се отчитат и таксите и удържките за управление на активите на Фондовете на ПОК ДСК Родина. Те включват такси от осигурителни вноски, въстпителна такси, инвестиционни такси и други.</p> <p>Таксите и удържки от управление на активите на Фондовете в Групата са фиксирани като процент и са определени съгласно законовите изисквания в страната и правилниците на съответния пенсионен фонд.</p>	<p>Таксите за дългосрочно предоставяните услуги са за периода на предоставяне на услугата.</p> <p>Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.</p> <p>Приходите се признават в течение на времето, като напредъкът по договора се измерва на база изминало време (на линейна база - месечно).</p>

(г) Нетен доход от търговия

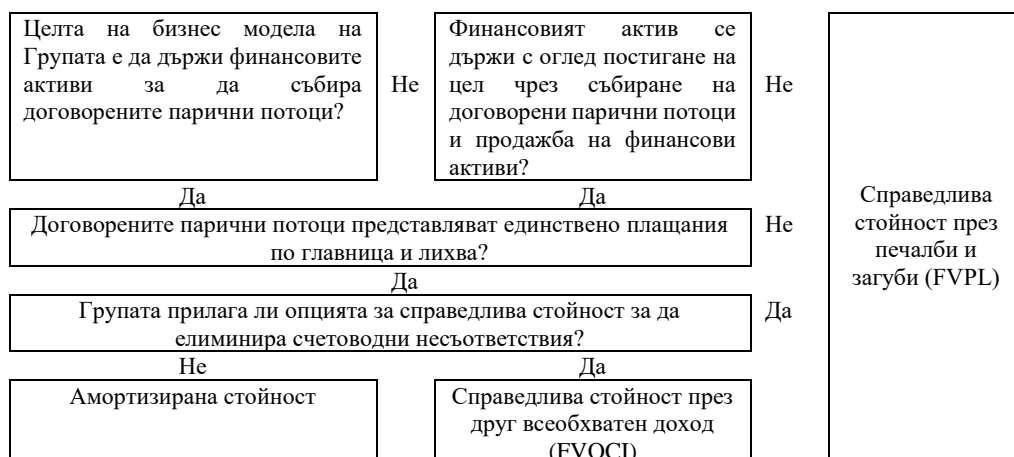
Нетните доходи от търговия са свързани с активи и пасиви държани за търгуване, както и всички реализирани и нереализирани промени в справедливата стойност, лихви и курсови разлики. Нетните доходи от търговия включват курсови разлики от финансови активи в инвестиционен портфейл.

(д) Финансови инструменти

(1) Класификация

В съответствие с изискванията на МСФО 9, Групата класифицира финансовите активи като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия: бизнес модела за управление на финансовите активи на Групата и характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Класификацията на финансовите активи се определя от бизнес модела на Групата за управление на финансовите активи и характеристиките на техните договорни парични потоци. Процесът за определяне на класификацията и изискванията относно технологията на прилагането ѝ са илюстрирани чрез следната схема:

Бизнес модел за управление на финансовите активи

Бизнес моделът на Групата е определен на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел.

Бизнес моделът не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент.

Групата може да има повече от един бизнес модел за управление на своите финансови инструменти. Групата може да притежава портфейл от инвестиции, който да управлява, за да събере договорните парични потоци, и друг портфейл от инвестиции, който управлява, за да търгува с него с цел реализиране на промените в справедливата стойност.

В зависимост от стратегията и рисковия профил, Групата е определила следните бизнес модели за управление на финансови активи:

- Бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да събира договорни парични потоци (held to collect);
- Бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи (held to collect and sell);
- Бизнес модел, чиято цел е реализиране на парични потоци посредством продажба на финансови активи.

Групата може да има един и същ тип инструмент във всичките три категории в зависимост от модела за управление на активите.

(2) *Признаване*

Групата признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, когато Групата става страна по договорните условия на инструмента.

Безусловните вземания и задължения се признават като активи или пасиви, когато Групата стане страна по договора и, като последица от това, има законово право да получи или законово задължение да плати парични средства.

Активите, които ще бъдат придобити и пасивите, които ще бъдат поети, в резултат от неотменим ангажимент за покупка или продажба на стоки или услуги по принцип не се признават до момента, в който поне едната от страните не изпълни задълженията си по договора.

Форуюрден договор в обхвата на МСФО 9 се признава като актив или пасив на датата на поемане на ангажимента, а не на датата, на която става уреждането. Когато Групата стане страна по форуюрден договор, справедливите стойности на правото и задължението често са равни или нетната справедлива стойност на форуюрда е равна на нула. Ако нетната справедлива стойност на правото и задължението не е равна на нула, договорът се признава като актив или пасив.

Опционен договор, който е в обхвата на МСФО 9, се признава като актив или пасив, когато притежателят или издателят стане страна по договора.

Планирани бъдещи сделки, без значение колко вероятни са, не са активи и пасиви, тъй като Групата не е станала страна по договор.

Обичайната покупка или продажба на финансови активи се признава и отписва както е уместно, при използване на счетоводното отчитане на база датата на уреждане.

Обичайната покупка или продажба, съгласно терминологията в Допълнение А от МСФО 9, представлява покупка или продажба на финансов актив съгласно договор, чиито условия изискват предоставянето на актива в период от време, установен обикновено със законодателство или конвенция, действащи на съответния пазар.

Датата на уреждане е датата, на която се прехвърля актив на или от Групата. Отчитането на база датата на уреждане се отнася за признаване на актив в деня, в който е получен от Групата, и отписване на актив и признаване на печалба или загуба при освобождаване в деня, в който е прехвърлен.

(3) *Първоначално оценяване*

При първоначалното признаване на финансов актив или финансов пасив (с изключение на търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, съгласно МСФО 9 параграф 5.1.3 и се признават по цена на сделката), Групата ги признава по справедливата им стойност, плюс или минус, в случай на финансови активи или финансови пасиви, които не се отчитат

по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив.

Справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното признаване е обикновено цената на сделката (т.е. справедливата стойност на даденото или полученото възнаграждение).

(4) *Последващо оценяване*

Оценяване по амортизирана стойност

Амортизираната стойност (нетната амортизирана стойност) към определена дата включва стойността на: непогасената главница, начислените вземания/задължения по лихви, неамортизираното сконто, премия и такси, участващи като част от експозицията на финансовия инструмент при неговото придобиване и елемент при определянето на ЕЛП, както и размера на натрупания коректив по лихви или кредитни обезценки.

Ако кредитния риск по финансовия инструмент се подобрява, при определени от Групата критерии, се възобновява начисляването на лихва през следващите периоди на база брутната амортизирана стойност на финансовия актив.

Натрупаният коректив по лихви се отписва от амортизираната стойност и се признава като лихвен доход. Признаването на коректива за лихви като лихвен приход се извършва след като вземането бъде изцяло погасено от длъжника или при формиране на отрицателна амортизирана стойност по него.

Оценяване по справедлива стойност

При оценяване на финансови инструменти по справедлива стойност Групата, използва йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

Ниво 1: обявени пазарни котировки (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви. Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне;

Ниво 2: оценъчни техники на финансови инструменти, които са базирани на пазарни данни или директно (т.е. като котиран цени) или индиректно (т.е. получени от цени). В тази категория се включват инструменти, оценени чрез използване на: котиран цени на активен пазар за подобни инструменти; котиран цени за идентични или подобни инструменти на пазар, който се приема за по-малко активен; или други оценъчни техники, при които всички значими входни данни са директно или индиректно наблюдаеми от пазарни данни. Групата определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара;

Ниво 3: оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация.

Групата признава прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на сделката (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Групата

счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и че справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Впоследствие тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин през живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е прекратена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Групата оценява активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Портфейлите от финансови активи и пасиви, изложени на пазарен и кредитен риск, които се управляват от Групата на база на нетна експозиция към пазарен и кредитен риск, се оценяват на базата на цена, която би се получила при продажбата на нетна дълга позиция (или би била платена при прехвърляне на нетна къса позиция) за определена рискова експозиция.

Оценяване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Печалба или загуба, свързани с финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загуби от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

При отписване на финансовият актив, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата.

Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

При оценяване на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, сумите, признати в печалбата или загубата, са същите като сумите, които би трябвало да бъдат признати в печалбата или загубата, ако финансовият актив е оценяван по амортизирана стойност.

Печалба или загуба, свързани с инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, включително печалби и загубите от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив. Признатите суми в друг всеобхватен доход, не се прехвърлят впоследствие в печалбата или загубата. Групата може да прехвърли натрупаната печалба или загуба в рамките на собствения капитал. Дивидентите върху тези инвестиции се признават в печалбата или загубата.

Инвестициите в капиталови инструменти, за които няма достатъчна актуална информация за определяне на справедливата им стойност или тя широко варира, се представят по цена на придобиване като най-подходяща приблизителна оценка на справедливата стойност.

Оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата

Печалбите и загубите в резултат на промени в справедливата стойност при последваща оценка на финансовите инструменти се признават в отчета за печалбата или загубата, освен ако: е част от хеджиращо взаимоотношение; е инвестиция в капиталов инструмент, печалбите и загубите от които се признават в съответствие с МСФО 9 параграф 5.7.5; е финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и Групата следва да представи измененията в справедливата стойност в резултат промяна на собствен кредитен риск в друг всеобхватен доход; или е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

(5) *Отписване*

Групата отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Групата, се признава като отделен актив или пасив.

Групата взема решение за пълно отписване на финансов актив, когато същият е: определен като "несъбираем", напълно обезценен и е погасен по давност или длъжникът е юридическо лице заличено от търговските регистри и няма правоприменик, или съответно е гражданин, починал, без наследници или наследниците са направили отказ от наследство. Групата може да отпише частично финансов актив при едновременно изпълнение на следните условия: не са налице обосновани очаквания да бъде събран пълният размер на вземането; просрочието е повече от 365 дни; налице е очакване част от вземането да не бъде погасено и са предприети стъпки за принудително събиране по съдебен път и не е налице подписано извънсъдебно споразумение за погасяване на вземането.

Групата отписва финансов пасив, когато нейните договорни задължения са изпълнени или отменени или са изтекли.

При извършени от Групата транзакции, при които се прехвърлят активи, признати в отчета за финансовото състояние, но са запазени всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи, или част от тях, прехвърлените активи не се отписват от отчета за финансовото състояние. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби включват например сделки със заемане на ценни книжа или транзакции с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Групата нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Групата продължава да признава актива до степента на нейното оставащо участие, определено от степента, до която е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

При определени сделки Групата запазва задължението си да обслужва прехвърления финансов актив срещу заплащане. Прехвърленият актив се отписва изцяло, ако отговаря на критериите за отписване. Активът или пасивът се признава в договора за обслужване в зависимост от това дали таксата за обслужване е повече от достатъчна (актив) или по-малко от достатъчна (пасив) за извършване на услугата.

(6) *Компенсирание*

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато Групата има законно право да компенсира стойностите и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа или да реализира актива и едновременно погаси задължението.

Приходи и разходи се представят нетно само в случаите, които са позволени от счетоводните стандарти.

(7) *Обезценка на активи*

Групата прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и по отношение на ангажименти по кредити и договори за финансови гаранции, попадащи в обхвата на стандарта прилагайки изискванията на МСФО 9 параграф 5.2.2.

Оценката на кредитния риск се извършва на индивидуална или колективна основа за група или подгрупа от финансови инструменти.

За всички финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, активи по договор или договори за кредитен ангажимент или финансова гаранция, Групата признава коректив за загуба за очаквани кредитни загуби на база на Общия подход по МСФО 9.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив се прилагат наблюдавани данни за следните събития:

- значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие (над 90 дни), т.е. когато контрагентът не е извършил плащане, станало изискуемо по договор;
- Групата, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на кредитополучателя, прави отстъпка/-и на кредитополучателя, каквато/каквито заемодателят/-те не би направила при други обстоятелства;
- става вероятно, че кредитополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, идентифициращо доказателство за кредитна обезценка. Влошаването на кредитния рейтинг на финансовия актив може да е причинено по-скоро от комбинирания ефект на няколко събития.

Кредитната загуба е разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Групата оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редки случаи, когато не е

възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, Групата използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Групата оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

(8) *Прекласифициране*

Групата може да прекласифицира финансови активи тогава и само тогава, когато промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, при което трябва да прекласифицира всички засегнати финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ако Групата прекласифицира финансови активи тя прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Не се преизчисляват признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, неговата справедлива стойност към датата на прекласификация става новата му брутна балансова стойност (амортизираната стойност на финансов актив, преди да бъде преизчислена с коректив за загуби).

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, финансовият актив се

прекласифицира по неговата справедлива стойност към датата на прекласификация. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се изважда обаче от собствения капитал и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификация. В резултат на това финансовият актив се оценява към датата на прекласификация, все едно че винаги е бил оценяван по амортизирана стойност. Тази корекция засяга другия всеобхватен доход, но не засяга печалбата или загубата и следователно не представлява корекция от прекласификация. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация към датата на прекласификация.

Не се допуска прекласификация на финансови пасиви, съгласно изискванията на МСФО 9.

(9) *Модифициране*

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9, но води до съществено изменение в нетната настояща стойност на актива (NPV се променя с повече от 1% в резултат на модификацията/предоговарянето и тази промяна не е свързана с промяна в пазарните цени), Групата преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата, като:

- Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).
- Корекцията на брутната балансова стойност е разликата между настоящата стойност на модифицирания паричен поток дисконтиран с договорния ЕЛП и настоящата стойност на модифицирания паричен поток по преизчисления нов ЕЛП. Тази корекция се отразява в корективна сметка, отчита се еднократен ефект в печалбата или загубата и се амортизира като лихвен приход/разход през оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив.

Значителна промяна в условията на съществуващ финансов пасив или част от него (независимо дали се дължи на финансови затруднения на длъжника, или не) се отчита счетоводно като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив.

Условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци по новите условия, включително всички платени такси, нетирани от получените такси и дисконтирани

с оригиналния ефективен лихвен процент, се различава най-малко с 10 % от дисконтираната настоящата стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив. Ако промяната на условия се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

(10) Закупени финансови активи с кредитна обезценка

Закупен финансов актив с кредитна загуба е актив, който е с кредитна обезценка при първоначалното му признаване.

Групата класифицира закупените финансови активи с кредитна обезценка като оценявани по амортизирана стойност само в случай, че са спазени едновременно условията:

Финансовият актив да се държи от Групата съобразно бизнес модел, чиято цел е да се събират договорните парични потоци от съответния актив;

Договорните условия на финансовия актив да пораздат на определени дати парични потоци, които представляват само плащания на главница и лихви върху остатъчното салдо на главницата.

Амортизираната стойност на закупените финансови активи с кредитна обезценка е стойността, по която са оценяват при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, която се изчислява при прилагане коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент (CAEIR).

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Групата оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

Към отчетната дата Групата признава единствено кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване като коректив за загуби за закупените или първоначално създадените финансови активи с кредитна обезценка. Към всяка отчетна дата Групата признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Групата признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

(е) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват пари в брой, парични средства на депозит в Централната банка, ностро сметки и краткосрочни високоликвидни вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца.

(ж) Финансови активи и пасиви, държани за търгуване

Финансовите активи и пасиви, държани за тъгуване се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно бизнес модела в рамките, на които биват управлявани.

Всички промени в справедливата стойност се признават като част от нетните приходи от търговски операции в отчета за печалбата или загубата.

(з) Инвестиции в ценни книжа

Инвестициите в ценни книжа се признават първоначално по справедлива стойност и след това се отчитат в зависимост от тяхната класификация в зависимост от бизнес модела.

(и) Деривативи

Групата използва деривативи под формата на форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия. Всички деривативи се признават като финансови активи за търгуване към датата на уреждане на сделката, заедно със съответните приходи и разходи по тях. Промените в пазарната стойност на деривативите се признават в отчета за печалбата или загубата.

Със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Групата по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата (или върху друг всеобхватен доход при инвестиции в капиталови инструменти, за които Групата е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход).

Всеки дериватив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент, с изключение на някои издадени опции.

Недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата може да бъде определен като хеджиращ инструмент, освен ако не е финансов пасив, определен по справедлива стойност през печалбата или загубата, за който сумата на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход.

При хеджиране на валутен риск валутният компонент на недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив може да бъде определен като хеджиращ инструмент, при условие че не е инвестиция в капиталов инструмент, за който Групата е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход.

Хеджирана позиция може да бъде признат актив или пасив, непризнат неотменим ангажимент, прогнозна операция или нетна инвестиция в чуждестранна дейност.

Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането, когато и само когато са изпълнени всички от следните критерии:

- Хеджиращото взаимоотношение обхваща единствено отговарящи на критериите хеджиращи инструменти и отговарящи на критериите хеджирани позиции;
- В началото на хеджиращото взаимоотношение се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение, както и на определените от предприятието цел за управление на риска и стратегия за извършване на хеджирането. Тази документация включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция, естеството на хеджирания риск и начините, които предприятието ще използва за оценка дали хеджиращото взаимоотношение покрива изискванията за ефективност на хеджирането (включително неговия анализ на източниците на неефективност на хеджирането и как определя коефициента на хеджиране);
- Хеджиращото взаимоотношение отговаря на всяко едно от следните изисквания за ефективност на хеджирането: съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент; ефектът от кредитния риск не доминира над промените в стойността, произтичащи от тази икономическа връзка; и коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, хеджирана фактически от предприятието, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на този обем от хеджираната позиция. Това определяне обаче не трябва да отразява дисбаланса между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целта на счетоводното отчитане на хеджирането.

Групата прилага счетоводно отчитане на хеджирането по отношение на хеджиращи взаимоотношения, които отговарят на критериите в параграф 6.4.1. от МСФО 9 за отчитане на хеджирането.

Ако хеджиращо взаимоотношение вече не отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането във връзка с коефициента на хеджиране, но целта за управление на риска за това определено хеджиращо взаимоотношение остава непроменена, Групата коригира коефициента на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение, така че отново да покрива съответните критерии.

Групата прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за бъдещи периоди, само когато хеджиращото взаимоотношение (или част от него) вече не отговаря на установените критерии (след като се вземе предвид всяко възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение, ако е приложимо). Това включва случаи, при които хеджиращият инструмент е с изтекъл срок или е продаден, прекратен или упражнен. Замяната или револвирането на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане на крайна дата на валидност или прекратяване, ако такава замяна или револвиране е част от и е съгласувано с документираната цел за управление на риска.

(к) Кредити и аванси

Кредити и аванси са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар и които Групата не възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще. Те включват заеми и аванси към банки и вземания и аванси към клиенти.

Когато Групата придобива финансов актив и едновременно сключва споразумение за обратна продажба на актива (или подобен инструмент) по фиксирана цена на бъдеща дата (обратна репо - сделка), споразумението се осчетоводява като кредит или аванс и активът, предмет на обезпечение по сделката не се признава в отчета за финансовото състояние.

Кредитите и авансите се признават първоначално по справедлива стойност включително първоначалните преки разходи за придобиване на активите, след което се оценяват в зависимост от бизнес модела.

(л) Дълготрайни материални активи

Групата прилага политиката за последващо оценяване на земи и сгради по преоценена стойност съгласно допустимия алтернативен подход на МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Земята и сградите се отчитат по справедлива стойност, която периодично се определя чрез оценка от професионални квалифицирани оценители. Преоценката на активите се извършва актив по актив на база пропорционално преизчисление отчетната стойност на актива и натрупаните за него амортизации към датата на преоценка. Когато балансовата стойност на активите се увеличава в резултат на преоценка, увеличението се отразява директно в преоценъчния резерв. Когато балансовата стойност на активите се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава в намаление на преоценъчния резерв, като в случай на недостиг разликата се отчита като разход в отчета за печалбата или загубата.

Стопанският инвентар и другите дълготрайни материални активи са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

Амортизацията се начислява на база линейния метод с цел пълно амортизиране на стойността на дълготрайните активи в продължение на очаквания им полезен живот.

Използваните от Групата годишни амортизационни норми са както следва:

	%
▪ Сгради	2 - 33
▪ Машини, производствено оборудване и апаратура	30
▪ Леки автомобили	25
▪ Транспортни средства (без леки автомобили)	10
▪ Компютри, съобразно клас и полезен живот	12.5 - 100
▪ Стопански инвентар и други амортизируеми активи	10 - 15

Активите се амортизират от момента на тяхното въвеждане в експлоатация.

(м) Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Групата използва линейен метод на амортизация за своите инвестиционни имоти и амортизационна норма 4%.

Доходите от наем от инвестиционни имоти се признава като приход по линейен метод за периода на наема. Получените лизингови стимули се признават като неразделна част от общия доход от наеми, за целия срок на наема. Доходите от наеми от други имоти се признават като други доходи.

(н) Нематериални активи

Нематериалните активи включват основно софтуер и други нематериални активи. Нематериалните активи могат да се придобият като част от бизнес комбинация (виж Бизнес комбинации 1 з (1)) или да се придобиват отделно.

Други нематериални активи, придобити от Групата, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания полезен живот.

Използваните от Групата годишни амортизационни норми са както следва:

	%
▪ Програмни продукти, съобразно клас и полезен живот	10 - 100

(о) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Групата преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи (различни от земи и сгради), за да определи дали има индикации за обезценка. Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Репутацията се тества за обезценка на годишна база.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или обекти, генериращи парични потоци (ОГПП). Репутация, възникнала при бизнес комбинация, се разпределя към ОГПП или групите ОГПП, които се очаква да имат ползи от синергиите от комбинацията.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в отчета за печалби или загуби. Те се разпределят първо в намаление на балансовата стойност на репутацията, разпределена към ОГПП, и след това в намаление на балансовите стойности на други активи в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка свързана с репутацията не се възстановява обратно.

За други активи, загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(п) Лизинг

Политика, прилагана от 1 януари 2019 г.

(1) Общи разпоредби

Признаването, оценяването, представянето и оповестяването на лизинговите договори се извършва в съответствие с изискванията на МСФО 16 Лизинг, като се вземат предвид реда и условията на договорите и всички факти и обстоятелства, които са от значение.

При първоначалното признаване Групата определя дали даден договор представлява лизинг или съдържа компонент на лизинг. Даден договор представлява лизинг или съдържа елементи на лизинг, ако с договора се прехвърля правото на контрол върху използването на определения актив за определен период от време срещу възнаграждение.

Групата прави повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг единствено при промяна в реда и условията на договора.

(2) Отчитане на лизинга когато Групата е лизингополучател

На началната дата Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга. Банковата група оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

- а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;
- б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;
- в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя; и
- г) оценка на разходите, които Групата ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи не са направени за производство на материали. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

На началната дата Групата оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата.

Банковата група включва опции за удължаване като част от договорите за лизинг на сгради с кратък неотменим период (от три до пет години).

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Групата използва диференциален лихвен процент. На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- а) фиксирани плащания, минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;

- г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и
- д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

След началната дата Групата оценява актива с право на ползване посредством модел на цената на придобиване. Активът с право на ползване се оценява по себестойност:

- а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка; и
- б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Ако собствеността върху актива се прехвърля на Групата по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване, Групата амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай Групата амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано.

След началната дата Групата оценява пасива по лизинга като:

- а) увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;
- б) намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания; и
- в) преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода. Лихвен процент за периода е дисконтовият процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциален лихвен процент на Групата, ако лизинговия процент, заложен в лизинга не може да бъде непосредствено определен, или ако е приложимо, коригираният дисконтов процент.

След началната дата Групата преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Групата признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, Групата признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Групата признава актив с право на ползване и лизингов пасив за всички лизингови договори (единен балансов подход) с две изключения:

- а) краткосрочни договори за лизинг със срок до 12 месеца; както и
- б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност. За целите на стандарта активи с ниска стойност са тези на стойност до 10 000 лева.

За краткосрочни лизингови договори или лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, Групата признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Ефектите от лизинговите сделки на Групата като лизингополучател са оповестени в приложения 5, 14, 15, 26 и 32.

(3) Отчитане на лизинга когато Групата е лизингодател

Групата като лизингодател класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговата дейност на Групата обхваща лизинг на транспортни средства, промишлено оборудване, сгради и други по договори за финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Стандартните индикатори, които Групата има предвид за да определи дали са прехвърлени всички значителни ползи и рискове включват: настояща стойност на минималните лизингови вноски в сравнение със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срокът на лизинговия договор в сравнение с полезния икономически живот на лизинговия актив и дали лизингополучателя ще придобие правото на собственост на актива след изтичане срока на договора.

Класификацията на лизинговия договор се осъществява на датата на сключване и се преразглежда само при изменение на лизинговия договор. Промените в оценките (например промени в приблизителните оценки за икономическия живот или за остатъчната стойност на основния актив) или промените в обстоятелствата (например неизпълнение от страна на лизингополучателя) не дават основание за нова класификация на лизинговия договор за счетоводни цели.

Минимални лизингови вноски

Минималните лизингови вноски са плащанията, които лизингополучателят трябва или ще направи през периода на договора за лизинг. От гледна точка на групата минималните лизингови вноски също включват и остатъчната стойност на актива гарантиран от трета несвързана с групата страна, при условие, че тази трета страна е в състояние да изпълни своите финансови ангажименти по договора за гаранцията или споразумение за обратно изкупуване. В минималните лизингови вноски Групата включва и цената на упражняване на опция, която лизингополучателят има за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор до голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена. Минималните лизингови вноски не включват условните наеми, както и разходите за услуги и данъци, които ще бъдат платени от Групата и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Групата признава вземане по финансов лизинг равно на нетната инвестиция, която включва настоящата стойност на минималните лизингови вноски и необезпечената остатъчна част за Групата. Настоящата стойност се изчислява чрез дисконтиране на минималните лизингови вноски с лихвения процент на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени във вземането по финансов лизинг. През периода на лизинговия договор Групата начислява финансов приход (приход от лихва по финансов лизинг) на нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се отчитат като намаление на нетната инвестиция (изплащане на главница) и признаване на финансов приход по начин, който осигурява постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция. В последствие нетната инвестиция по договора за финансов лизинг се представя нетно от обезценка за очаквани кредитни загуби (виж 3 (д) (7)).

Политика, прилагана до 31 декември 2018 г.

Наети активи

Плащанията, извършени по договори за оперативен лизинг, се признават в отчета за печалбата или загубата на линейна база през периода на лизинга.

Активи, наети по договори за финансов лизинг се отчитат в отчета за финансовото състояние като дълготраен актив и задължение по лизинг. Минималните лизингови плащания по тези договори се разпределят пропорционално между финансов разход и намаление на оставащото задължение. Финансовият разход се разпределя през всеки период от срока на лизинга.

Вземания по финансов лизинг

Лизинговата дейност на Групата обхваща лизинг на транспортни средства, промишлено оборудване, сгради и други по договори за финансов лизинг. Договорът за лизинг е споразумение, при което лизингодателят отстъпва на лизингополучателя правото на ползване на определен актив за договорен период срещу възнаграждение. Лизинговият договор се счита финансов, когато с договора лизингодателят прехвърля на лизингополучателя всички значителни ползи и рискове от собствеността на актива.

Стандартните индикатори, които Групата има предвид за да определи дали са прехвърлени всички значителни ползи и рискове включват: настояща стойност на минималните лизингови вноски в сравнение със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срокът на лизинговия договор в сравнение с полезния икономически живот на лизинговия актив и дали лизингополучателя ще придобие правото на собственост на актива след изтичане срока на договора.

Минимални лизингови вноски

Минималните лизингови вноски са плащанията, които лизингополучателят трябва или ще направи през периода на договора за лизинг. От гледна точка на групата минималните лизингови вноски също включват и остатъчната стойност на актива гарантиран от трета несвързана с групата страна, при условие, че тази трета страна е в състояние да изпълни своите финансови ангажименти по договора за гаранцията или споразумение за обратно изкупуване. В минималните лизингови вноски Групата включва и цената на упражняване на опция, която лизингополучателят има за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор до голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена. Минималните лизингови вноски не включват условните наеми, както и разходите за услуги и данъци, които ще бъдат платени от Групата и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Групата признава вземане по финансов лизинг равно на нетната инвестиция, която включва настоящата стойност на минималните лизингови вноски и необезпечената остатъчна част за Групата. Настоящата стойност се изчислява чрез дисконтиране на минималните лизингови вноски с лихвения процент на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени във вземането по финансов лизинг. През периода на лизинговия договор Групата начислява финансов приход (приход от лихва по финансов лизинг) на нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се отчитат като намаляване на нетната инвестиция (изплащане на главница) и признаване на финансов приход по начин, който осигурява постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция. В последствие нетната инвестиция по договора за финансов лизинг се представя нетно от обезценка за очаквани кредитни загуби.

(р) Класификация и оценка на активи придобити от обезпечения

Придобити активи, които преди тяхното придобиване са били държани като обезпечения по отпуснати кредити, се класифицират от Групата като инвестиционни имоти и други активи. При първоначалното придобиване на такива активи, управителният орган на Групата преценява тяхната класификация, на база своите намерения и възможности за бъдеща употреба и/или изваждане от употреба. В съответствие със счетоводната политика на Групата, активи класифицирани като други активи придобити от обезпечения, впоследствие се оценяват по по-ниската от двете стойности: балансовата им стойност или тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по изваждането им от употреба.

(с) Материални запаси

Материалните запаси се оценяват при придобиването им по доставната им стойност, представляваща сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи направени, във връзка с доставянето на стокowo-материалните запаси до текущото им местоположение и състояние.

Разходите за материални запаси се определят чрез използването на метода първа входяща, първа изходяща (FIFO).

Материалните запаси се представят в отчета за финансовото състояние по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност. За целта ежегодно към датата на годишния отчет на Групата се извършва приблизителна оценка на нетната реализуема стойност на активите по най-достоверните съществуващи данни към датата на оценката.

(т) Провизии

Провизиите са текущи задължения и начислени разходи на Групата, за които съществува несигурност относно разположението във времето и размера на бъдещите разходи, които ще бъдат необходими за уреждане на задължението.

Провизията се признава във финансовите отчети тогава, когато:

- Групата има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- Има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и
- Може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Провизия се признава и изчислява също за кредитни ангажименти и гаранции възникващи в рамките на банковата дейност в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти. При изчислението на провизиите се използва кредитен конверсионен фактор, който показва пропорцията от неувоенения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана.

Сумата на признатата провизия е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на настоящото задължение към края на отчетния период.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период с цел да се отрази най-добрата текуща оценка. Ако повече не съществува необходимост от изходящи потоци, съдържащи икономически ползи за погасяване на задължението, провизията се освобождава.

Провизията се използва само за покриване на разходи, за които е създадена първоначално.

(y) Пенсионни резерви

Чрез управление на Фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, ПОК ДСК Родина АД гарантира изпълнението на задълженията си към осигурените лица като формира специализирани резерви, регламентирани от изискванията на Кодекса за социално осигуряване.

(ф) Депозити

Депозитите са източници на Групата за финансиране.

Депозитите първоначално се признават по справедлива стойност намалена с присъщите преки разходи, а в последствие се отчитат по амортизирана стойност при използване на метода на ефективен лихвен процент.

Когато Групата продава финансов актив и едновременно сключи споразумение за обратно изкупуване на този (или подобен) актив на фиксирана цена на бъдеща дата („репо“) споразумението се осчетоводява като депозит, а основният актив продължава да се признава във финансовите отчети на Групата.

(x) Условни пасиви

Условните пасиви са:

- Неусвоени средства по разрешени от Групата кредити и кредитни линии;
- Възможни задължения на Групата, които произлизат от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или не настъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от Групата; или
- Настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото не е вероятно за погасяването му да бъде необходим поток от ресурси, включващи икономически ползи или сумата на задължението не може да бъде определен с достатъчна степен на надеждност.

Основните области в дейността на Групата, възникващи и подлежащи на преглед за необходимост от тяхното признаване и провизиране са свързани с:

- Искове срещу Групата по заведени от клиенти, контрагенти и служители на Групата дела;
- Възможни задължения, свързани с данъчни рискове;
- Искове срещу Групата, свързани със собственост;
- Други евентуални задължения – по договори с контрагент, които при определени условия биха довели до изтичане на парични средства от Групата и други.

(ц) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Данъкът върху печалбата се отчита в отчета за печалбата или загубата, освен в случаите когато данъкът се отнася до позиции, които са отнесени директно към собствения капитал. В този случай той се признава в капитала. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината, въз основа на ефективната данъчна ставка или действащата такава в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние, и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансните пасиви върху всички временни разлики между балансовата стойност съгласно финансовите отчети и стойностите, използвани за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се нетират, ако съществува правно основание текущите данъчни активи да се компенсират с текущи данъчни пасиви и те са свързани с данък върху дохода, събиран от една и съща данъчна администрация от данъчно задължените лица.

(ч) Доходи на персонала

(1) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща предварително уговорени вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Вноските на Групата по плановете за дефинирани вноски, се признават като разходи за персонал в отчета за печалбата или загубата, през периода в който услугите са предоставени от служителите.

(2) Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Групата по отношение на плановете с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди, и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Групата има задължение за изплащане на определена сума на всеки служител, който се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни брутни работни заплати. За служители, работили без

прекъсване в Банка ДСК определен период от време с Колективният трудов договор са определени следните компенсации при пенсиониране: при пет години трудов стаж – две brutни месечни заплати; от пет до десет години трудов стаж – три brutни месечни заплати; от десет до петнадесет години трудов стаж – седем brutни месечни заплати; над петнадесет години трудов стаж – осем brutни месечни заплати. Към датата на баланса ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всеки служител на база на изчисленията, извършени от дипломиран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. В приложение 33 е оповестена сумата на оцененото за годината задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

Групата признава актюерските печалби или загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи на персонала в отчета за всеобхватния доход.

(3) *Доходи при прекратяване на трудови правоотношения*

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Групата се е ангажира ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Групата е отправила официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно офертата да бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако се дължат обезщетения за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

(4) *Краткосрочни доходи на наети лица*

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и се отчитат като разход, когато се предоставят свързаните с тях услуги. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Групата има настоящо правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи свързани с платен годишен отпуск, които се очаква да бъдат платени в замяна на труда на служителите за изминалия отчетен период.

(ш) **Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период**

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- МСФО 16 Лизинг – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

- Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)“, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- КРМСФО 23 Несигурност при третирането на данъка върху доходите – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Групата с изключение на МСФО 16.

Изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила:

Към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти или разяснения, са издадени от СМСС и приети от ЕС, но все още не са влезли в сила:

- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки” - Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО публикувана на 29 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).
- Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване” и МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване” – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020,

Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС:

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г.) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.);
- Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 г. и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Продажба или вноска на активи между инвеститор

и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);

- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки” – Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.);

Групата очаква приемането на тези стандарти и изменения в съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Групата в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Групата прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

4. Оповестяване на политиката по управление на риска

Структура и функции на звената по управление на риска

Управлението на кредитния риск в Групата се извършва от независима от бизнес звената структура, управлявана от Изпълнителен директор. Различните функции по управление на риска се изпълняват от следните звена:

- Управление Кредитен риск - корпоративни клиенти с функции, свързани с одобряване кредити на корпоративни и МСП клиенти съобразно определените компетенции, при поддържане ниски нива на кредитен риск, както и с функции, свързани с осъществяването на текущ мониторинг на фирмени клиенти;
- Управление Кредитен риск – индивидуални клиенти с функции по поддържане на адекватни механизми за оценка, мониторинг и управление на кредитния риск, и вземане на решения по кредитни искания, съблюдавайки за приемливото му ниво, в сегмент Банкиране на дребно, както изготвяне и валидиране на модели за оценка на кредитния риск, анализ на кредитния портфейл;
- Дирекция Валидация на кредити на граждани с функции, свързани с управление на процесите по централизирано одобрение на всички видове кредити на граждани, по които вземането на решение не е осигурено на база на автоматични проверки;
- Дирекция Валидация и оценки на обезпечения с функции по одобрение на оценки и преоценки недвижими имоти - обезпечения по кредити;
- Управление Обща политика и управление на риска с функции, свързани с управление на контрагентския, пазарния и операционния риск посредством адекватна методология и контрол, осигуряване на регулаторна отчетност относно поетия риск и усъвършенстване на практиките в управление и отчитане на риска;
- Управление Проблемни кредити с функции по организация и координиране на дейността и извършване на действия по управление на проблемните кредити, както и функции по продажба на имоти, обезпечения по проблемни кредити и управление на придобити обезпечения - имоти;
- Дирекция Кредитен контрол и администрация с функции, свързани с осъществяването на контрол върху усвояването на кредити от фирмени клиенти.

По-долу са представени различните рискове, на които Групата е изложена, както и подходите, които е възприела за управлението им.

(а) Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Групата и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Групата да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Групата поддържа търговски позиции в ограничен брой финансови инструменти – недеривативни и деривативни. Повечето от деривативните търговски операции на Групата са насочени към предоставяне на продукти на корпоративните клиенти на конкурентни цени и за управление на ликвидността.

Целта на управлението на ликвидния риск в Групата е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Групата, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

За анализа на ликвидността Групата изготвя падежна таблица за активите и пасивите, в която паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В следващите таблици е показано разпределението на пасивите на Групата според остатъчния им срок до падеж, в съответстващите матуритетни зони, на база недисконтирани парични потоци:

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2019

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>								
Пасиви								
Депозити от банки	69 143	74 814	74 814	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	43 493	43 493	6 629	6 439	16 518	6 033	7 874	-
Депозити от клиенти	17 832 064	17 832 976	14 933 367	928 492	1 868 120	102 997	-	-
Кредити от банки и финансови институции	285 207	294 243	84 665	31 249	(4 132)	145 132	37 329	-
Текущи данъчни пасиви	1 243	1 243	1 216	27	-	-	-	-
Задължения по лизинг	65 166	66 887	507	4 229	7 767	46 390	7 994	-
Провизии	101 488	101 488	14 699	956	8 055	73 928	3 778	72
Пасиви по отсрочени данъци	15 700	15 700	(187)	-	(984)	16 983	-	(112)
Други задължения	162 372	162 372	39 078	27 940	46 090	26 549	22 567	148
Общо пасиви	18 575 876	18 593 216	15 154 788	999 332	1 941 434	418 012	79 542	108
Неусвоени кредитни ангажменти	-	2 220 675	17 383	243 170	1 025 213	581 422	272 340	81 147
Общо пасиви и ангажменти	18 575 876	20 813 891	15 172 171	1 242 502	2 966 647	999 434	351 882	81 255

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2018

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>								
Пасиви								
Депозити от банки	7 994	7 994	7 994	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	27 437	27 437	1 911	325	635	17 681	6 885	-
Депозити от клиенти	11 485 138	11 486 096	9 337 889	710 641	1 413 585	23 981	-	-
Кредити от финансови институции	199 030	201 928	-	-	21 546	169 253	11 129	-
Текущи данъчни пасиви	3 442	3 442	2 431	1 011	-	-	-	-
Провизии	61 860	61 860	459	1 660	9 946	49 581	214	-
Пасиви по отсрочени данъци	4 824	4 824	-	-	-	4 824	-	-
Други задължения	121 125	121 125	29 786	7 433	52 049	22 300	9 414	143
Общо пасиви	11 910 850	11 914 706	9 380 470	721 070	1 497 761	287 620	27 642	143
Неусвоени кредитни ангажменти	-	1 281 100	61 721	64 514	640 910	356 297	157 658	-
Общо пасиви и ангажменти	11 910 850	13 195 806	9 442 191	785 584	2 138 671	643 917	185 300	143

Долната таблица показва балансовата стойност на активите и пасивите на Групата, съгласно очаквания им остатъчен срок до падеж, в зависимост от договорените дати на изплащане. В таблиците не са отразени корекции по падежни зони, в зависимост от периодите на задържаемост на привлечените средства от клиенти.

Матуритетна структура на пасивите и активите към 31 декември 2019

	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	69 143	69 143	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	43 493	6 629	6 439	16 518	6 033	7 874	-
Депозити от клиенти	17 832 064	14 933 035	928 320	1 867 757	102 952	-	-
Кредити от банки и финансови институции	285 207	84 665	38	25 938	129 531	45 035	-
Текущи данъчни пасиви	1 243	1 216	27	-	-	-	-
Задължения по лизинг	65 166	462	4 141	7 395	45 293	7 875	-
Провизии	101 488	14 699	956	8 055	73 928	3 778	72
Пасиви по отсрочени данъци	15 700	(186)	-	(985)	16 983	-	(112)
Други задължения	162 372	39 077	27 940	46 090	26 549	22 568	148
Общо пасиви	18 575 876	15 148 740	967 861	1 970 768	401 269	87 130	108
Неусвоени кредитни ангажименти	-	17 383	243 170	1 025 213	581 422	272 340	81 147
Общо пасиви и ангажименти	18 575 876	15 166 123	1 211 031	2 995 981	982 691	359 470	81 255
Деривативи - пасив							
За търговия:	22 591						
изходящ поток		(417 719)	(137 683)	(215 905)	(12 763)	(80 454)	-
входящ поток		415 240	136 100	206 389	4 559	71 209	-
За хеджиране:	20 902						
изходящ поток		-	-	-	(1 000 760)	(24 620)	-
входящ поток		-	-	-	977 915	-	-
Общо деривативи	43 493	(2 479)	(1 583)	(9 516)	(31 049)	(33 865)	-
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки- кореспонденти	2 707 191	2 626 367	-	-	-	-	80 824
Финансови активи държани за търгуване	208 318	20 867	2 025	6 316	162 719	16 391	-
Деривативни финансови инструменти	31 536	6 588	4 922	2 928	7 163	9 935	-
Кредити и вземания от банки	2 949 633	119 184	294	20 571	2 809 311	273	-
Кредити и вземания от клиенти	11 827 941	389 679	529 261	2 679 813	3 950 882	4 278 306	-
Вземания по договори за факторинг	222 578	172 267	47 542	2 769	-	-	-
Нетни вземания по финансов лизинг	1 050 803	28 671	68 119	267 142	681 765	5 106	-
Инвестиции в ценни книжа	1 832 493	159 572	98 944	108 139	730 382	710 561	24 895
Текущи данъчни активи	7 447	7 266	-	181	-	-	-
Инвестиции в асоциирани дружества	3 773	-	-	-	-	2 225	1 548
Репутация	78 547	-	-	-	-	-	78 547
Инвестиционни имоти	20 297	-	-	-	-	-	20 297
Активи с право на ползване	67 406	282	152	593	2 535	-	63 844
Дълготрайни материални активи	440 809	36	10	49	270	3 302	437 142
Дълготрайни нематериални активи	120 742	143	2	3	3	-	120 591
Други активи	76 028	11 460	6 075	21 290	16 483	19 471	1 249
Общо активи	21 645 542	3 542 382	757 346	3 109 794	8 361 513	5 045 570	828 937
Деривативи - актив							
За търговия:	24 433						
изходящ поток		(381 838)	(256 386)	(287 825)	(219 877)	(504 404)	-
входящ поток		383 704	257 458	297 650	221 740	508 913	-
За хеджиране:	7 102						
изходящ поток		-	-	-	(585 611)	-	-
входящ поток		-	-	-	586 749	-	-
Общо деривативи	31 535	1 866	1 072	9 825	3 001	4 509	-

Матуритетна структура на пасивите и активите към 31 декември 2018

	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	7 994	7 994	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	27 437	1 911	325	635	17 681	6 885	-
Кредити от банки финансови институции	199 030	-	-	21 514	166 387	11 129	-
Депозити от клиенти	11 485 138	9 337 755	710 477	1 412 982	23 924	-	-
Текущи данъчни пасиви	3 442	2 431	1 011	-	-	-	-
Провизии	61 860	459	1 660	9 946	49 581	214	-
Пасиви по отсрочени данъци	4 824	-	-	-	4 824	-	-
Други задължения	121 125	29 786	7 433	52 049	22 300	9 414	143
Общо пасиви	11 910 850	9 380 336	720 906	1 497 126	284 697	27 642	143
Неусвоени кредитни ангажменти	-	61 721	64 514	640 910	356 297	157 658	-
Общо пасиви и ангажменти	11 910 850	9 442 057	785 420	2 138 036	640 994	185 300	143
Деривативи - пасив							
За търговия:	7 842			(48)			
изходящ поток		(415 467)	(45 599)	896	(5 243)	(4 525)	-
входящ поток		414 831	45 543	48 922	-	-	-
За хеджиране:	19 595						
изходящ поток		-	-	-	(1 604 991)	(8 316)	-
входящ поток		-	-	-	1 564 664	-	-
Общо деривативи	27 437	(636)	(56)	26	(45 570)	(12 841)	-
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	3 210 371	3 210 371	-	-	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	96 717	11 084	2 703	2 014	39 054	41 862	-
Деривативни финансови инструменти	14 880	2 526	534	54	5 838	5 928	-
Кредити и вземания от банки	1 923 718	76 434	100 213	167 188	1 576 751	3 132	-
Кредити и вземания от клиенти	7 458 394	154 663	264 400	1 512 122	2 384 853	3 142 356	-
Нетни вземания по финансов лизинг	155 688	2 851	10 105	43 113	99 544	75	-
Инвестиции в ценни книжа	1 261 035	20 104	138 359	2 573	592 996	489 808	17 195
Вземания по договори за факторинг	38 168	44	-	33 428	4 696	-	-
Текущи данъчни активи	2 491	2 491	-	-	-	-	-
Инвестиции в асоциирани дружества	2 757	-	-	-	-	-	2 757
Репутация	1 175	-	-	-	-	-	1 175
Дълготрайни материални активи	340 535	-	-	-	-	-	340 535
Дълготрайни нематериални активи	49 686	-	-	-	-	-	49 686
Други активи	118 557	70 121	1 189	19 780	21 243	2 999	3 225
Общо активи	14 674 172	3 550 689	517 503	1 780 272	4 724 975	3 686 160	414 573
Деривативи - актив							
За търговия:	10 065						
изходящ поток		(320 178)	(51 533)	-	(39 386)	-	-
входящ поток		321 959	51 745	-	46 376	6 591	-
За хеджиране:	4 815						
изходящ поток		-	-	-	-	-	-
входящ поток		-	-	-	2 930	3 822	-
Общо деривативи	14 880	1 781	212	-	9 920	10 413	-

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Групата анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Групата.

Очакваните парични потоци на Групата по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни или да се увеличават;
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 24 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява с до 4 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2019 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Групата поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност:

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

(б) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, при който промени в пазарните условия като лихвени равнища, цени на ценни книжа и валутни курсове, биха оказали влияние върху дохода на Групата или върху стойността на притежаваните финансови инструменти.

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, одобрени от ръководството.

Групата държи активи в търговски портфейл с цел управление на риска. В таблицата по-долу е представен анализ на кредитното качество на максималната кредитна експозиция, базиран на рейтингите на рейтингова агенция Moody's:

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Правителствени облигации		
оценени с Ваа2	177 941	70 837
оценени с Ваа3	10 090	7 489
оценени с Ва2	20 287	18 391
Общо	208 318	96 717

(1) *Лихвен риск*

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Групата управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Групата е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Групата е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Групата спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Групата управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т. н. BPV лимити.

Групата анализира лихвения риск на банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути.

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2019

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	430 563	-	-	-	-	2 276 628	2 707 191
Фиксирана лихва	394 023	-	-	-	-	-	394 023
Променлива лихва	36 540	-	-	-	-	-	36 540
Без лихва	-	-	-	-	-	2 276 628	2 276 628
Финансови активи държани за търгуване	20 719	158	6 345	66 179	114 917	-	208 318
Фиксирана лихва	20 719	158	6 345	66 179	114 917	-	208 318
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	4 460	2 597	2 921	-	-	21 558	31 536
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	4 460	2 597	2 921	-	-	-	9 978
Без лихва	-	-	-	-	-	21 558	21 558
Кредити и вземания от банки	119 575	-	20 747	2 809 311	-	-	2 949 633
Фиксирана лихва	119 184	-	20 717	2 809 311	-	-	2 949 212
Променлива лихва	391	-	30	-	-	-	421
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и вземания от клиенти	8 578 763	1 769 947	252 945	205 854	995 999	24 433	11 827 941
Фиксирана лихва	199 792	74 287	246 614	205 854	995 999	-	1 722 546
Променлива лихва	8 378 971	1 695 660	6 331	-	-	-	10 080 962
Без лихва	-	-	-	-	-	24 433	24 433
Вземания по договори за факторинг	172 267	47 542	2 769	-	-	-	222 578
Фиксирана лихва	5 154	2 848	-	-	-	-	8 002
Променлива лихва	167 113	44 694	2 769	-	-	-	214 576
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Нетни вземания по финансов лизинг	28 867	68 026	266 800	644 701	42 409	-	1 050 803
Фиксирана лихва	4 220	9 906	38 552	101 632	846	-	155 156
Променлива лихва	24 647	58 120	228 248	543 069	41 563	-	895 647
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Инвестиции в ценни книжа	155 243	263 318	106 236	90 591	1 192 210	24 895	1 832 493
Фиксирана лихва	155 243	89 154	106 236	90 591	1 192 210	-	1 633 434
Променлива лихва	-	174 164	-	-	-	-	174 164
Без лихва	-	-	-	-	-	24 895	24 895
Общо лихвочувствителни активи	9 510 457	2 151 588	658 763	3 816 636	2 345 535	2 347 514	20 830 493
Фиксирана лихва	898 335	176 353	418 464	3 273 567	2 303 972	-	7 070 691
Променлива лихва	8 612 122	1 975 235	240 299	543 069	41 563	-	11 412 288
Без лихва	-	-	-	-	-	2 347 514	2 347 514
Депозити от банки	64 696	-	-	-	-	4 447	69 143
Фиксирана лихва	64 668	-	-	-	-	-	64 668
Променлива лихва	28	-	-	-	-	-	28
Без лихва	-	-	-	-	-	4 447	4 447
Деривативни финансови инструменти	3 946	9 945	8 781	-	-	20 821	43 493
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 946	9 945	8 781	-	-	-	22 672
Без лихва	-	-	-	-	-	20 821	20 821
Депозити от клиенти	17 004 680	245 029	489 659	66 927	17 380	8 389	17 832 064
Фиксирана лихва	4 550 792	245 029	489 659	66 927	17 380	-	5 369 787
Променлива лихва	12 453 888	-	-	-	-	-	12 453 888
Без лихва	-	-	-	-	-	8 389	8 389
Кредити от банки и финансови институции	8 370	38	71 506	88 012	91 329	25 952	285 207
Фиксирана лихва	-	-	11 735	-	-	-	11 735
Променлива лихва	8 370	38	59 771	88 012	91 329	-	247 520
Без лихва	-	-	-	-	-	25 952	25 952
Задължения по лизинг	1 272	3 064	11 072	25 581	23 887	290	65 166
Фиксирана лихва	658	1 709	5 630	18 838	3 578	-	30 413
Променлива лихва	614	1 355	5 442	6 743	20 309	-	34 463
Без лихва	-	-	-	-	-	290	290
Общо лихвочувствителни пасиви	17 082 964	258 076	581 018	180 520	132 596	59 899	18 295 073
Фиксирана лихва	4 616 118	246 738	507 024	85 765	20 958	-	5 476 603
Променлива лихва	12 466 846	11 338	73 994	94 755	111 638	-	12 758 571
Без лихва	-	-	-	-	-	59 899	59 899

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2018

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	35 881	-	-	-	-	3 174 490	3 210 371
Фиксирана лихва	17 288	-	-	-	-	-	17 288
Променлива лихва	18 593	-	-	-	-	-	18 593
Без лихва	-	-	-	-	-	3 174 490	3 174 490
Финансови активи държани за търгуване	10 804	2 005	1 770	9 138	25 271	47 729	96 717
Фиксирана лихва	10 804	2 005	1 770	9 138	25 271	47 729	96 717
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	3 176	6 020	2 429	-	-	3 255	14 880
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 176	6 020	2 429	-	-	-	11 625
Без лихва	-	-	-	-	-	3 255	3 255
Кредити и вземания от банки	79 500	100 214	167 253	1 576 751	-	-	1 923 718
Фиксирана лихва	76 369	100 214	167 253	1 576 751	-	-	1 920 587
Променлива лихва	3 131	-	-	-	-	-	3 131
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и вземания от клиенти	7 356 229	5 260	21 331	8 212	67 362	-	7 458 394
Фиксирана лихва	3 193	5 260	21 331	8 212	67 362	-	105 358
Променлива лихва	7 353 036	-	-	-	-	-	7 353 036
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Инвестиции в ценни книжа	16 693	304 816	-	158 842	763 489	17 195	1 261 035
Фиксирана лихва	13 694	131 450	-	158 842	763 489	-	1 067 475
Променлива лихва	2 999	173 366	-	-	-	-	176 365
Без лихва	-	-	-	-	-	17 195	17 195
Вземания по договори за факторинг	38 168	-	-	-	-	-	38 168
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	38 168	-	-	-	-	-	38 168
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Нетни вземания по финансов лизинг	2 799	10 106	43 105	45 525	54 153	-	155 688
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	2 799	10 106	43 105	45 525	54 153	-	155 688
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Общо лихвочувствителни активи	7 543 250	428 421	235 888	1 798 468	910 275	3 242 669	14 158 971
Фиксирана лихва	121 348	238 929	190 354	1 752 943	856 122	47 729	3 207 425
Променлива лихва	7 421 902	189 492	45 534	45 525	54 153	-	7 756 606
Без лихва	-	-	-	-	-	3 194 940	3 194 940
Депозити от банки	447	-	-	-	-	7 547	7 994
Фиксирана лихва	374	-	-	-	-	-	374
Променлива лихва	73	-	-	-	-	-	73
Без лихва	-	-	-	-	-	7 547	7 547
Деривативни финансови инструменти	3 917	2 107	4 695	-	-	16 718	27 437
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 917	2 107	4 695	-	-	-	10 719
Без лихва	-	-	-	-	-	16 718	16 718
Кредити от финансови институции	67	11 204	21 514	97 791	68 454	-	199 030
Фиксирана лихва	-	-	-	19 558	-	-	19 558
Променлива лихва	67	11 204	21 514	78 233	68 454	-	179 472
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Депозити от клиенти	9 365 761	700 574	1 386 690	8 616	15 299	8 198	11 485 138
Фиксирана лихва	1 547 188	700 574	1 386 690	8 616	15 299	-	3 658 367
Променлива лихва	7 818 573	-	-	-	-	-	7 818 573
Без лихва	-	-	-	-	-	8 198	8 198
Общо лихвочувствителни пасиви	9 370 192	713 885	1 412 899	106 407	83 753	32 463	11 719 599
Фиксирана лихва	1 547 562	700 574	1 386 690	28 174	15 299	-	3 678 299
Променлива лихва	7 822 630	13 311	26 209	78 233	68 454	-	8 008 837
Без лихва	-	-	-	-	-	32 463	32 463

Финансовите активи и пасиви в таблицата по-горе са групирани на базата на по-ранната от датата на възможна промяна на лихвения процент или падежната дата.

Управлението на лихвения риск се допълва от наблюдение на чувствителността на финансовите активи и финансовите пасиви към различни лихвени сценарии – 200 базисни точки изменение за капитала и 100 базисни точки изменение за печалбата и загубата. Промяната в лихвените равнища към датата на отчета би увеличила (намалила) капитала и печалбите и загубите със сумите в долната таблица. При този анализ се приема, че всички останали променливи и в частност валутните курсове остават непроменени.

	Печалба или загуба		Капитал	
	100 бр увеличение	100 бр намаление	200 бр увеличение	200 бр намаление
<i>Ефект в хиляди лева</i>				
31 декември 2019				
Към 31 декември	(33 744)	33 744	(203 981)	203 981
Средна за периода	(44 470)	44 470	(212 353)	212 353
Максимална за периода	(33 744)	54 743	(186 152)	237 832
Минимална за периода	(54 743)	33 744	(237 832)	186 152
31 декември 2018				
Към 31 декември	(22 172)	22 172	(55 061)	55 061
Средна за периода	(4 444)	4 444	(38 647)	38 647
Максимална за периода	5 988	22 172	(23 590)	55 061
Минимална за периода	(22 172)	(5 988)	(55 061)	23 590

(2) *Валутен риск*

Групата е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Групата изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Групата управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегията на Групата е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открити валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Групата.

За измерване на валутния риск на Групата се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са: исторически при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Групата използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни.

Статистиките на модела за 2019 и 2018 година са както следва:

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Към 31 декември	5	34
Средна за периода	29	29
Максимална за периода	65	125
Минимална за периода	5	1

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Групата управлява нетната експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени за подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция.

(в) Кредитен риск

Кредитният риск е рискът клиентът или контрагентът да не изпълни договорните си задължения, което води до финансова загуба за Групата. Основната дейност на Групата по генериране на доходи е отпускане на заеми на клиенти, поради което кредитният риск е основен риск. Кредитният риск възниква основно от кредити и аванси, предоставени на клиенти и други банки (включително свързаните с тях задължения за отпускане на заеми, като например кредитни ангажименти или кредитни карти), инвестиции в дългови ценни книжа и деривативи, които представляват активи в отчета за финансовото състояние. За целите на управлението на риска Групата разглежда всички елементи, свързани с излагането на кредитния риск, като например риск от неизпълнение от страна на контрагента, географски риск и секторен риск.

Значително увеличение на кредитния риск

Групата извършва мониторинг на всички финансови активи, обект на обезценка, когато е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Ако е имало значително увеличение на кредитния риск, Групата изчислява коректива за загуба на база на очакваната кредитна загуба за целия срок на актива, а не за 12 месеца.

(1) Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска - модели за оценка на кредитния риск

При оценката на кредитния риск по дадена сделка, Групата използва статистически и/или експертни модели за оценка на платежоготовността, и/или платежоспособността на клиента, като по този начин осигурява общ стандарт за анализ на кредитния риск. На база на резултата от прилагането на тези модели клиентът или сделката се класифицира в определена група към предварително дефинирана система от риск категории/зони.

Моделите за оценка на кредитния риск в Групата са разработени като е взета предвид спецификата на всеки отделен клиентски сегмент, като се прилагат предимно статистически подходи при разработването им. За отделни клиентски сегменти, където липсва достатъчно история и/или обеми, Групата използва експертни модели за оценка. Отговорността за разработване и усъвършенстване на моделите е на направление „Управление на риска”, работещо независимо от бизнес направленията. Тези модели не се използват за изчисляване на очаквана кредитна загуба за целите на изчисляването на обезценки/провизии.

Статистическите модели, разработвани вътрешно и прилагани в Групата в процеса по управление на кредитния риск към настоящия момент са три типа:

- Модели за оценка на риска при кандидатстване за кредит (Application PD модели)

Целта на Application PD модела е да осигури средство (количествена оценка) за надеждно предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, базирано на количествено измерима оценка на риска при кандидатстването за кредит. Application PD моделът използва като входящи променливи данни за клиентите при кандидатстване за кредит, като клиентски демографски данни, трудов стаж и банкова история за клиенти физически лица или данни от финансовите отчети за фирмени клиенти.

Калкулираната стойност на PD изразява вероятността от настъпване на неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на 12 месеца от одобрянето на кредита.

Application PD модели се използват за оценка на вероятността от неизпълнение при кандидатстване за кредит в следните клиентски сегменти:

- Граждани, кандидатстващи за масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи, потребителски, бързи и стокови кредити;
- Бизнес клиенти в банкирането на дребно (стандартни МСП);
- Корпоративни клиенти - нестандартни малки и средни предприятия (нестандартни МСП) и корпоративни фирмени клиенти.

- Поведенчески модел (Behavioural PD модел)

Целта на поведенческия модел е да осигури надеждно средство за предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, основана на поведението на клиента по отношение на ползвани банкови продукти и обслужване на кредитни задължения.

На база на калкулираната стойност на PD, която изразява вероятността от неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на период от 12 месеца от дата на калкулацията, клиентите се класифицират в предварително дефинирани рискови категории (пулове).

Предназначението на поведенческия модел е да служи като средство за текущ анализ на бъдещата вероятност от неизпълнение на ниво портфейл, както и за идентификация на ранни предупредителни сигнали.

Поведенчески модели са разработени за клиентски сегмент граждани, използващи масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи и потребителски кредити. Групата прилага този тип модели при управление на кредитния си портфейл.

- Модели за подпомагане на събирането на проблемни кредити (Collection модели)

Целта на модела е да разграничи проблемните кредити, при които забавеното предприемане на действия е вероятно да доведе до последващо влошаване на експозицията на Групата. Когато въз

основа на модела за отделните експозиции се изчисли висока вероятност от влошаване, Групата предприема действията по събиране приоритетно с цел минимизиране на рисковете.

Експертният модел за оценка на кредитния риск на клиенти, кандидатстващи за кредит, се базира на експертни предвиждания, по отношение на използвани параметри, теглови коефициенти и граница на отказ. В резултат на това се изгражда матрица, осигуряваща базата за класифициране на клиентите в определен риск групи/зони. Експертни модели се използват тогава, когато не е възможно да се разработи статистически модел поради недостатъчен обем информация за анализ (незначителен брой транзакции или случаи на неизпълнение), както и при въвеждане на нов продукт или обособяване на нов клиентски сегмент, когато в тези случаи не е възможно да се приложи вече наличен статистически модел.

Експертни модели за оценка на кредитния риск са разработени за сегмент "общини", сегмент "предприятия от публичния сектор" и за оценка на индивидуалните сделки в сегмент "специализирано финансиране".

Моделите за оценка на кредитния риск са обект на периодичен преглед и се актуализират текущо.

(2) *Измерване на очаквани кредитни загуби (ОКЗ)*

Ключовите входящи данни за измерване на ОКЗ са:

- вероятност от неизпълнение или загуба (PD/PL);
- загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL); и
- експозиция при неизпълнение или загуба (EAD).

Тези данни обикновено се получават от вътрешно разработени статистически модели и други исторически данни и се коригират така, че да отразяват прогнозираната информация.

Вероятността от неизпълнение или загуба (PD/PL) е прогноза за вероятността от неизпълнение или загуба за определен времеви диапазон. Оценява се към даден момент. Изчислението се основава на статистически миграционни модели и се оценява с помощта на инструменти, пригодени за различните категории контрагенти и експозиции. Тези статистически модели се основават на пазарни данни (където са налични), както и на вътрешни данни, включващи количествени и качествени фактори. Прогнозните стойности се изчисляват, като се вземат предвид договорените срокове на експозициите и прогнозните проценти на предплащания. Оценката се основава на текущите условия, коригирани така че да отчитат бъдещите условия, които ще окажат влияние върху вероятността от неизпълнение или загуба.

Загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL) е прогноза за финансовата загуба, произтичаща от това, че дадено вземане е класифицирано като вземане в неизпълнение или загуба. Тя се основава на разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които кредиторът очаква да получи, като се вземат предвид паричните потоци от всяко обезпечение. Моделите за изчисляване на LGD/LGL за обезпечени активи отчитат прогнози за бъдеща оценка на обезпеченията, като вземат предвид отбивите от продажбата, времето за реализация на обезпечението, кръстосаните обезпечения и реда на претендиране, разходите за реализация на обезпеченията и процента на оздравяване на експозициите (т.е. излизане от фаза необслужвани). LGD моделите за необезпечени активи отчитат времето за възстановяване, коефициентите на възстановяване и реда на претендиране. Изчислението е на базата на дисконтираните парични потоци, при което паричните потоци се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент на заема.

Експозицията при неизпълнение или загуба (EAD) е прогноза за експозицията към бъдеща дата на неизпълнение или загуба, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след датата на отчета, включително погашения на главница и лихва, както и очакваните усвоявания на кредитни ангажименти. Подходът, който Групата използва за моделиране на EAD, отразява очакваните промени в непогасеното салдо по време на целия срок на кредитната експозиция, определени от

настоящите договорни условия като: амортизационни профили, предсрочно погасяване или надплащане, промени в усвояването на неусвоени поети ангажменти и предприети действия за редуциране на кредитния риск преди неизпълнението или загубата. Групата използва модели за определяне на експозицията при неизпълнение, които отразяват характеристиките на портфейлите.

Групата измерва ОКЗ, отчитайки риска от неизпълнение по време на максималния срок на договора (включително опциите за удължаване), при които предприятието е изложено на кредитен риск, но не и за по-дълъг срок, дори ако удължаването или подновяването на договорите е обичайна бизнес практика. Въпреки това за финансовите инструменти като кредитни карти, револвиращи кредитни инструменти и овърдрафти, които включват както заем, така и неусвоен ангажимент, възможността на Групата да изисква погасяване и отказ от допълнително усвояване на задбалансовия ангажимент не ограничава излагането на Групата на кредитни загуби за договорния период. За такива финансови инструменти Групата измерва ОКЗ за периода, през който е изложена на кредитен риск, а ОКЗ няма да бъдат намалени от действия по управление на кредитния риск, дори и този период да надхвърля максималния срок на договора. Тези финансови инструменти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и имат кратък срок за отмяна на договора. Въпреки това, Групата не използва договорното право за анулиране на тези финансови инструменти при текущото си управление на риска. Това е така, защото тези финансови инструменти се управляват на колективна основа и се анулират, само когато Групата узнае за увеличаване на кредитния риск на ниво експозиция. Този по-дълъг период се оценява, като се вземат предвид действията за управление на кредитния риск, които Групата очаква да предприеме, за да редуцира ОКЗ, напр. намаляване на лимитите или анулиране на кредитния ангажимент.

Измерването на ОКЗ се основава на вероятно претеглена средна кредитна загуба. В резултат на това определянето на коректива за загуба трябва да бъде едно и също, независимо дали се измерва на индивидуална база или на колективна база (въпреки че измерването на колективна база е по-практично за големи портфейли от експозиции). Във връзка с оценката дали е налице значително увеличение на кредитния риск, може да се наложи извършването на оценка на колективна основа, както е отбелязано по-долу.

Очакваните кредитни загуби се измерват по начин, който:

- измерва обективно средно-претеглена сума, определена в резултат на преценка на набор от възможни резултати;
- отчита стойността на парите във времето; и
- взема предвид обоснована и надеждна информация за исторически събития, икономическата обстановка и прогнози за нея, която може да се набави към отчетния период без излишни разходи или усилия.

Изчисляване на очаквани кредитни загуби за вземания, обезценявани на индивидуална и колективна основа

Следните експозиции се обезценяват колективно:

- експозиции на дребно;
- експозиции към малки и средни предприятия;
- всички останали експозиции, които не са едновременно класифицирани във Фаза 3 и в размер над приетия за индивидуално значим.

Групиране на база на сходни рискови характеристики

Когато ОКЗ се измерват на колективна база, финансовите инструменти се групират въз основа на сходни рискови характеристики, като например:

- вид инструмент;
- категория кредитен риск;
- вид обезпечение;
- дата на първоначално признаване;
- оставащ срок до падежа;
- индустрия;
- географско местоположение на кредитополучателя;
- стойността на обезпечението по отношение на финансовия актив, ако то оказва влияние върху вероятността от неизпълнение (заем без право на регрес в някои юрисдикции, кредит-стойност (LTV) коефициент).

Групите се преглеждат редовно, за да се гарантира, че всяка група се състои от експозиции с хомогенни рискови характеристики.

Кредитно качество

Групата следи кредитния риск за всяка категория финансов инструмент.

Анализът на концентрациите на кредитния риск на Групата по дадена категория финансови активи е представен в следващите таблици. Освен ако не е изрично посочено, за финансовите активи сумите в таблицата представляват балансови стойности. За кредитните ангажименти и договорите за финансова гаранция сумите в таблицата представляват съответно сумите, поети като ангажименти или са гарантирани.

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Централни банки	1 938 099	2 709 168
Други банки	3 078 916	1 958 480
Общо	5 017 015	4 667 648
Концентрация по региони		
Европа	5 000 063	4 657 187
Америка	15 428	10 225
Азия	918	236
Австралия	606	-
Общо	5 017 015	4 667 648

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	3 208 981	2 152 092
Други потребителски кредити	3 773 570	2 537 160
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	283 230	222 157
Строителство	198 975	138 048
Финанси, кредит и застраховки	104 145	27 808
Хотели и обществено хранене	394 212	220 510
Промисленост	1 779 863	813 150
Операции с недвижимо имущество	386 767	460 513
Бюджетни предприятия	41 163	1 930
Търговия и услуги	1 175 961	624 950
Транспорт и съобщения	170 845	100 170
Други индустриални сектори	310 229	159 906
Общо	11 827 941	7 458 394
Концентрация по региони		
Европа	11 815 883	7 448 222
Северна Америка	5 958	5 467
Азия	5 041	3 688
Африка	643	575
Австралия	341	365
Южна Америка	75	77
Общо	11 827 941	7 458 394

Вземания по договори за факторинг

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	626	-
Строителство	1 936	1 313
Финанси, кредит и застраховки	257	-
Хотели и обществено хранене	3	10
Промисленост	105 781	25 598
Бюджетни предприятия	-	2
Търговия и услуги	98 590	7 815
Транспорт и съобщения	10 117	1 423
Други индустриални сектори	5 268	2 007
Общо	222 578	38 168
Концентрация по региони		
Европа	220 380	35 841
Африка	2 198	2 327
Общо	222 578	38 168

Вземания от финансов лизинг

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Домакинства	233 330	14 526
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	80 141	3 765
Строителство	56 694	6 974
Финанси и кредит	1 875	1 520
Хотели и обществено хранене	6 733	1 568
Промишленост	78 034	9 077
Операции с недвижимо имущество	4 291	963
Търговия и услуги	250 186	32 741
Транспорт и съобщения	310 077	50 805
Административни и спомагателни дейности	24 223	27 970
Други индустриални сектори	5 219	5 779
Общо	1 050 803	155 688
Концентрация по региони		
Европа	1 050 803	155 688
Общо	1 050 803	155 688

Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Държавни дългови ценни книжа	1 633 434	1 067 476
Капиталови инструменти	22 728	14 929
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	2 167	2 265
Държавни дългови ценни книжа	-	2 999
Корпоративни дългови ценни книжа	174 164	173 366
Общо	1 832 493	1 261 035
Концентрация по региони		
Европа	1 673 290	1 253 958
Северна Америка	159 203	7 077
Общо	1 832 493	1 261 035

Балансовата стойност на финансовите активи на Групата по справедлива стойност през печалбата или загубата (FVTPL) най-добре представя максималната изложеност на активите към кредитен риск.

Групата диверсифицира поетите кредитни рискове посредством прилагане на система за ограничаване на отрасловите рискове. Системата за ограничаване на рискове в сектор се базира на методика, която отчита историческите данни за развитието на съответните отрасли на икономиката. Въпреки това, методиката за определяне на отрасловите лимити предвижда горен праг на максималния дял от общия планиран фирмен портфейл, който може да бъде допуснат като поет риск в даден отрасъл. Това ограничава риска от концентрация. Достигането на така определения максимален дял води до прилагане на по-рестриктивни изисквания при поемането на риск (включително по-високо ниво на одобрение) или до ограничаване на кредитирането в съответния отрасъл.

Кредитни ангажменти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	57 332	46 503
Други потребителски кредити	315 100	229 324
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	99 024	54 027
Строителство	240 491	189 451
Финанси, кредит и застраховки	74 661	35 564
Хотели и обществено хранене	51 145	13 702
Промишленост	704 883	426 347
Операции с недвижимо имущество	36 698	71 613
Бюджетни предприятия	10 431	77
Търговия и услуги	673 032	326 000
Транспорт и съобщения	185 977	34 566
Други индустриални сектори	117 601	96 226
Общо	<u>2 566 375</u>	<u>1 523 400</u>
Концентрация по региони		
Европа	2 565 677	1 523 187
Северна Америка	56	24
Азия	204	150
Африка	407	35
Океания	24	-
Южна Америка	7	4
Общо	<u>2 566 375</u>	<u>1 523 400</u>

Ангажименти по договори за факторинг

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	1 920	-
Строителство	6 563	3 038
Финанси, кредит и застраховки	237	-
Хотели и обществено хранене	1 625	2 130
Промисленост	162 257	38 517
Бюджетни предприятия	4 500	-
Търговия и услуги	48 554	21 342
Транспорт и съобщения	3 078	1 897
Други индустриални сектори	4 802	3 509
Общо	233 536	70 433
Концентрация по региони		
Европа	229 547	70 374
Северна Америка	1 760	-
Азия	1 037	59
Африка	1 192	-
Общо	233 536	70 433

Експозиции към кредитен риск по клас на финансовия актив, вътрешен рейтинг и фаза

В следващите няколко таблици е представен анализ на кредитната експозиция на Групата по видове експозиции, вътрешен рейтинг и фаза, без да се взема предвид ефектът от обезпечения и други кредитни подобрения. Ако не е допълнително посочено, финансовите активи са представени в таблицата по балансова стойност. Кредитните ангажименти и финансовите гаранции са представени по заделената или гарантираната сума.

В таблиците по-долу е представено разпределението на вземанията по амортизирана стойност по фази в съответствие с МСФО 9 и по вътрешен кредитен рейтинг, който Групата използва за целите на текущо наблюдение и управление на кредитния риск. За част от продуктите в сегменти, извън сегмента на корпоративните клиенти, предстои Групата да въведе нови модели за текущо наблюдение, които предстои да се валидират, преди да се приеме, че могат да се ползват за определяне на наличие или липса на завишен риск спрямо момента на отпускане на вземането.

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	5 017 987	-	-	5 017 987
Общо брутна балансова стойност	5 017 987	-	-	5 017 987
Обезценки	(972)	-	-	(972)
Балансова стойност	5 017 015	-	-	5 017 015

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	4 668 045	-	-	4 668 045
Общо брутна балансова стойност	4 668 045	-	-	4 668 045
Обезценки	(397)	-	-	(397)
Балансова стойност	4 667 648	-	-	4 667 648

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2019				Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	4 689 780	60 237	1 277	377	4 751 671
Степени 4-6: Умерен риск	4 144 053	60 159	2 103	511	4 206 826
Степени 7-8: Завишен риск	1 214 032	218 209	7 524	1 066	1 440 831
Степен 9: Висок риск	77 474	199 984	15 622	1 230	294 310
Степен 10: В неизпълнение	-	-	897 553	20 103	917 656
Общини, ППС	49 207	-	865	-	50 072
Без оценка	932 190	14 008	55 997	28 112	1 030 307
Общо брутна балансова стойност	11 106 736	552 597	980 941	51 399	12 691 673
Обезценки	(117 096)	(48 254)	(676 161)	(22 221)	(863 732)
Балансова стойност	10 989 640	504 343	304 780	29 178	11 827 941

	31-декември-2018				Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3		
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива		
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	3 403 906	29 293	-	-	3 433 199
Степени 4-6: Умерен риск	2 306 832	103 034	-	-	2 409 866
Степени 7-8: Завишен риск	1 048 141	202 711	-	-	1 250 852
Степен 9: Висок риск	10 913	127 202	-	-	138 115
Степен 10: В неизпълнение	-	-	945 664	-	945 664
Общини, ППС	7 018	-	981	-	7 999
Без оценка	31 602	3 153	-	-	34 755
Общо брутна балансова стойност	6 808 412	465 393	946 645	-	8 220 450
Обезценки	(101 638)	(41 381)	(619 037)	-	(762 056)
Балансова стойност	6 706 774	424 012	327 608	-	7 458 394

Вземания по договори за факторинг

31-декември-2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	157 548	-	-	-	157 548
Степени 4-6: Умерен риск	8 606	37	-	-	8 643
Степени 7-8: Завишен риск	57 481	-	-	-	57 481
Степен 9: Висок риск	-	171	-	-	171
Степен 10: В неизпълнение	-	-	13	48	61
Без оценка	263	-	-	-	263
Общо брутна балансова експозиция	223 898	208	13	48	224 167
Обезценки	(1 571)	(5)	(13)	-	(1 589)
Балансова стойност	222 327	203	-	48	222 578

31-декември-2018

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	4 566	6	-	4 572
Степени 4-6: Умерен риск	6 731	102	-	6 833
Степени 7-8: Завишен риск	16 757	-	-	16 757
Без оценка	10 353	-	-	10 353
Общо брутна балансова експозиция	38 407	108	-	38 515
Обезценки	(346)	(1)	-	(347)
Балансова стойност	38 061	107	-	38 168

Вземания от финансов лизинг

31-декември-2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени вземания по финансов лизинг с кредитна обезценка	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	781 256	39 025	-	-	820 281
Степени 4-6: Умерен риск	158 958	39 869	1 854	-	200 681
Степен 10: В неизпълнение	-	-	25 371	11 391	36 762
Общо брутна балансова експозиция	940 214	78 894	27 225	11 391	1 057 724
Обезценки	(2 255)	(786)	(3 609)	(271)	(6 921)
Балансова стойност	937 959	78 108	23 616	11 120	1 050 803

31-декември-2018

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	147 765	-	-	147 765
Степени 4-6: Умерен риск	-	3 745	-	3 745
Степен 10: В неизпълнение	-	-	6 298	6 298
Общо брутна балансова експозиция	147 765	3 745	6 298	157 808
Обезценки	(1 022)	(267)	(831)	(2 120)
Балансова стойност	146 743	3 478	5 467	155 688

Инвестиции в ценни книжа

31-декември-2019				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от 12	целия	целия	
	месеца	живот на	живот на	
		актива	актива	
<i>В хиляди лева</i>				
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 656 162	-	-	1 656 162
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	176 331	-	-	176 331
Общо балансова стойност	1 832 493	-	-	1 832 493
Обезценки	(859)	-	-	(859)

31-декември-2018				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от 12	целия	целия	
	месеца	живот на	живот на	
		актива	актива	
<i>В хиляди лева</i>				
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 082 405	-	-	1 082 405
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	178 630	-	-	178 630
Общо балансова стойност	1 261 035	-	-	1 261 035
Обезценки	(1 136)	-	-	(1 136)

Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

31-декември-2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от 12	целия живот	целия живот	
	месеца	на актива	на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 141 281	10 882	74	1 152 237
Степени 4-6: Умерен риск	858 212	3 639	131	861 982
Степени 7-8: Завишен риск	147 299	6 641	95	154 035
Степен 9: Висок риск	3 310	8 330	40	11 680
Степен 10: В неизпълнение	-	-	9 369	9 369
Общини, ППС	15 206	-	-	15 206
Без оценка	338 261	1 439	22 166	361 866
Общо брутна експозиция	2 503 569	30 931	31 875	2 566 375
Провизии	(26 585)	(2 222)	(12 696)	(41 503)

31-декември-2018

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от 12	целия живот	целия живот	
	месеца	на актива	на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	871 443	10 290	-	881 733
Степени 4-6: Умерен риск	434 227	2 822	-	437 049
Степени 7-8: Завишен риск	147 706	2 245	-	149 951
Степен 9: Висок риск	11 539	1 574	-	13 113
Степен 10: В неизпълнение	-	-	9 173	9 173
Общини, ППС	770	-	-	770
Без оценка	31 611	-	-	31 611
Общо брутна експозиция	1 497 296	16 931	9 173	1 523 400
Провизии	(11 601)	(354)	(2 573)	(14 528)

Ангажименти по договори за факторинг

31-декември-2019				
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	35 986	150	-	36 136
Степени 4-6: Умерен риск	18 543	13	-	18 556
Степени 7-8: Завишен риск	173 635	-	-	173 635
Степен 9: Висок риск	-	129	-	129
Степен 10: В неизпълнение	-	-	225	225
Без оценка	4 855	-	-	4 855
Общо брутна експозиция	233 019	292	225	233 536
Провизии	(3 499)	(5)	(53)	(3 557)

31-декември-2018				
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	6 367	144	-	6 511
Степени 4-6: Умерен риск	12 778	88	-	12 866
Степени 7-8: Завишен риск	18 915	-	-	18 915
Степен 10: В неизпълнение	-	-	98	98
Без оценка	32 043	-	-	32 043
Общо брутна експозиция	70 103	232	98	70 433
Провизии	(472)	(2)	(7)	(481)

Следващите таблици обобщават информацията за загубата от обезценка към края на годината по видове експозиции.

Обезценка и провизии по класове експозиции

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност	(972)	(397)
Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност	(863 732)	(762 056)
Вземания по договори за факторинг	(1 589)	(347)
Вземания по финансов лизинг	(6 921)	(2 120)
Дългови инвестиционни ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(859)	(1 136)
Кредитни ангажменти и договори за финансови гаранции	(45 060)	(15 009)
Общо	<u>(919 133)</u>	<u>(781 065)</u>

Обезценка на кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2018	(397)	-	-	(397)
Промени				
Нови финансови активи - придобити или закупени	(972)	-	-	(972)
Погасени финансови активи	397	-	-	397
Обезценка към 31 декември 2019	<u>(972)</u>	-	-	<u>(972)</u>

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
Обезценка към 31 декември 2017	(782)	-	-	(782)
Промени				
Намаление поради промяна на кредитния риск	385	-		385
Обезценка към 31 декември 2018	(397)	-	-	(397)

В хиляди лева

Обезценка на кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Закупени финансови активи с кредитна обезценка Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
Обезценка към 31 декември 2018	(101 638)	(41 381)	(619 037)	-	(762 056)
Промени					
Преход към фаза 1	(9 515)	6 612	2 903	-	-
Преход към фаза 2	9 659	(25 796)	16 137	-	-
Преход към фаза 3	30 548	9 295	(39 843)	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(28 747)	(15 865)	(125 609)	-	(170 221)
Намаление поради промяна на кредитния риск	41 226	21 625	75 308	-	138 159
Отписани вземания	-	-	36 273	-	36 273
Нови финансови активи - придобити или закупени	(79 804)	(9 441)	(93 142)	(22 221)	(204 608)
Погасени финансови активи	21 175	6 697	70 849	-	98 721
Обезценка към 31 декември 2019	(117 096)	(48 254)	(676 161)	(22 221)	(863 732)

В хиляди лева

31-декември-2018

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2017	(90 604)	(28 418)	(639 704)	(758 726)
Промени				
Преход към фаза 1	(5 036)	3 269	1 767	-
Преход към фаза 2	3 318	(21 786)	18 468	-
Преход към фаза 3	1 368	11 783	(13 151)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	10	(15 100)	(58 053)	(73 143)
Намаление поради промяна на кредитния риск	11 987	11 821	-	23 808
Отписани вземания	-	-	64 782	64 782
Нови финансови активи - придобити или закупени	(40 134)	(7 061)	(21 154)	(68 349)
Погасени финансови активи	17 453	4 111	28 008	49 572
Обезценка към 31 декември 2018	(101 638)	(41 381)	(619 037)	(762 056)

Обезценка на вземания по договори за факторинг

31-декември-2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>					
Обезценки към 31 декември 2018	(346)	(1)	-	-	(347)
Промени					
Преход към фаза 1	(1)	1	-	-	-
Преход към фаза 2	2	(2)	-	-	-
Преход към фаза 3	13	-	(13)	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(423)	(3)	-	-	(426)
Намаление поради промяна на кредитния риск	59	-	-	-	59
Нови финансови активи закупени или придобити	(995)	-	-	-	(995)
Погасени финансови активи	120	-	-	-	120
Обезценки към 31 декември 2019	(1 571)	(5)	(13)	-	(1 589)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценки към 31 декември 2017	(333)	-	-	(333)
Промени				
Преход към фаза 1	-	-	-	-
Преход към фаза 2	-	-	-	-
Преход към фаза 3	-	-	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(10)	-	-	(10)
Намаление поради промяна на кредитния риск	134	-	-	134
Нови финансови активи закупени или придобити	(255)	(1)	-	(256)
Погасени финансови активи	118	-	-	118
Обезценки към 31 декември 2018	(346)	(1)	-	(347)

Обезценка на вземания по финансов лизинг

31-декември-2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени вземания по финансов лизинг с кредитна обезценка	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>					
Обезценки към 31 декември 2018	(1 022)	(267)	(831)	-	(2 120)
Промени					
Преход към фаза 1	(73)	11	61	1	-
Преход към фаза 2	1 324	(1 325)	-	1	-
Преход към фаза 3	2 476	52	(2 528)	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(5 633)	(4)	(97)	(325)	(6 059)
Намаление поради промяна на кредитния риск	740	911	170	-	1 821
Нови финансови активи закупени или придобити	(212)	(319)	(625)	-	(1 156)
Погасени финансови активи	145	155	241	52	593
Обезценки към 31 декември 2019	(2 255)	(786)	(3 609)	(271)	(6 921)

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценки към 31 декември 2017	(744)	(190)	(1 362)	(2 296)
Промени				
Преход към фаза 1	38	(27)	(11)	-
Преход към фаза 2	(27)	163	(136)	-
Преход към фаза 3	(40)	(34)	74	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(84)	(181)	(338)	(603)
Намаление поради промяна на кредитния риск	303	36	392	731
Нови финансови активи закупени или придобити	(516)	(39)	(31)	(586)
Погасени финансови активи	48	5	581	634
Обезценки към 31 декември 2018	(1 022)	(267)	(831)	(2 120)

Обезценка на дългови ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2018	(1 136)	-	-	(1 136)
Промени				
Увеличение поради промяна на кредитния риск	(49)	-	-	(49)
Намаление поради промяна на кредитния риск	408	-	-	408
Нови финансови активи - придобити или закупени	(244)	-	-	(244)
Погасени финансови активи	162	-	-	162
Обезценка към 31 декември 2019	(859)	-	-	(859)

31-декември-2018				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна загуба	кредитна	кредитна	
	за период от 12	загуба за	загуба за	
	месеца	целия	целия	
		живот на	живот на	
		актива	актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2017	(1 345)	-	-	(1 345)
Промени				
Намаление поради промяна на кредитния риск	209	-	-	209
Обезценка към 31 декември 2018	(1 136)	-	-	(1 136)

Провизии по кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

31-декември-2019				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от	целия	целия	
	12 месеца	живот на	живот на	
		актива	актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2018	(11 601)	(354)	(2 573)	(14 528)
Придобиване на дъщерни дружества	(4 514)	(309)	(5 344)	(10 167)
Промени				
Преход към фаза 1	(226)	86	140	-
Преход към фаза 2	147	(155)	8	-
Преход към фаза 3	13	10	(23)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(9 744)	(1 072)	(8 067)	(18 883)
Намаление поради промяна на кредитния риск	3 366	106	1 003	4 475
Отписани	2 971	89	2 324	5 384
Нови финансови активи - придобити или закупени	(10 020)	(731)	(389)	(11 140)
Погасени финансови активи	3 023	108	225	3 356
Провизии към 31 декември 2019	(26 585)	(2 222)	(12 696)	(41 503)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2017	(16 656)	(446)	(2 624)	(19 726)
Промени				
Преход към фаза 1	(133)	72	61	-
Преход към фаза 2	118	(218)	100	-
Преход към фаза 3	8	(10)	2	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	27	(2)	(362)	(337)
Намаление поради промяна на кредитния риск	5 826	320	-	6 146
Нови финансови активи - придобити или закупени	(4 921)	(166)	(96)	(5 183)
Погасени финансови активи	4 130	96	346	4 572
Провизии към 31 декември 2018	(11 601)	(354)	(2 573)	(14 528)

Провизии по ангажименти по договори за факторинг

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2018	(472)	(2)	(7)	(481)
Промени				
Преход към фаза 1	-	-	-	-
Преход към фаза 2	-	-	-	-
Преход към фаза 3	-	-	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(1 025)	(3)	(46)	(1 074)
Намаление поради промяна на кредитния риск	50	-	-	50
Нови финансови активи - придобити или закупени	(2 126)	-	-	(2 126)
Погасени финансови активи	74	-	-	74
Провизии към 31 декември 2019	(3 499)	(5)	(53)	(3 557)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2017	(249)	-	-	(249)
Промени				
Преход към фаза 1	-	-	-	-
Преход към фаза 2	-	-	-	-
Преход към фаза 3	-	-	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(27)	-	-	(27)
Намаление поради промяна на кредитния риск	124	-	-	124
Нови финансови активи - придобити или закупени	(364)	(2)	(7)	(373)
Погасени финансови активи	44	-	-	44
Провизии към 31 декември 2018	(472)	(2)	(7)	(481)

Информация за значителните промени през периода в брутната балансова стойност на финансовите активи, на които се дължат промените в загубата от обезценка, е представена в таблиците по-долу:

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2018	4 668 045			4 668 045
Промени				
Придобиване на дъщерни дружества	683 448	-	-	683 448
Увеличения поради промяна на кредитния риск	22 813	-	-	22 813
Намаления поради промяна на кредитния риск	(1 585 721)	-	-	(1 585 721)
Нови финансови активи закупени или придобити	3 836 630	-	-	3 836 630
Погасени финансови активи	(2 607 228)	-	-	(2 607 228)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	5 017 987	-	-	5 017 987
Обезценка към 31 декември 2019	(972)	-	-	(972)

31-декември-2018

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2017	2 908 770	-	-	2 908 770
Промени				
Увеличения поради промяна на кредитния риск	1 759 275	-	-	1 759 275
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	4 668 045	-	-	4 668 045
Обезценка към 31 декември 2018	(397)	-	-	(397)

В хиляди лева

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

31-декември-2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2018	6 808 412	465 393	946 645	-	8 220 450
Промени					
Придобиване на дъщерни дружества	3 766 980	-	-	82 634	3 849 614
Преход към фаза 1	142 108	(133 819)	(8 289)	-	-
Преход към фаза 2	(218 425)	261 492	(43 067)	-	-
Преход към фаза 3	(100 538)	(65 035)	165 573	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	436 700	55 926	24 338	28 246	545 210
Намаление поради промяна на кредитния риск	(1 095 607)	(56 619)	(73 618)	-	(1 225 844)
Отписани вземания	-	-	(36 273)	-	(36 273)
Нови финансови активи закупени или придобити	3 884 152	81 188	140 426	-	4 105 766
Погасени финансови активи	(2 517 046)	(55 929)	(134 794)	(59 481)	(2 767 250)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	11 106 736	552 597	980 941	51 399	12 691 673
Обезценка към 31 декември 2019	(117 096)	(48 254)	(676 161)	(22 221)	(863 732)

В хиляди лева

Банка ДСК ЕАД
Консолидиран финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2019

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от 12	целия	целия	
	месеца	живот на	живот на	
		актива	актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2017	6 203 900	319 893	1 026 940	7 550 733
Промени	-	-	-	-
Преход към фаза 1	64 158	(58 827)	(5 331)	-
Преход към фаза 2	(202 689)	294 318	(91 629)	-
Преход към фаза 3	(79 896)	(90 124)	170 020	-
Намаление поради промяна на кредитния риск	(323 257)	(32 540)	(60 304)	(416 101)
Отписани вземания	-	-	(64 782)	(64 782)
Нови финансови активи закупени или придобити	2 166 495	72 907	42 753	2 282 155
Погасени финансови активи	(1 020 299)	(40 234)	(71 022)	(1 131 555)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	6 808 412	465 393	946 645	8 220 450
Обезценка към 31 декември 2018	(101 638)	(41 381)	(619 037)	(762 056)

Вземания по договори за факторинг

	31-декември-2019				Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	загуба за	загуба за	загуба за	
	загуба за	целия	целия	целия живот	
	период от 12	живот на	живот на	на актива	
	месеца	актива	актива		
<i>В хиляди лева</i>					
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2018	38 407	108	-	-	38 515
Промени	-	-	-	-	-
Придобиване на дъщерни дружества	149 034	-	-	48	149 082
Преход към фаза 1	68	(68)	-	-	-
Преход към фаза 2	(231)	231	-	-	-
Преход към фаза 3	(33)	-	33	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	10 448	3	-	-	10 451
Намаление поради промяна на кредитния риск	(9 850)	(66)	(20)	-	(9 936)
Нови финансови активи закупени или придобити	65 918	-	-	-	65 918
Погасени финансови активи	(29 863)	-	-	-	(29 863)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	223 898	208	13	48	224 167
Обезценка към 31 декември 2019	(1 571)	(5)	(13)	-	(1 589)

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2017	13 208	-	-	13 208
Промени				-
Преход към фаза 1	-	-	-	-
Преход към фаза 2	-	-	-	-
Преход към фаза 3	-	-	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	1 799	-	-	1 799
Намаление поради промяна на кредитния риск	(5 468)	-	-	(5 468)
Нови финансови активи закупени или придобити	28 868	108	-	28 976
Погасени финансови активи	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	38 407	108	-	38 515
Обезценка към 31 декември 2018	(346)	(1)	-	(347)

Вземания от финансов лизинг

	31-декември-2019				Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени вземания по финансов лизинг с кредитна обезценка	
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана загуба за целия живот на актива	Очаквана загуба за целия живот на актива	Очаквана загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>					
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2018	147 765	3 745	6 298	-	157 808
Промени					
Придобиване на дъщерни дружества	768 258	-	-	37 101	805 359
Преход към фаза 1	2 400	(2 055)	(345)	-	-
Преход към фаза 2	(100 651)	100 662	(11)	-	-
Преход към фаза 3	(15 348)	(5 755)	21 103	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	8 365	-	549	-	8 914
Намаление поради промяна на кредитния риск	(37 553)	(19 342)	(2 811)	(19 873)	(79 579)
Нови финансови активи закупени или придобити	241 935	4 308	5 416	-	251 659
Погасени финансови активи	(74 957)	(2 669)	(2 974)	(5 837)	(86 437)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	940 214	78 894	27 225	11 391	1 057 724
Обезценка към 31 декември 2019	(2 255)	(786)	(3 609)	(271)	(6 921)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2017	139 690	2 175	6 248	148 113
Промени				
Преход към фаза 1	668	(504)	(164)	-
Преход към фаза 2	(4 269)	4 421	(152)	-
Преход към фаза 3	(2 480)	(1 284)	3 764	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	-	-	-
Намаление поради промяна на кредитния риск	(42 369)	(1 423)	(2 237)	(46 029)
Нови финансови активи закупени или придобити	70 219	554	334	71 107
Погасени финансови активи	(13 694)	(194)	(1 495)	(15 383)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	147 765	3 745	6 298	157 808
Обезценка към 31 декември 2018	(1 022)	(267)	(831)	(2 120)

Дългови ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Балансова експозиция към 31 декември 2018	1 067 476	-	-	1 067 476
Промени				
Придобиване на дъщерни дружества	706 943	-	-	706 943
Увеличение поради промяна на кредитния риск	46 092	-	-	46 092
Намаление поради промяна на кредитния риск	(15 031)	-	-	(15 031)
Нови финансови активи закупени или придобити	22 364	-	-	22 364
Погасени финансови активи	(194 410)	-	-	(194 410)
Балансова стойност към 31 декември 2019	1 633 434	-	-	1 633 434
Обезценка към 31 декември 2019	(859)	-	-	(859)

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Балансова експозиция към 31 декември 2017	1 153 065	-	-	1 153 065
Промени				-
Намаление поради промяна на кредитния риск	(85 589)	-	-	(85 589)
Балансова стойност към 31 декември 2018	1 067 476	-	-	1 067 476
Обезценка към 31 декември 2018	(1 136)	-	-	(1 136)

Кредитни ангажменти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2018	1 497 296	16 931	9 173	1 523 400
Промени в размера на поетия ангажимент				
Придобиване на дъщерни дружества	1 375 894	6 104	24 905	1 406 903
Преход към фаза 1	4 862	(4 324)	(538)	-
Преход към фаза 2	(9 539)	9 576	(37)	-
Преход към фаза 3	(1 294)	(207)	1 501	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	188 196	9 837	3 608	201 641
Намаление поради промяна на кредитния риск	(701 147)	(7 181)	(6 247)	(714 575)
Нови финансови ангажменти договорени или придобити	502 613	5 919	308	508 840
Погасени финансови активи	(353 312)	(5 724)	(798)	(359 834)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2019	2 503 569	30 931	31 875	2 566 375
Провизии към 31 декември 2019	(26 585)	(2 222)	(12 696)	(41 503)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2017	1 488 154	15 255	12 294	1 515 703
Промени в размера на поетия ангажимент	-	-	-	
Преход към фаза 1	3 137	(2 703)	(434)	-
Преход към фаза 2	(6 818)	7 068	(250)	-
Преход към фаза 3	(1 074)	4	1 070	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	288	81	254	623
Намаление поради промяна на кредитния риск	(252 251)	(7 023)	(314)	(259 588)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	574 492	9 271	416	584 179
Погасени финансови активи	(308 632)	(5 022)	(3 863)	(317 517)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2018	1 497 296	16 931	9 173	1 523 400
Провизии към 31 декември 2018	(11 601)	(354)	(2 573)	(14 528)

Ангажименти по договори за факторинг

	31-декември-2019			
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2018	70 103	232	98	70 433
Промени в размера на поетия ангажимент				
Придобиване на дъщерни дружества	23 407	-	-	23 407
Преход към фаза 1	72	(72)	-	-
Преход към фаза 2	-	-	-	-
Преход към фаза 3	(3)	-	3	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	35 149	135	26	35 310
Намаление поради промяна на кредитния риск	(11 593)	(3)	-	(11 596)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	127 177	-	98	127 275
Погасени финансови активи	(11 293)	-	-	(11 293)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2019	233 019	292	225	233 536
Провизии към 31 декември 2019	(3 499)	(5)	(53)	(3 557)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2017	20 596	-	-	20 596
Промени в размера на поетия ангажимент				
Преход към фаза 1	-	-	-	-
Преход към фаза 2	-	-	-	-
Преход към фаза 3	-	-	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	-	-	-
Намаление поради промяна на кредитния риск	(2 224)	-	-	(2 224)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	55 051	232	98	55 381
Погасени финансови активи	(3 320)	-	-	(3 320)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2018	70 103	232	98	70 433
Провизии към 31 декември 2018	(472)	(2)	(7)	(481)

Таблицата по-долу представя анализ на брутната балансова стойност на предоставените кредити и вземания от клиенти по статус на просрочие.

Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	Брутна балансова експозиция	Обезценка	Брутна балансова експозиция	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
0-30 дни	11 807 054	(247 491)	7 444 627	(218 017)
31-60 дни	98 340	(25 382)	81 575	(20 888)
61-90 дни	65 695	(21 404)	62 099	(19 211)
91-180 дни	85 537	(48 335)	39 407	(20 300)
Над 181 дни	635 047	(521 120)	592 742	(483 640)
Общо	12 691 673	(863 732)	8 220 450	(762 056)

Вземания по договори за факторинг

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	Брутна балансова експозиция	Обезценка	Брутна балансова експозиция	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
0-30 дни	224 036	(1 575)	38 515	(347)
31-60 дни	70	(1)	-	-
61-90 дни	-	-	-	-
91-180 дни	-	-	-	-
Над 181 дни	61	(13)	-	-
Общо	224 167	(1 589)	38 515	(347)

Като резултат от дейностите на Групата по мерки по въздържане, финансовите активи могат да бъдат модифицирани.

Балансовата стойност на модифицираните кредити към 31 декември 2019 г. е 71 970 хил. лв., а към 31 декември 2018 г. е 74 396 хил. лв.

Ипотечно кредитиране

Групата държи жилищни имоти като обезпечение за ипотечните кредити, които предоставя на своите клиенти. Групата следи изложеността си на ипотечно кредитиране на дребно, използвайки съотношението заем към стойност (LTV), което се изчислява като съотношение на брутната сума на заема - или сумата, заделена за кредитни ангажименти - към стойността на обезпечението. Оценката на обезпечението изключва всякакви корекции за получаване и продажба на обезпечението. Стойността на обезпечението за жилищни ипотечни кредити обикновено се базира на първоначалната стойност на обезпечението, актуализирана въз основа на промени в индексите на цените на жилищата. За заемите с кредитна обезценка стойността на обезпечението се основава на последните оценки. Таблиците по-долу показват експозициите от ипотечни кредити по диапазони на LTV.

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	724 422	(3 784)	464 481	(1 672)
51-70%	1 035 648	(5 482)	680 775	(2 918)
71-90%	1 254 061	(6 375)	749 136	(4 151)
91-100%	53 322	(500)	63 662	(603)
Над 100%	59 070	(1 823)	67 758	(1 855)
Общо	3 126 523	(17 964)	2 025 812	(11 199)

Просрочени активи - ипотечни кредити

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	44 912	(14 971)	37 020	(7 405)
51-70%	42 896	(16 564)	43 891	(9 575)
71-90%	37 795	(16 797)	42 923	(12 806)
91-100%	12 338	(6 676)	19 403	(6 992)
Над 100%	179 682	(162 193)	203 224	(172 204)
Общо	317 623	(217 201)	346 461	(208 982)

Кредитни ангажменти по ипотечни кредити

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	Размер на ангажмента	Провизии	Размер на ангажмента	Провизии
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	2 697	10	2 510	5
51-70%	8 648	28	8 272	21
71-90%	6 203	19	5 905	16
91-100%	1 773	5	914	4
Над 100%	38 011	251	28 902	230
Общо	57 332	313	46 503	276

Активи придобити от обезпечение

През 2019 г. Групата е придобила недвижими имоти, обезпечения по кредити на стойност 1 523 хил. лв. (2018 г.: 1 319 хил. лв.). Политиката на Банковата група е да реализира своевременно обезпечението.

В таблицата по-долу са представени общо обезпеченията, държани срещу необезпечени и обезпечени кредити и вземания, от банки и други клиенти, по справедлива стойност определена съгласно действаща политика на Групата до размера на кредитите, както и размера на кредитите предоставени от Групата без обезпечение.

Кредити и вземания от банки и от клиенти, представени по вид обезпечение

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Обезпечени с ипотека	4 848 597	2 984 476
Парично обезпечение	27 855	14 626
Държавни ценни книжа	2 617 013	1 586 075
Други обезпечения*	4 726 780	4 184 411
Без обезпечение	<u>5 489 415</u>	<u>4 118 907</u>
Общо	<u><u>17 709 660</u></u>	<u><u>12 888 495</u></u>

* Други обезпечения включват вещни обезпечения, гаранции от кредитни институции, залог на вземания и лични гаранции по кредити.

В числото на кредити и вземания от банки и обезпеченията по тях са и вземанията по сделки за обратна продажба/обратно изкупуване на ценни книжа (репо - сделки). В таблицата по-долу са представени балансовата стойност на репо - сделките и справедливата стойност на държаните по тях обезпечения.

Споразумения по репо – сделки

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	балансирана стойност	стойност на обезпечение	балансирана стойност	стойност на обезпечение
<i>В хиляди лева</i>				
Вземания от банки	<u>2 635 734</u>	<u>2 745 178</u>	<u>1 586 075</u>	<u>1 610 685</u>
Общо	<u><u>2 635 734</u></u>	<u><u>2 745 178</u></u>	<u><u>1 586 075</u></u>	<u><u>1 610 685</u></u>

(г) Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Групата се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Заседанията се провеждат след края на всяко тримесечие на текущата година, като на тях се предоставя за разглеждане отчет за нивото на операционния риск и се планират

мерките за ограничаване/елиминиране на последиците от операционните рискове, идентифицирани през изминалото тримесечие. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимо от бизнес звената направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

Групата има изградена система за управление на операционния риск чрез събиране на данни за операционни събития и ръководството е периодично информирано за нивото на операционния риск. Системата е базирана на така наречените риск отговорни лица - служители на мениджърски позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дружествата от Групата, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Групата, като класификацията им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи, посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, които обхващат основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Групата бизнес процеси.

Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“. Като част от този процес се изготвят и т.н. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятно за настъпване събитие с катастрофални последици.

Разработена е и се прилага методология за извършване на стрес тестове, базирана на Монте Карло симулации, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Групата.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

Управлението на операционния риск включва дейности като идентифициране, регистриране на операционните събития, измерване на размера на щетите за Групата и определяне на необходимия капитал за покриване на риска от евентуална загуба. В Групата към настоящия момент изложеността към операционен риск се следи по вид на рисковите събития и по отделни групи дейности.

Групата разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен контрол и одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП. За 2019 година

оценката от всички одити е, че Групата има създадена организация, процедури и контролни механизми за управление на операционния риск. Те са адекватни на обема на дейността и непрекъснато променящата се среда и развитие на Групата.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31 март 2014 г.

През 2019 година няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Групата.

(д) Управление на капитала

Регулаторните изисквания за капитал на Групата се базират на разпоредбите на CRD IV.

(1) Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на Групата се състои от следните елементи:

- Капитал от първи ред (цялата сума се класифицира като базов собствен капитал от първи ред), който се състои от емитиран капитал, премийни резерви и общи резерви намалени със следните отбивни – репутация, нематериални активи и други регулаторни корекции свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Групата, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност;

CRD IV определя обхвата на дружествата, подлежащи на надзорна консолидация.

- Консолидирани по метода на пълна консолидация са: група ДСК Лизинг, ДСК Управление на активи АД, ПОК ДСК Родина АД, ДСК Мобайл ЕАД, ДСК Дом ЕАД, ОТП Факторинг България ЕАД, Проектна Компания Комплекс Баня ЕООД, ДСК Турс ЕООД и неговото дъщерно дружество ДСК Транс Секюрити ЕАД, извършващо спомагателна дейност по смисъла на Закона за кредитните институции. След придобиването на групата на Сосиете Женерал Експресбанк АД в консолидираните отчети се включват Експресбанк ЕАД, ОТП Лизинг ЕООД, Експрес Факторинг ЕООД и Регионален фонд за градско развитие АД;
- Консолидирано по метода на собствения капитал е асоциираното Дружество за касови услуги АД.

Групата изчислява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи и трябва да бъде по-висока от 11.88%, включително изискванията за буфери. Отношението на общата капиталова адекватност, включително изискванията за буфери, трябва да бъде по-високо от 14.25%.

(2) *Капиталови показатели*

Собствен капитал (капиталова база)

	Базел III 2019	Базел III 2018
<i>В хиляди лева</i>		
Капитал от първи ред	2 534 014	1 155 784
<i>Базов собствен капитал от първи ред</i>	2 534 014	1 155 784
<i>Допълнителен капитал от първи ред</i>	-	-
Капитал от втори ред	-	-
Собствен капитал	<u>2 534 014</u>	<u>1 155 784</u>
Капиталово изискване за кредитен риск	944 881	522 010
Капиталово изискване за пазарен риск	6 751	5 891
Капиталово изискване за операционен риск	92 699	46 935
Общо капиталово изискване	<u>1 044 331</u>	<u>574 836</u>
Излишък на общия капитал	1 487 633	580 948
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	19,37%	16,09%
Отношение на обща капиталова адекватност	19,37%	16,09%

Политиката на Групата по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на Банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от алокирания капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от Групата кредитен, пазарен и операционен риск. Съвместно с Банка ОТП Унгария, в процеса на планиране на капитала на групата, се извършва вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, като се преценява необходимостта от увеличение на регулаторния капитал.

Във връзка с прилагане на международната регулаторна рамка Базел III последователно се въвеждат допълнителни капиталови буфери. Целта е да се осигуряват допълнителни средства за възстановяване и реструктуриране на банките в условията на криза, както и да се запазят натрупаните до момента капиталови резерви, за предотвратяване или намаляване ефекта от дългосрочни нециклични или макропруденциални рискове, които биха могли да предизвикат смущения във финансовата система като цяло.

Спазвайки разпоредбите на Наредба 8 на Българска народна банка, Групата поддържа предпазен капиталов буфер от базовия собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от сумата на общата рискована експозиция. Със същата наредба Българска народна банка въвежда изискване за определяне на капиталов буфер за системен риск. През 2019 г. буферът е в размер на 3% от рисковото претеглените експозиции. Групата поддържа специфичен за нея антицикличен капиталов буфер. Определянето на буфера зависи от нивото на референтния индикатор, който БНБ обявява всяко тримесечие. От началото на четвъртото тримесечие на 2019 г. БНБ променя нивото на антицикличния капиталов буфер от 0% на 0.5%. Специфичният за Групата антицикличен капиталов буфер към 31 декември

2019 г. е 0.49%. Капиталовите изисквания се повишават и с въвеждане на буфер за друга системно значима институция, който БНБ е изчислила за 2019 г. на 0.75% от общите рискови експозиции на Групата.

Съгласно съвместно решение на Българска народна банка и Централната банка на Унгария, Групата следва да поддържа допълнително капиталово изискване в размер на 1.12% за 2019 г. (1.38% за 2018 г.) в резултат на извършен надзорен преглед и оценка.

(е) Определяне на справедлива стойност

Определянето на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, за които не са налични наблюдаеми пазарни цени изисква използване на техники за оценка, както е описано в счетоводната политика. За финансови инструменти, които се търгуват рядко и за които липсва прозрачност на ценовите равнища, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква известна преценка в зависимост от ликвидност, концентрация, несигурност на пазарните фактори, ценови предположения и други рискове, които оказват влияние на съответния инструмент.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява необходимостта от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите и се променя, въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти (Ниво 2) Групата определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За капиталовите инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени (Ниво 3), Групата приема, че справедливата стойност е цената на придобиване.

Групата има установена контролна среда по отношение на оценяване на справедливи стойности. Справедливите стойности на финансовите инструменти се определят от независимо от фронт офис звено за контрол на пазарния риск и риска от контрагенти. Специфичните контроли включват: проверка на реалната ценова информация и извършване на повторна оценка чрез използване на модели на оценяване; процес на преглед и одобрение на нови модели и промени в модели, включващи измерване и бек-тестване на модели базирани на реални пазарни сделки; анализ и изследване на съществени ежедневни движения в резултат на преценки; преглед на съществени входни данни, които не се наблюдават на пазара.

Таблицата по-долу анализира финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност по модели на оценка.

	Ниво 1: Обявени пазарни цени на активни пазари	Ниво 2: Оценъчни техники – с помощта на наблюдаеми входни данни	Ниво 3: Оценъчни техники – без наличие на наблюдаеми входни данни	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
31-декември-2019				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	208 318	-	-	208 318
Деривативни финансови инструменти	-	31 536	-	31 536
Инвестиции в ценни книжа	1 809 481	284	22 728	1 832 493
Общо	2 017 799	31 820	22 728	2 072 347
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	43 493	-	43 493
Общо	-	43 493	-	43 493
31-декември-2018				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	96 717	-	-	96 717
Деривативни финансови инструменти	-	14 880	-	14 880
Инвестиции в ценни книжа	1 240 841	5 265	14 929	1 261 035
Общо	1 337 558	20 145	14 929	1 372 632
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	405	27 032	-	27 437
Общо	405	27 032	-	27 437

Следващите таблици анализират справедливите стойности на финансови инструменти, отчитани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

Към 31 декември 2019 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки- кореспонденти	639 809	2 067 382	-	2 707 191	2 707 191
Кредити и вземания от банки	-	2 949 633	-	2 949 633	2 949 633
Кредити и вземания от клиенти	-	-	11 916 273	11 916 273	11 827 941
Вземания по договори за факторинг	-	222 578	-	222 578	222 578
Нетни вземания по финансов лизинг	-	-	1 050 803	1 050 803	1 050 803
	-	-	-		
Пасиви					
Депозити от банки	-	69 143	-	69 143	69 143
Депозити от клиенти	-	17 834 560	-	17 834 560	17 832 064
Кредити от финансови институции	-	285 207	-	285 207	285 207
Задължения по лизинг	-	65 166	-	65 166	65 166

Към 31 декември 2018 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки- кореспонденти	466 441	2 743 930	-	3 210 371	3 210 371
Кредити и вземания от банки	-	1 923 718	-	1 923 718	1 923 718
Кредити и вземания от клиенти	-	-	7 577 817	7 577 817	7 496 562
Пасиви					
Депозити от банки	-	7 994	-	7 994	7 994
Кредити от финансови институции	-	199 030	-	199 030	199 030
Депозити от клиенти	-	11 485 182	-	11 485 182	11 485 138

Справедливата стойност на паричните средства и депозити при банки, както и на кредитите предоставени на или получени от банки е приблизително равна на отчетната им стойност, поради това, че са краткосрочни.

Справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е определена като са използвани оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби през живота на кредита, пазарни лихвени нива и прогнозни анализи. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение.

С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на депозитите от клиенти е изчислена, като са използвани техники на дисконтирани парични потоци, при лихвените нива, които се предлагат в страната за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

5. Нетен доход от лихви

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от лихви		
Кредити и вземания от банки	26 842	8 348
Кредити и вземания от клиенти, вкл. факторинг	611 591	421 181
Инвестиции в ценни книжа	26 002	20 735
Депозити от банки (отрицателни лихви)	720	414
Депозити от клиенти (отрицателни лихви)	4 560	989
Общо	<u>669 715</u>	<u>451 667</u>
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(11 031)	(5 474)
Депозити от клиенти	(7 679)	(3 682)
Кредити от банки и финансови институции	(4 066)	(1 529)
Задължения по лизинг	(650)	-
Инвестиции в ценни книжа (отрицателни лихви)	(34)	(3)
Кредити и вземания от банки (отрицателни лихви)	(2 555)	(3 236)
Кредити и вземания от клиенти (отрицателни лихви)	(105)	(55)
Общо	<u>(26 120)</u>	<u>(13 979)</u>
Нетен доход от лихви	<u><u>643 595</u></u>	<u><u>437 688</u></u>

6. Нетен доход от такси и комисиони

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от такси и комисиони		
<i>в български лева</i>		
Разплащателни операции	65 600	50 740
Кредитни сделки	30 671	15 359
Депозитни сделки	88 696	60 397
Управление на договорни и пенсионни фондове	29 342	27 104
Други	30 287	16 870
	<u>244 596</u>	<u>170 470</u>
<i>в чуждестранна валута</i>		
Разплащателни операции	33 592	25 347
Кредитни сделки	6 762	4 703
Депозитни сделки	12 902	2 940
Други	6 899	3 260
	<u>60 155</u>	<u>36 250</u>
Общо	<u>304 751</u>	<u>206 720</u>
Разходи за такси и комисиони		
<i>в български лева</i>		
	(40 411)	(10 330)
<i>в чуждестранна валута</i>		
	(7 994)	(5 799)
Общо	<u>(48 405)</u>	<u>(16 129)</u>
Нетни приходи от такси и комисиони	<u><u>256 346</u></u>	<u><u>190 591</u></u>

7. Нетни доходи от търговия

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Нетен лихвен доход от търговия	(6 259)	2 095
Нетен доход от преценка на валутни деривативи	1 624	41 366
Нетен доход от преценка на деривативи различни от валутни	325	545
Търговия и преценка на ценни книжа	996	(4 602)
Валутна търговия	29 802	17 461
Нетни печалби от неефективност на хеджиране	273	170
	<u>26 761</u>	<u>57 035</u>
Общо	<u><u>26 761</u></u>	<u><u>57 035</u></u>

Нетни печалби или загуби от хеджиране на справедлива стойност

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Печалба/(Загуба) от хеджирани активи	14 683	(677)
Печалба/(Загуба) от хеджиращи инструменти	<u>(14 410)</u>	<u>847</u>
Неефективност призната директно в отчета за приходи и разходи	<u>273</u>	<u>170</u>

Ефектът от преоценка на деривативни сделки, които хеджират репо сделки е отчетен в нетни (загуби)/печалби от валутна преоценка в отчета за печалбата или загубата.

8. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Дългови инструменти	5 911	(4 181)
Капиталови инструменти	<u>(97)</u>	<u>(150)</u>
Общо	<u>5 814</u>	<u>(4 331)</u>

9. Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Отписване на финансови активи	3 014	8 489
Продажба на финансови активи	<u>3 977</u>	<u>7 955</u>
Общо	<u>6 991</u>	<u>16 444</u>

Приходите от продажба на финансови активи са в резултат на продажба на портфейл от проблемни кредити.

10. Други оперативни доходи, нетно

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни приходи от ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
Държавни ценни книжа	127	(232)
Капиталови инвестиции	-	288
Приходи от дивиденди	59	47
Приходи от наеми	4 589	1 560
Приходи от охрана и инкасо	1 792	3 234
Приходи от туристически услуги	709	293
Приходи от оперативен лизинг	4 030	9 078
Приходи от картови оператори	1 481	-
Нетна печалба от освобождаване от нефинансови активи	(624)	950
Приходи от предоставени други услуги	2 191	-
Други	3 518	6 240
Общо	<u>17 872</u>	<u>21 458</u>

11. Нетни загуби от обезценка на финансови активи

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни (загуби)/печалби от обезценка на депозити в банки и кредити на банки	(692)	385
Нетни (загуби) от обезценка на кредити, вземания по договори за факторинг и финансов лизинг	(88 497)	(68 126)
Нетни (загуби) от обезценка на други вземания	(4 326)	(310)
Нетни (загуби)/печалби от обезценка на финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	277	216
Общо	<u>(93 238)</u>	<u>(67 835)</u>

12. Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни загуби от обезценка на ДМА	(488)	(11 048)
Нетни загуби от обезценка на нематериални активи	(4 034)	
Нетни загуби от обезценка на материали	-	(920)
Нетни загуби от обезценка на придобити обезпечения	(4 081)	(6 008)
Нетни загуби от обезценка на дъщерни предприятия	-	-
Общо	<u>(8 603)</u>	<u>(17 976)</u>

13. Разходи за персонала

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Трудови възнаграждения	149 220	105 675
Осигурителни и социални разходи	36 567	26 278
Други	6 646	2 895
Общо	192 433	134 848

Средният списъчен брой персонал в Групата за 2019 година е 6 777, а за 2018 година – 5 300.

14. Разходи за амортизация

		2019	2018
<i>В хиляди лева</i>			
	Прил.		
Инвестиционни имоти	25	443	443
Активи с право на ползване	26	15 810	-
Дълготрайни материални активи	27	31 806	24 541
Дълготрайни нематериални активи	28	43 780	12 820
Общо		91 839	37 804

15. Други разходи

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за услуги	103 349	84 406
Вноски към гаранционни фондове	59 823	37 293
Разходи за материали	23 161	14 130
Разходи за оперативен лизинг	997	14 568
Разходи свързани с краткосрочен лизинг	5 569	-
Разходи, свързани с лизинг на активи с ниска стойност	206	-
Други разходи	12 780	2 898
Общо	205 885	153 295

Договорените суми за възнаграждения на одиторите за 2019 г. включват независим финансов одит в размер на 1 390 хил. лв. и договорени процедури, изисквани по закон в размер на 83 хил. лв. (2018 г.: съответно 779 хил. лв. и 59 хил. лв.).

По някои от потенциалните условни задължения на Групата са начислени провизии в счетоводните отчети, тъй като ръководството отчита вероятност изхода от правните искове да не бъде в полза на Групата.

16. Разход за данък върху печалбата

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Разход за текущ данък	(43 235)	(25 898)
Разход за текущ данък свързан с първоначално прилагане на МСФО 9	-	(891)
(Разход)/приход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни данъчни разлики	11 188	(1 029)
Общо	<u>(32 047)</u>	<u>(27 818)</u>
	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Счетоводна печалба	341 113	284 156
Данък върху печалбата, изчислен при приложимата данъчна ставка	(34 111)	(28 417)
Данък върху постоянни данъчни разлики	2 064	599
Разход за данък върху печалбата	<u>(32 047)</u>	<u>(27 818)</u>
Ефективна данъчна ставка	9,39%	9,79%

Текущият данък е изчислен при действаща ставка 10% за 2019 г. и 2018 г.

17. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса		
в лева	564 021	410 156
в чуждестранна валута	75 788	56 285
Разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти		
в лева	1 923 863	2 705 511
в чуждестранна валута	143 519	38 419
Общо	<u>2 707 191</u>	<u>3 210 371</u>

Паричните средства в каса включват и парични средства на път и касови наличности в АТМ.

Разплащателните сметки в Централната банка се използват за директно участие на паричния пазар и пазара на ценни книжа, за извършване на сетълмент, както и за съхранение на средства за участието на Банковата група в гаранционния механизъм на системата, обработваща платежни операции, свързани с карти. Средствата по сметките покриват и регламентирания минимален резерв в размер на 1 431 831 хил. лв. към 31 декември 2019 г. и 894 196 хил. лв. към 31 декември 2018 г. Минималните резерви са безлихвени и се регулират на месечна база. Дневни флукуации са разрешени. Недостиг или свръхрезерв на средства на месечна база се санкционира с наказателна лихва.

Дружества от Групата имат открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, SEK, USD, GBP, CHF и HUF с общо салдо към 31 декември 2019 г. – 21 302 хил. лв.

Дружества от Групата имат открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, SEK и HUF с общо салдо към 31 декември 2018 г. – 12 811 хил. лв.

Банка ДСК има открити разплащателни сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB и RSD с общо салдо към 31 декември 2019 г. 2 504 хил. лв.

Банка ДСК има открити разплащателни сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB и RSD с общо салдо към 31 декември 2018 г. 670 хил. лв.

18. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Български ДЦК в лева	13 255	14 016
Български ДЦК във валута	164 686	56 821
Дългови ЦК на чуждестранни емитенти във валута	<u>30 377</u>	<u>25 880</u>
Общо	<u><u>208 318</u></u>	<u><u>96 717</u></u>

Държавните ценни книжа, емитирани от Република България, включват емисии, деноминирани в BGN и EUR, като лихвеният доход към 31 декември 2019 г. от деноминираните в BGN книжа е между 0.30% и 5.00%, а за деноминираните в EUR – между 1.875% и 5.75%.

Държавните ценни книжа на чуждестранни емитенти включват емисии, деноминирани в EUR и USD, като лихвеният доход към 31 декември 2019 г. от деноминираните в EUR книжа е между 1.00% и 3.875%, а за деноминираните в USD – между 4.375% и 6.625%.

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2019

	Балансова стойност		Условна
	актив	пасив	стойност
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	18 635	15 679	1 177 316
Договори за обмяна на валута	5 799	6 912	1 719 113
Общо	24 434	22 591	2 896 429
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	-	14 918	392 639
Договори за обмяна на валута	<u>7 102</u>	<u>5 984</u>	<u>1 585 939</u>
Общо	<u>7 102</u>	<u>20 902</u>	<u>1 978 578</u>
Общо деривативни финансови инструменти	<u><u>31 536</u></u>	<u><u>43 493</u></u>	<u><u>4 875 007</u></u>

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2018

	Балансова стойност актив	пасив	Условна стойност
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	6 765	5 376	627 225
Договори за обмяна на валута	3 255	1 832	923 816
Капиталови суапове	45	634	15 323
Общо	10 065	7 842	1 566 364
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	4 815	5 114	389 531
Договори за обмяна на валута	-	14 481	1 604 990
Общо	4 815	19 595	1 994 521
Общо деривативни финансови инструменти	14 880	27 437	3 560 885

Към 31 декември 2019 г. Банкова група ДСК има сключени сделки с лица от Банкова група ОТП както следва:

- Лихвени суапове с членове на Банкова група ОТП – актив 1 974 хил. лв., пасив 20 929 хил. лв., условна стойност 760 783 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с членове на Банкова група ОТП - актив 9 027 хил. лв., пасив 9 799 хил. лв., условна стойност 2 302 012 хил. лв.;
- Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност са сключени с Банка ОТП. Сделките хеджират справедлива стойност на държавни ценни книжа на разположение за продажба.

Към 31 декември 2018 г. Банкова група ДСК има сключени сделки с лица от Банкова група ОТП както следва:

- Лихвени суапове с Банка ОТП – актив 1 288 хил. лв., пасив 3 686 хил. лв., условна стойност 303 801 хил. лв.
- Деривативни сделки за обмяна на валута с Банка ОТП - актив 1 312 хил. лв., пасив 586 хил. лв., условна стойност 397 261 хил. лв.
- Капиталови суапове с Банка ОТП - актив 45 хил. лв., пасив 448 хил. лв., условна стойност 8 027 хил. лв.
- Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност са сключени с Банка ОТП. Сделките хеджират справедлива стойност на държавни ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и репо-сделки за обратно изкупуване на ценни книжа.

Вид на хеджирането	Вид на инструмента	Вид на риска	Номинална стойност на хеджиращият инструмент	Балансова стойност на хеджиращият инструмент към 31 декември 2019		Промени в справедливата стойност, използвани за изчисляване на неефективността на хеджирането за годината 2019
				актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>						
Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен суап	Лихвен риск	397 860	-	(14 918)	(14 410)
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен суап	Валутен риск	2 151 413	1 118	-	10 703

Вид на хеджирането	Вид на инструмента	Вид на риска	Номинална стойност на хеджиращият инструмент	Балансова стойност на хеджиращият инструмент към 31 декември 2018		Промени в справедливата стойност, използвани за изчисляване на неефективността на хеджирането за годината 2018
				актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>						
Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен суап	Лихвен риск	389 531	-	(299)	(678)
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен суап	Валутен риск	1 564 664	-	(14 481)	(12 966)

Вид на хеджирането	Вид на риска	Балансова стойност на хеджираната позиция към 31 декември 2019		Натрупана стойност на корекциите от хеджиране на справедлива стойност на хеджираната позиция, включена в балансовата ѝ стойност към 31 декември 2019		Вид на хеджираната позиция
		актив	пасив	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>						
Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен риск	435 390	-	13 960	-	Облигация
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен риск	1 559 539	-	-	(6 595)	Репо

Вид на хеджирането	Вид на риска	Балансова стойност на хеджираната позиция към 31 декември 2019		Натрупана стойност на корекциите от хеджиране на справедлива стойност на хеджираната позиция, включена в балансовата ѝ стойност към 31 декември 2018		Вид на хеджираната позиция
		актив	пасив	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>						
Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен риск	409 078	-	3 448	(4 172)	Облигация
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен риск	1 575 465	-	11 886	-	Репо

19. Кредити и вземания от банки

(а) Анализ по видове

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити при банки-кореспонденти		
в лева	908	11 104
в чуждестранна валута	313 872	323 805
Блокирани средства при чуждестранни кореспонденти	87	3 131
Предоставени кредити	4	-
Предоставени кредити по договори за обратно изкупуване	2 635 734	1 586 075
Обезценка	(972)	(397)
Общо	<u>2 949 633</u>	<u>1 923 718</u>

(б) Географски анализ

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Местни банки	608	30 590
Чуждестранни банки	2 949 025	1 893 128
Общо	<u>2 949 633</u>	<u>1 923 718</u>

Групата закупува финансови инструменти, като с договор се задължава да ги продаде на определена бъдеща дата (репо-сделка с клауза за обратно изкупуване), които са представени като част от кредити и аванси на банки.

Към 31 декември 2019 г. Банкова група ДСК има сключени сделки с лица от Банкова група ОТП както следва:

- Репо сделки с Банка ОТП деноминирани в HUF, USD и EUR на обща стойност 2 615 078 хил. лв. Лихвените проценти по сделките са в диапазона от (-0.45)% до 2.74%. Сделките са обезпечени с държавни ценни книжа с покритие от 100%;
- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 391 хил. лв.
- Дългосрочен депозит в Банка ОТП деноминирани в EUR на стойност 194 955 хил. лв. с оригинален срок от две години и падеж февруари 2021 г. Лихвеният процент по сделката е (-0.418)%;
- Овърнайт депозити в Банка ОТП деноминирани в USD, GBP, CAD и CHF на стойност 108 622 хил. лв. Лихвените проценти по сделката са в диапазона от (-0.89)% до 1.67%.

Към 31 декември 2018 г. Банкова група ДСК има сключени сделки с лица от Банкова група ОТП както следва:

- Репо сделки с Банка ОТП деноминирани в HUF на обща стойност 1 576 751 хил. лв., с оригинален срок от 16 до 23 месеца и падеж между март и октомври 2020 г. Лихвените проценти по сделките са в диапазона от 0.6338% до 1.0401%. Сделките са обезпечени с унгарски държавни ценни книжа с покритие 100%.
- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 334 хил. лв.

20. Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Физически лица		
в български лева		
вземания по потребителски кредити	4 072 050	2 794 109
вземания по жилищни и ипотечни кредити	3 008 471	2 011 961
в чуждестранна валута		
вземания по потребителски кредити	94 970	116 123
вземания по жилищни и ипотечни кредити	435 675	360 312
Предприятия		
в български лева		
вземания по кредити за оборотни средства	1 561 759	928 576
вземания по инвестиционни кредити	1 173 827	681 846
в чуждестранна валута		
вземания по кредити за оборотни средства	919 366	401 541
вземания по инвестиционни кредити	1 383 997	924 695
Бюджетни предприятия		
в български лева	32 436	306
в чуждестранна валута	9 122	981
Обезценка	(863 732)	(762 056)
Общо	11 827 941	7 458 394

Обезценка за несъбираемост на кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Салдо към 1 януари	762 056	758 726
Нетна промяна за годината в отчета за печалбата или загубата	93 821	67 890
Печалба от обезценка на POCI, включена в нетния разход	44 128	-
	(36)	(64)
Намаление	273)	560)
Салдо към 31 декември	863 732	762 056

Лихвените проценти за вземания по кредити към 31 декември 2019 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 1.25% до 40.35%; вземания от предприятия от 0.75% до 21.00%; вземания от бюджета от 0.33% до 4.50%.

В съответствие с приетата политика от Групата за продажба на проблемни кредити през 2019 година на фирми извън Групата са продадени кредити с отчетна стойност в размер на 9 186 хил. лв. и начислени по тях обезценки в размер на 9 186 хил. лв.

Отписванията за сметка на обезценки, включително при продажба на кредити, отчетени през 2019 година възлизат общо на 32 567 хил. лв., като от тях 14 416 хил. лв. с частично прекратяване на балансовото отчитане.

21. Вземания по договори за факторинг

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Вземания по вътрешен факторинг	84 420	-
Вземания по международен факторинг	32 145	-
Предоставени аванси на клиенти по вътрешен и международен факторинг	107 602	38 515
Обезценка	<u>(1 589)</u>	<u>(347)</u>
Общо вземания по договори за факторинг	<u>222 578</u>	<u>38 168</u>

22. Нетни вземания по финансов лизинг

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Брутна стойност на вземанията по финансов лизинг	1 114 403	167 766
Нереализиран финансов приход	<u>(56 679)</u>	<u>(9 958)</u>
Нетни минимални лизингови вноски	1 057 724	157 808
Обезценка	<u>(6 921)</u>	<u>(2 120)</u>
Нетни вземания по финансов лизинг	<u>1 050 803</u>	<u>155 688</u>

Нетните вземания по финансов лизинг са разпределени както следва:

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
С падеж до 1 година	366 957	56 209
С падеж от 1 до 5 години	685 659	101 509
С падеж над 5 години	5 108	90
Обезценка	<u>(6 921)</u>	<u>(2 120)</u>
Нетни вземания по финансов лизинг	<u>1 050 803</u>	<u>155 688</u>

23. Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Капиталови инструменти	22 728	14 929
Държавни дългови ценни книжа	1 634 293	1 068 612
Обезценка	<u>(859)</u>	<u>(1 136)</u>
Общо инвестиции оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	<u>1 656 162</u>	<u>1 082 405</u>
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	2 167	2 265
Държавни дългови ценни книжа	-	2 999
Корпоративни дългови ценни книжа	<u>174 164</u>	<u>173 366</u>
Общо инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби	<u>176 331</u>	<u>178 630</u>
Общо	<u>1 832 493</u>	<u>1 261 035</u>

Активите на Групата в инвестиционния портфейл включват инвестиции, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби и инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Към 31 декември 2019 г. Групата притежава в портфейл ценни книжа, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби облигация без краен срок, емитирана в EUR от Банка ОТП (ISIN XS0274147296) с номинал 188 626 хил. лв. и балансова стойност 174 164 хил. лв. Облигацията е с плаващ лихвен процент, който към отчетната дата е 2.61%.

Към 31 декември 2018 г. Групата притежава в портфейл ценни книжа оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби облигация без краен срок, емитирана в EUR от Банка ОТП (ISIN XS0274147296) с номинал 188 626 хил. лв. и балансова стойност 173 366 хил. лв. Облигацията е с плаващ лихвен процент, който към отчетната дата е 2.681%.

Инвестициите, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, включват ценни книжа, емитирани от Министерство на финансите: деноминирани в BGN с лихва в диапазона 0.30% до 5.00% и деноминирани в EUR с лихва в диапазона 1.875% до 5.75%. Ценните книжа на чуждестранни емитенти включват държавни облигации деноминирани в EUR с лихва в диапазона 1.30% до 4.625% и държавни облигации деноминирани в USD с лихва в диапазона 3.25% до 6.75%.

Капиталовите инвестиции представляват дялове и акции в местни и чуждестранни компании и финансови институции.

Ценните книжа, блокирани към 31 декември 2019 г. в полза на Министерство на финансите, като обезпечение, по привлечени средства на Държавния бюджет са в размер на 277 544 хил. лв.

24. Репутация

Репутацията на Групата е възникнала при придобиването на ПОК ДСК Родина АД и Експресбанк АД. За целите на теста за обезценка, репутацията е разпределена към ПОК ДСК Родина АД и Експресбанк АД като отделни единици, генериращи парични потоци.

В тази връзка беше извършен тест за обезценка чрез анализ на показателите на дружествата и средата, в която те функционират, при който се установи, че през 2019 год. не са настъпили и през следващите периоди не се очаква да настъпят значителни промени с негативен ефект върху работата на дружествата, свързани с пазарната, икономическата или правната среда, при което балансовата сума на нетните активи на отчитащите се предприятия се увеличават с устойчив темп във времето. Нетните парични потоци и оперативна печалба на дружествата отговарят на очакваните. Всичко това дава основание Групата да приеме, че репутацията не е обезценена към 31.12.2019 г.

Балансовата стойност на репутацията разпределена към отделните единици генериращи парични потоци е както следва:

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Единица генерираща парични потоци		
Експресбанк АД	77 372	-
ПОК ДСК - Родина АД	1 175	1 175
Total	78 547	1 175

Изменението на балансовата стойност на репутацията през периода е:

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Брутна балансова стойност към 1 януари	1 175	1 175
Придобити	<u>77 372</u>	<u>-</u>
Брутна балансова стойност към 31 декември	<u>78 547</u>	<u>1 175</u>

25. Инвестиционни имоти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Преоценена стойност		
Състояние към 01 януари	22 512	22 512
Придобити	-	-
Излезли от употреба/отписани	-	-
Ефект от преоценка	<u>-</u>	<u>-</u>
Състояние към 31 декември	<u>22 512</u>	<u>22 512</u>
Амортизация		
Състояние към 01 януари	1 772	1 329
Начислена през годината	443	443
На излезлите от употреба	-	-
Ефект от преоценка	<u>-</u>	<u>-</u>
Състояние към 31 декември	<u>2 215</u>	<u>1 772</u>
Нетна балансова стойност	<u>20 297</u>	<u>20 740</u>

Справедливата стойност на инвестиционния имот, определена от независими външни оценители е 21 001 хил. лв.

Определяната справедлива стойност съответства на ниво 3 от въведената с МСФО 13 Йерархия на справедливите стойности по отношение на всички финансови и нефинансови активи и пасиви, попадащи в обхвата на МСФО 13. Справедливата стойност се определя на база оценки на външни оценители при претегляне на различни оценителски методи, базиращи се на метода на сравнителните продажби и приходния подход.

26. **Активи с право на ползване**

	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване или преоценена стойност			
Състояние към 31 декември 2018	-	-	-
Промени от първоначално прилагане на МСФО 16	40 300	1 057	41 357
Състояние на 1 януари 2019	40 300	1 057	41 357
Придобиване на дъщерни дружества	27 465	1 935	29 400
Увеличение от нови договори	11 957	1 572	13 529
Намаление от изтекли договори	-	-	-
	(1		
Промени от преоценка и модификация	170)	(17)	(1 187)
Състояние към 31 декември 2019	78 552	4 547	83 099
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2018	-	-	-
Промени от първоначално прилагане на МСФО 16	-	63	63
Състояние на 1 януари 2019	-	63	63
Начислена през годината	14 568	1 242	15 810
Отписана поради изтекли договори	-	-	-
Промени от преоценка и модификация	(179)	(1)	(180)
Състояние към 31 декември 2019	14 389	1 304	15 693
Нетна балансова стойност към 31 декември 2019	64 163	3 243	67 406

27. Дълготрайни материални активи

Изменение на дълготрайните материални активи през 2019

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Активи, отдадени на оперативен лизинг	Общо
<i>В хиляди лева</i>						
Цена на придобиване или преоценена стойност						
Състояние към 31 декември 2018	403 810	81 182	91 529	19 679	24 960	621 160
Промени от първоначално прилагане на МСФО 16 - прекласификация на активи по договори за финансов лизинг	-	-	-	(1 027)	-	(1 027)
Състояние на 1 януари 2019	403 810	81 182	91 529	18 652	24 960	620 133
Придобиване на дъщерни дружества	98 182	7 165	7 563	2 667	415	115 992
Придобити	48	111	46	29 479	4 100	33 784
Излезли от употреба/отписани	(1 821)	(8 621)	(7 987)	(5 439)	(5 942)	(29 810)
Прехвърлени от разходи за придобиване	4 682	12 193	4 243	(22 299)	-	(1 181)
Състояние към 31 декември 2019	504 901	92 030	95 394	23 060	23 533	738 918
Амортизация						
Състояние към 31 декември 2018	126 408	65 022	71 717	9 202	8 276	280 625
Промени от първоначално прилагане на МСФО 16	-	-	-	(63)	-	(63)
Състояние на 1 януари 2019	126 408	65 022	71 717	9 139	8 276	280 562
Начислена през годината	10 779	8 867	7 258	704	4 198	31 806
На излезлите от употреба	(1 039)	(4 513)	(4 755)	(606)	(3 858)	(14 771)
Ефект от обезценка	-	-	-	512	-	512
Състояние към 31 декември 2019	136 148	69 376	74 220	9 749	8 616	298 109
Нетна балансова стойност						
Към 31 декември 2019	368 753	22 654	21 174	13 311	14 917	440 809
Към 31 декември 2018	277 402	16 160	19 812	10 477	16 684	340 535

Изменение на дълготрайните материални активи през 2018

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Активи, отдадени на оперативен лизинг	Общо
<i>В хиляди лева</i>						
Цена на придобиване или преоценена стойност						
Състояние към 31 декември 2017	377 718	82 237	88 842	24 006	23 767	596 570
Придобити	-	84	17	23 059	6 558	29 718
Излезли от употреба/отписани	(7 472)	(8 388)	(2 126)	(2 631)	(5 365)	(25 982)
Прехвърлени от разходи за придобиване	12 710	7 249	4 796	(24 755)		-
Ефект от преоценка	20 857	-	-		-	20 857
Обезценка	(3)	-	-	-	-	(3)
Състояние към 31 декември 2018	403 810	81 182	91 529	19 679	24 960	621 160
Амортизация						
Състояние към 31 декември 2017	95 334	68 594	66 797	7 862	7 649	246 236
Начислена през годината	6 740	5 725	7 020	827	4 229	24 541
На излезлите от употреба	(2 619)	(9 297)	(2 100)	513	(3 602)	(17 105)
Ефект от преоценка	15 903	-	-	-	-	15 903
Ефект от обезценка	11 050	-	-	-	-	11 050
Състояние към 31 декември 2018	126 408	65 022	71 717	9 202	8 276	280 625
Нетна балансова стойност						
Към 31 декември 2018	277 402	16 160	19 812	10 477	16 684	340 535
Към 31 декември 2017	282 384	13 643	22 045	16 144	16 118	350 334

В „Земи и сгради“ са включени разходите за основен ремонт за дългосрочно наети сгради с балансова стойност 3 264 хил. лв. към 31 декември 2019 г. и 4 467 хил. лв. към 31 декември 2018 г.

В „Други ДМА“ са включени разходите за строителство и придобиване на ДМА в размер на 11 858 хил. лв. към 31 декември 2019 г. и 7 723 хил. лв. към 31 декември 2018 г.

Към 31 декември 2019 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Групата е както следва по групи активи: сгради – в размер на 6 932 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 49 582 хил. лв., офис оборудване – в размер на 46 005 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 7 449 хил. лв.

Към 31 декември 2018 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Групата е както следва по групи активи: сгради – в размер на 5 368 хил. лв., информационно оборудване – в размер на

45 433 хил. лв., офис оборудване – в размер на 42 938 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 6 707 хил. лв.

Справедливата стойност на земи и сгради е определена от външни, независими оценители на имущество, които имат призната професионална квалификация и опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Към 31 декември 2019 година справедливата стойност на земите и сградите не е съществено по-различна от балансовата им стойност към същата дата. Справедливата стойност на земи и сгради е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
<p><i>Метод на възстановителна стойност:</i> Методът се базира на разходите за създаване. Стойността на имота се определя като сума от стойността на земята (правото на строеж), с изградените към нея сгради, съоръжения и инфраструктура. Земята се оценява чрез метода на пазарни аналози с коригиране на сравними пазарни цени. Делът на земята в общата стойност на имота зависи от местоположението, възможното и действително застрояване, и от овехтяването на сградния фонд. Новата инвестиционна стойност на сградите се изчислява чрез корекция на обичайните производствени разходи за единица площ с коефициенти за: физическо стареене; отстранени строителни недостатъци и повреди; функционално износване; икономическо обезценяване/ надценяване; добавки за луксозност.</p> <p><i>Метод на капитализиране на дохода:</i> Справедливата стойност се определя от способността на имота при съществуващото застрояване да генерира бъдещи доходи. Стойността се получава чрез корекция на чистия годишен приход от отдаване под наем, на свободния пазар при определени условия, с коефициент за срок на откупуване.</p> <p><i>Сравнителен (пазарен) метод:</i> При определянето на амортизирана възстановителна стойност на обектите са приети пазарни корекции чрез коефициент за икономическо обезценяване/надценяване, в зависимост от цените на имотите в населеното място, нивото на търсене и предлагане. Използва се информация за продажни цени на имоти, коригирани с коефициенти за отчитане на основни фактори (местоположение, големина, състояние и др.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разходи за стопанисване на имота като процент от brutния му годишен приход; 2. Норма на възвращаемост на приходите от имота; 3. Коригиращи коефициенти по отношение на аналогични пазарни сделки. 	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> • процентът на разходите за стопанисване е по-нисък (по-висок); • нормите на възвращаемост се понижат (увеличат); • коригиращите коефициенти се увеличат (понижат);

28. Дълготрайни нематериални активи

Изменение на дълготрайните нематериални активи през 2019

	Дълготрайни нематериални активи	Активи, придобити в бизнес комбинации	Разходи за придобиване на НДА	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Цена на придобиване				
Състояние към 31 декември 2018	147 660	-	17 294	164 954
Придобиване на дъщерни дружества	7 552	86 588	1 546	95 686
Придобити	45	-	24 175	24 220
Излезли от употреба/отписани	(9 799)	-	(1 253)	(11 052)
Прехвърлени от разходи за придобиване	20 050	-	(20 050)	-
Състояние към 31 декември 2019	165 508	86 588	21 712	273 808
Амортизация				
Състояние към 31 декември 2018	115 268	-	-	115 268
Начислена през годината	17 243	26 537	-	43 780
На излезлите от употреба	(9 661)	-	-	(9 661)
Ефект от обезценка	3 633	-	46	3 679
Състояние към 31 декември 2019	126 483	26 537	46	153 066
Нетна балансова стойност				
Към 31 декември 2019	39 025	60 051	21 666	120 742
Към 31 декември 2018	32 392	-	17 294	49 686

Изменение на дълготрайните нематериални активи през 2018

	Дълготрайни нематериални активи	Разходи за придобиване на НДА	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване			
Състояние към 31 декември 2017	138 663	7 929	146 592
Придобити	231	21 422	21 653
Излезли от употреба/отписани	(2 737)	(554)	(3 291)
Прехвърлени от разходи за придобиване	11 503	(11 503)	-
Състояние към 31 декември 2018	147 660	17 294	164 954
Амортизация / обезценка			
Състояние към 31 декември 2017	105 170	-	105 170
Начислена през годината	12 820	-	12 820
На излезлите от употреба	(2 722)	-	(2 722)
Състояние към 31 декември 2018	115 268	-	115 268
Нетна балансова стойност			
Към 31 декември 2018	32 392	17 294	49 686
Към 31 декември 2017	33 493	7 929	41 422

Към 31 декември 2019 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи, които все още се използват в хода на дейността на Групата е в размер на 83 908 хил. лв.

Към 31 декември 2018 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи, които все още се използват в хода на дейността на Групата е в размер на 85 698 хил. лв.

29. Други активи

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Липси и начети	726	599
Доставчици по аванси	11 672	3 283
Съдебни и присъдени вземания	9 423	1 682
Предоставени обезпечения	1 623	-
Средства при депозитари	3 540	54 955
Материали, резервни части	6 026	4 375
Разходи за бъдещи периоди	17 807	14 108
Вътрешнобанкови и междубанкови разчети	7 644	12 451
Придобити обезпечения	20 815	21 733
Други активи	33 955	23 605
Обезценка	(37 203)	(18 234)
Общо	76 028	118 557

Към 31 декември 2019 г. начислената обезценка по придобити обезпечения е в размер на 11 244 хил. лв.

Към 31 декември 2018 г. начислената обезценка по придобити обезпечения е в размер на 7 552 хил. лв.

Средствата при депозитари отчитат временни салда за обезпечаване на сделки с ценни книжа.

30. Депозити от банки и кредити от банки и финансови институции

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити от банки		
Разплащателни сметки	34 590	7 994
Депозити	34 553	-
Общо депозити от банки	69 143	7 994
 Кредити от финансови институции		
Краткосрочни кредити	56 758	21 514
Дългосрочни кредити	228 449	177 516
Общо кредити от банки и финансови институции	285 207	199 030

На 5 август 2013 г. между Банка ДСК и Европейският инвестиционен фонд /ЕИФ/ е сключен договор за кредит по програма ДЖЕРЕМИ в размер на 20 000 хил. EUR, които следва да се използват от Банка ДСК за предоставяне на кредити с преференциални ценови условия на малки и средни предприятия. Към 31 декември 2018 г. лихвеният процент по неиздължената част е 0.44%, а към 31 декември 2019 г. 0.338%.

На 27 декември 2012 г. между Експресбанк и Европейският инвестиционен фонд /ЕИФ/ е сключен договор за кредит по програма ДЖЕРЕМИ в размер на 30 000 хил. EUR, които следва да се използват от Експресбанк за предоставяне на кредити с преференциални ценови условия на малки и средни предприятия. Към 31 декември 2019 г. лихвеният процент по неиздължената част е 0.138%.

През август 2013 година OTP Bank предоставя на ДСК Лизинг АД кредит в размер на 50 000 хил. EUR за срок от 2 години. През февруари 2015 г. правоприменик по кредита става OTP Financing Malta Ltd. През ноември 2015 г. OTP Financing Malta Ltd подписва с ДСК Лизинг АД споразумение за преговаряне на ресурс в размер на 50 000 хил. EUR за срок от 5-години и разделянето му на два отделни кредита – за 40 000 хил. EUR с променлив лихвен процент и за 10 000 хил. EUR с фиксиран лихвен процент. Към 31 декември 2019 г. са погасени 21 000 хил. EUR, а лихвените проценти са съответно 0.97% и 1.4434%.

През октомври 2016 г. OTP Financing Malta Ltd отпуска 5 – годишен кредит на ДСК Лизинг АД в размер на 5 000 хил. EUR. Към 31 декември 2019 г. кредитът е напълно усвоен, с лихвен процент 0.388%.

През януари 2017 г. OTP Financing Malta Ltd отпуска 5 – годишен кредит на ДСК Лизинг АД в размер на 15 000 хил. EUR. Към 31 декември 2019 г. кредитът е напълно усвоен, с лихвен процент 0.48%.

През юли 2018 г. OTP Financing Malta Ltd отпуска 5 – годишен кредит на ДСК Лизинг АД в размер на 15 000 хил. EUR. Към 31 декември 2019 г. кредитът е напълно усвоен, с лихвен процент 0%.

През април 2019 г. OTP Financing Malta Ltd отпуска 3 – годишен кредит на ДСК Лизинг АД в размер на 11 000 хил. EUR. Към 31 декември 2019 г. кредитът е напълно усвоен, с лихвен процент 0.222%.

През януари 2019 г. Експрес Факторинг ЕООД подписва договор за заем с OTP Financing Malta Ltd за 1-годишен кредит в размер на 40 000 хил. EUR с променлив лихвен процент. Към 31 декември 2019 г. кредитът е напълно усвоен, с лихвен процент 0.13%.

През юли 2016 г. ОТП Лизинг ЕООД подписва договор за заем с Райфайзенбанк България за 5-годишен кредит в размер на 20 000 000 EUR с променлив лихвен процент. Към 31 декември 2019 г. кредитът е напълно усвоен, с лихвен процент 1.00%.

Банки от Банкова група ОТП имат открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2019 г. – 2 253 хил. лв.

Банки от Банкова група ОТП имат открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2018 г. – 1 544 хил. лв.

Групата не е имала просрочия по лихви и/или главници, както и не е нарушавала изискуеми от договорите задължения през периода 2018 и 2019 година.

31. Депозити от клиенти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Граждани		
в български лева		
срочни депозити	2 860 130	2 298 859
безсрочни депозити	6 719 422	4 387 383
в чуждестранна валута		
срочни депозити	1 929 904	1 242 950
безсрочни депозити	2 202 081	1 103 111
Предприятия		
в български лева		
срочни депозити	112 011	73 030
безсрочни депозити	2 256 036	1 198 274
в чуждестранна валута		
срочни депозити	128 215	59 674
безсрочни депозити	987 452	478 777
Бюджетни предприятия		
в български лева		
срочни депозити	1 037	942
безсрочни депозити	186 914	119 478
в чуждестранна валута		
срочни депозити	678	47
безсрочни депозити	70 945	33 935
Финансови институции		
в български лева		
срочни депозити	27 594	19 094
безсрочни депозити	220 933	65 682
в чуждестранна валута		
срочни депозити	5 610	393
безсрочни депозити	123 102	403 509
Общо	<u>17 832 064</u>	<u>11 485 138</u>

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2019 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 2.79%; депозити от бюджета от 0% до 2%; депозити от финансови институции от -1.10% до 0.25%.

32. Задължения по лизинг

31-декември-2019

В хиляди лева

С падеж до 1 година	15 914
С падеж от 1 до 5 години	41 378
С падеж над 5 години	7 874
Общо задължения по оперативен лизинг	65 166

33. Провизии

Изменение на провизиите през 2019

	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции, факторинг и договорени неусвоени кредити	Провизии за реструктуриране	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Начално салдо към 31 декември 2018	8 701	38 150	15 009	-	61 860
Придобиване на дъщерни дружества	5 367	2 835	10 167	-	18 369
Начислени през годината	2 023	2 917	54 730	5 842	65 512
Освободени през годината	(2 056)	(7 317)	(34 845)	-	(44 218)
Изплатени суми	(799)	(581)	1	-	(1 379)
Други	1 346	-	(2)	-	1 344
Общо	14 582	36 004	45 060	5 842	101 488

Изменение на провизиите през 2018

	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции и договорени неусвоени кредити	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Начално салдо към 31 декември 2017	7 967	48 398	3 993	60 358
Промени от първоначалното прилагане на МСФО 9	-	-	15 981	15 981
Начислени през годината	801	2 843	-	3 644
Освободени през годината	-	(12 452)	(4 984)	(17 436)
Изплатени суми	(727)	(639)	-	(1 366)
Други	660	-	19	679
Общо	8 701	38 150	15 009	61 860

Оценената стойност на задължението и начислените разходи за компенсация при пенсиониране се признават на базата на актюерски доклад, към всяка отчетна дата (виж по-долу информация за актюерските преценки).

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Задължения по дефинирани доходи към 1 януари	8 701	7 967
Придобиване на дъщерни дружества	5 202	-
Изплатени доходи по плана	(772)	(734)
Разходи за текущ стаж	1 240	804
Разходи за минал стаж	(1 904)	-
Разходи за лихви	187	119
Преизчисления		
Актюерска загуба от действителен опит	1 624	816
Актюерска (печалба) загуба от промяна на демографските предположения	(355)	31
Актюерска (печалба) загуба от промяна на финансовите предположения	248	(302)
Задължения по дефинирани доходи към 31 декември	14 171	8 701

Разходи признати в отчета за печалбата или загубата

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за текущ стаж	1 240	804
Разходи за лихви	187	119
Разходи за минал стаж	(1 904)	-
Актюерски (печалби) загуби	171	(122)
Общо	(306)	801

Актюерски предположения

Основните актюерски предположения към датата на отчета са следните (средно претеглени стойности):

	2019	2018
Дисконтов лихвен процент към 31 декември	0,60%	1.00%
Бъдещ ръст на заплатите	3,00%	5.00%

34. Пасиви по отсрочени данъци

Отсрочените данъци за 2019 г. са изчислени за всички временни разлики, като е използван балансовият метод на база данъчен процент 10%.

Сумата на отсрочените данъци се отнася за следните активи и пасиви

	Активи		Пасиви		Нетна стойност	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>						
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(2 300)	(1 547)	-	-	(2 300)	(1 547)
Ефект от преобразуване на дружества	-	-	443	443	443	443
Ефект от обезценка на капиталови инвестиции	(602)	(589)	-	-	(602)	(589)
Финансови активи	(105)	(12)	496	-	391	(12)
Дълготрайни активи	(85)	(72)	23 339	11 542	23 254	11 470
Провизии по искове и други	(3 847)	(3 806)	-	-	(3 847)	(3 806)
Неизползвани отпуски и други	(2 109)	(1 135)	470	-	(1 639)	(1 135)
Нетно (активи)/пасиви по отсрочени данъци	(9 048)	(7 161)	24 748	11 985	15 700	4 824

Движения във временните разлики през 2019

	Салдо към 31.12.	От придобиване на дъщерни дружества	Признати в ОПР	Признати в капитала	Салдо към 31.12.
	2018	2019	2019	2019	2019
<i>В хиляди лева</i>					
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 547)	(578)	(175)	-	(2 300)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	-	443
От обезценка на капиталови инвестиции	(589)	-	(13)	-	(602)
Финансови активи	(12)	(91)	(2 404)	2 898	391
Дълготрайни активи	11 470	20 783	(8 996)	(3)	23 254
Провизии по искове и други задължения	(3 806)	(428)	387	-	(3 847)
Неизползвани отпуски и други	(1 135)	(517)	13	-	(1 639)
Общо	4 824	19 169	(11 188)	2 895	15 700

Движения във временните разлики през 2018

	Салдо към 31.12. 2017	Признати в ОПР 2018	Признати в капитала 2018	Салдо към 31.12. 2018
<i>В хиляди лева</i>				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 569)	26	(4)	(1 547)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	443
От обезценка на капиталови инвестиции	(576)	(13)	-	(589)
Финансови активи на разположение за продажба	(10)	1 361	(1 351)	-
Дълготрайни активи	12 068	(1 055)	457	11 470
Условни пасиви	(4 898)	1 092	-	(3 806)
Неизползвани отпуски и други	(765)	(382)	-	(1 147)
Общо	4 693	1 029	(898)	4 824

35. Други задължения

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Задължения по централизация на бюджетни средства към БНБ	334	11 734
Получени първоначални вноски по финансови лизингови договори	4 989	-
Приходи за бъдещи периоди	6 317	8 082
Задължения към доставчици	13 519	8 380
Задължения по договори за факторинг без регрес	15 322	-
Задължения към служители и ръководство	18 223	13 541
Преводи за изпълнение	21 564	12 130
Ангажменти под условие за възстановяване собственост на финансов актив	54 043	56 992
Други	28 061	10 266
Общо	162 372	121 125

Ангажменти под условие за възстановяване собственост на финансов актив представляват обезпечаване на задължения по сключени договори за поемане на риск чрез прехвърляне в собственост на Групата на парични средства по реда на ЗДФО.

36. Капитал

(а) Номинална стойност на поименните акции

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Обикновени, поименни акции с право на глас	1 327 482	1 327 482

Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, притежава 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

На 31 юли 2018 г. едноличният собственик взема решение за увеличаване на капитала на Банката от 153 984 хил. лв. на 1 327 482 хил. лв. чрез издаване на 117 349 800 броя поименни, безналични акции с право на глас, с номинална стойност от 10 лв. всяка., записани от Банка ОТП РТ.

Увеличението на капитала е регистрирано в търговския регистър на 27 декември 2018 г.

Крайните притежатели на акции с над 5% дял от капитала на Банка ОТП РТ към 31 декември 2019 г. са:

име	брой акции	дялово участие	права на глас
Hungarian Oil and Gas Company (MOL)	24 000 000	8.57%	8.58%
KAFIJAT Ltd.	19 278 248	6.89%	6.89%
OPUS Securities SA	14 496 476	5.18%	5.18%
Groupama	14 335 422	5.12%	5.13%

(б) Общи резерви

Общите резерви включват средствата заделени във фонд Резервен съгласно местното законодателство и капитализираните по решения на Общото събрание печалби на Групата.

37. Условни задължения и ангажименти

(а) Задбалансови задължения и ангажименти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Съдебни иски срещу Групата и други условни задължения	41 460	39 833
Банкови гаранции и акредитиви		
в български лева	416 391	228 911
в чуждестранна валута	162 845	83 822
	579 236	312 733
Ангажименти по договори за факторинг		
в български лева	97 566	34 430
в чуждестранна валута	135 970	36 003
	233 536	70 433
Ангажименти по договорени неусвоени кредити		
в български лева	1 291 387	837 367
в чуждестранна валута	695 752	373 300
	1 987 139	1 210 667
Ангажименти по срочни и спот сделки		
в български лева	1 231 659	158 140
в чуждестранна валута	8 411 345	3 625 674
	9 643 004	3 783 814
Други	2 596	2 061

Общо

12 486 971

5 419 541

Задбалансовите ангажименти по форуърд и спот продажби включват сделки за покупко-продажба на валута и ценни книжа.

По разплащателна сметка на Банка ОТП е договорен овърдрафт в размер на 1 600 хил. лв. Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. не са усвоени средства от овърдрафта.

(б) Задължения по предоставени гаранции и акредитиви

Групата предоставя банкови гаранции и акредитиви, с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и конкретен срок на валидност.

Тези ангажименти и условни задължения носят задбалансов кредитен риск, като за пропорцията от неувоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана, определена на база на кредитен конверсионен фактор се начислява провизия (приложение 33).

(в) Правни иски и други условни задължения, свързани с претенции към Групата

Правните иски срещу Групата (главници и законни лихви) и други условни задължения, свързани със съдебни спорове, възлизат на 41 460 хил. лв. към 31 декември 2019 г. За част от правните иски ръководството на Групата счита, че съществува вероятност от неблагоприятен изход. Групата отчита и вероятност от бъдещи изходящи потоци по други условни задължения, както и вероятност от нарастване на претенциите от страна на клиенти към Групата, свързани с плащания по договори за предоставяне на продукти и услуги. На база тези оценки, към края на 2019 г. са заделени общо провизии в размер на 36 004 хил. лв. (приложение 33).

(г) Активи, предоставени като обезпечения

Към 31 декември 2019 г. Групата е блокирала държавни ценни книжа в размер на 246 476 хил. лв. като обезпечение по привлечени средства от Държавния бюджет. Блокирането се извършва при Българска народна банка в полза на Министерство на финансите по силата на Закона за публичните финанси.

Към 31 декември 2019 г. Групата е блокирала депозити за обезпечаване на деривативни сделки при Банка ОТП на стойност 391 хил. лв. и при други чуждестранни банки на стойност 1 623 хил. лв.

38. Парични средства и парични еквиваленти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса	639 809	466 441
Разплащателна сметка в Централната банка	1 938 099	2 709 168
Вземания от банки с матуритет до 3 месеца	399 397	34 762
Общо	<u>2 977 305</u>	<u>3 210 371</u>

39. Дружества от групата

Контрол над дружествата в Групата

Банка ДСК ЕАД е компания майка в рамките на Банкова група ДСК.

Дъщерни дружества

	Дял в акционерния капитал %	
	31-декември-2019	31-декември-2018
ДСК Турс ЕООД	100,00%	100,00%
ПОК ДСК - Родина АД	99,75%	99,75%
ДСК Управление на активи АД	66,00%	66,00%
ДСК Транс Секюрити ЕАД *	100,00%	100,00%
ДСК Лизинг АД **	60,02%	60,02%
ДСК Мобайл ЕАД	100,00%	100,00%
ДСК Дом ЕАД	100,00%	100,00%
ОТП Факторинг България ЕАД ***	100,00%	0,00%
Експресбанк АД****	99,74%	0,00%
ОТП Лизинг ЕООД	99,74%	0,00%
Експрес Факторинг ЕООД	99,74%	0,00%
Регионален фонд за градско развитие АД	51,86%	0,00%

* Банка ДСК притежава индиректно дружество ДСК Транс Секюрити ЕАД, което е 100% собственост на ДСК Турс ЕООД.

** ДСК Лизинг АД притежава 100% от капитала на ДСК Ауто Лизинг ЕООД, ДСК Оперативен Лизинг ЕООД, ОТП Застрахователен Брокер ЕООД.

*** Банка ДСК притежава индиректно дружество Проектна компания Комплекс Баня ЕООД, което е 100% собственост на ОТП Факторинг България ЕАД.

**** Банка ДСК притежава индиректно чрез Експресбанк ЕАД дялове от следните дружества: 99,74 % от Експрес Факторинг ЕООД, 99,74 % от ОТП Лизинг ЕООД и 51,86 % от Регионален фонд за градско развитие АД.

Асоциирани дружества

	31-декември-2019	31-декември-2018
Дружество за касови услуги АД	25,00%	20,00%

Нетни активи

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2019	31-декември-2018
Дружество за касови услуги АД	15 090	13 783

Следващата таблица анализира обобщено балансовата стойност и дела от печалбата и всеобхватния доход на асоциираните дружества.

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2019	31-декември-2018
Балансова стойност на дела в асоциирани предприятия	3 773	2 757
Дял от:		
Печалба от продължаващи операции	541	168

40. Придобиване на дъщерни дружества

На 15 януари 2019 година Банка ДСК финализира сделката за придобиване на 99,74% от капитала на Сосиете Женерал Експресбанк АД и непряк контрол върху нейните дъщерни

дружества Сосиете Женерал Факторинг ЕООД, Сожелиз-България ЕООД и Регионален фонд за градско развитие АД от френската банкова група Сосиете Женерал.

Обща информация

Процент на изкупените акции	99,74%
Дата на сделката	януари 2019 г.
Финансов резултат признат в резултатите на групата от:	1 януари 2019 г.

Справедлива стойност на закупените активи и пасиви

В хиляди лева

Парични средства и салда по сметки при Централната банка	723 910
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	92 449
Деривативни финансови активи	29 286
Кредити и вземания от банки	683 448
Кредити и вземания от клиенти	4 804 055
Финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	706 943
Текущи данъчни активи	6 560
Инвестиции в асоциирани дружества	4 858
Активи с право на ползване	29 284
Дълготрайни материални активи	116 089
Дълготрайни нематериални активи	95 601
Други активи	25 728
Депозити от банки	228 381
Деривативни финансови пасиви	21 167
Кредити от банки	617 589
Депозити от клиенти	5 296 116
Провизии	18 564
Задължения по лизинг	29 284
Пасиви по отсрочени данъци	19 166
Други задължения	63 749
Подчинен срочен дълг	23 470
Придобити нетни активи	1 000 725
Репутация	77 372
Неконтролиращо участие	2 795
Покупна цена	1 075 302
Платена цена	1 075 302
Намаление: придобити парични средства и парични еквиваленти	(763 903)
Нетен изходящ паричен поток от придобиването:	311 399

На 15 януари 2019 година Банка ДСК финализира сделката за придобиване на Експрес Животозастраховане АД (преди Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД) посредством непрякото придобиване на 41,55% от капитала на Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД, притежавани от Експресбанк АД, и прякото придобиване на оставащите 58,45% от капитала на Застрахователно акционерно дружество

Сожелайф България АД от Сожекап С.А. Експрес Животозастраховане АД е класифицирано като дъщерно дружество за продажба към датата на придобиване. Дружеството е продадено на Групама Животозастраховане ЕАД през м. октомври 2019 г.

Обща информация

Процент на изкупените акции	58,45%
Покупна цена	6 700
Придобито непряко участие	41,55%
Дата на покупка	януари 2019 г.
Дата на продажба	октомври 2019 г.

В хиляди лева

Парични средства и еквиваленти	4 505
Вземания от банки	11 090
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	133
Финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	7 520
Финансови активи в инвестиционни фондове	5 695
Активи по застрахователни и презастрахователни операции	1 521
Дълготрайни материални активи	49
Дълготрайни нематериални активи	603
Други активи	123
Пасиви по застрахователни и презастрахователни операции	16 327
Провизии	181
Други задължения	3 099
Придобити нетни активи	11 632

41. Сделки между свързани лица

Групата има свързаност, изразяваща се в осъществявания контрол от страна на собственика Банка ОТП.

Групата има също така и свързаност с ръководството на дружествата в групата, с дъщерните си и асоциираните си предприятия и с другите компании в Банкова група ОТП.

Сделките и салдата със свързани лица към 31 декември 2019 и за годината, приключваща на тази дата са:

В хиляди лева

Свързани лица	Вид сделка	2019	2018
Директори и ръководство	Предоставени кредити	12 806	9 856
Банка ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в Банка ОТП	2 940 685	1 589 897
Банка ОТП	Облигационен дълг на Банка ОТП	174 164	173 366
Банка ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в БДСК	2 250	1 543
Банка ОТП	Справедлива стойност на деривативи	(19 757)	(16 855)
Банка ОТП	Други задължения	6	6
Банка ОТП	Приходи от лихви	39 200	5 541
Банка ОТП	Разходи за лихви	34 330	3 104
Банка ОТП	Приходи от външни услуги	1 100	-
Банка ОТП	Платени такси	481	437
Банка ОТП	Получени такси	2	1
Банка ОТП	Печалби (загуби) от търговски операции	30 954	19 654
Банка ОТП	Печалби (загуби) от облигационен дълг	819	(4 321)
Банка ОТП	Задължения по срочни и спот сделки	3 021 961	2 694 309
Банка ОТП	Вземания по срочни и спот сделки	3 001 641	2 654 892
Банка ОТП	Ангажимент по предоставен, неувоен овърдрафт	1 600	1 600
Други дружества от група ОТП	Разплащателни и депозитни сметки при дружества от групата	2 504	670
Други дружества от група ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в БДСК	3	-
Други дружества от група ОТП	Получени кредити	78 234	-
Други дружества от група ОТП	Приходи от лихви	2	1
Други дружества от група ОТП	Разходи за лихви	2 469	1 523
Други дружества от група ОТП	Получени такси	19	19
Други дружества от група ОТП	Приходи от външни услуги	15	-
Други дружества от група ОТП	Печалби (загуби) от сделки с деривативи	-	-
Други дружества от група ОТП	Получени кредити	15	187 901
Други дружества от група ОТП	Задължения по срочни и спот сделки	48 013	-
Други дружества от група ОТП	Вземания по срочни и спот сделки	47 700	-

Възнаграждението на ключовия ръководен персонал за 2019 г. включва текущи доходи в размер на 7 989 хил. лв. (2018: 4 738 хил. лв.).

42. Събития след края на отчетния период

На 27 февруари 2020 Управителният съвет на Българската народна банка взе решение за разрешаване на преобразуването на Експресбанк АД чрез вливане по реда на чл. 262 от Търговския закон в Банка ДСК ЕАД.

Очаква се процесът по вливане да бъде завършен в рамките на м. май 2020 г.

Разпространението на COVID-19 е с влияние върху глобалното търсене и предлагане, като съществува значителна несигурност в икономическата активност, което ще окаже директно негативно влияние върху кредитната активност и върху качеството на вече отпуснатите кредити, което може да доведе до съществени корекции в балансовата стойност на активите и пасивите в рамките на следващата финансова година.

Към този етап на разпространение на вируса и динамиката, с която се развива е трудно да бъдат измерени ефекти за икономическото развитие на Групата. В съответствие с мерките, предприети от Правителството на страната и от Управителния съвет на Българска народна банка, Ръководството на Групата е предприело действия, като е създаден кризисен щаб за проследяване и превенции. В дългосрочен план може да се очакват ефекти върху обема на търговия, паричните потоци и печалбата. Независимо от това към датата на одобрение на настоящият консолидиран финансов отчет Групата продължава да посреща задълженията си, когато станат дължими, да поддържа ликвидност и да спазва капиталовите изисквания, съответно изготвя отчетите си на база предположението за действащо предприятие.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.